

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2021/2116**2021 m. gruodžio 2 d.****dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį ir į 322 straipsnio 1 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽⁴⁾,

kadangi:

- (1) 2017 m. lapkričio 29 d. Komisijos komunikate „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“ padaryta išvada, kad vykdant bendrą žemės ūkio politiką (toliau – BŽŪP) reikėtų ir toliau stiprinti atsaką į ateities iššūkius ir galimybes, didinant užimtumą, ekonomikos augimą ir investicijas, kovojant su klimato kaita ir prie jos prisitaikant, o laboratorijose atliekamų mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatus pritaikant dirbamuose laukuose ir rinkose. Be to, vykdant BŽŪP turėtų būti atsižvelgiama į piliečiams rūpimus klausimus dėl tvarios žemės ūkio gamybos;
- (2) remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 208 straipsniu, įgyvendinant BŽŪP reikėtų atsižvelgti į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. tikslus, įskaitant Sąjungos išipareigojimus dėl klimato kaitos švelninimo ir vystomojo bendradarbiavimo;
- (3) reikalavimų laikymusi grindžiamas dabartinis BŽŪP įgyvendinimo modelis turėtų būti pritaikytas siekiant užtikrinti, kad būtų skiriama daugiau dėmesio rezultatams ir veiksmingumui. Taigi, Sąjunga turėtų nustatyti pagrindinius politikos tikslus, intervencinių priemonių rūšis ir pagrindinius Sąjungos reikalavimus, o valstybės narės turėtų turėti daugiau atsakomybės ir būti atskaitingesnės už tai, kad tie tikslai būtų pasiekti. Todėl reikia užtikrinti didesnę subsidarumą ir lankstumą, kad būtų geriau atsižvelgiama į vietos sąlygas ir poreikius. Atitinkamai pagal naują BŽŪP įgyvendinimo modelį valstybės narės turėtų būti atsakingos už savo BŽŪP intervencinių priemonių derinimą, atsižvelgdamos į savo konkrečius poreikius ir laikydamosi pagrindinių Sąjungos reikalavimų, kad jų įnašas siekiant Sąjungos BŽŪP tikslų būtų kuo didesnis. Siekdamos ir toliau užtikrinti bendrą požiūrį ir vienodas sąlygas, valstybės narės taip pat turėtų nustatyti bei parengti paramos gavėjams skirtą reikalavimų laikymosi ir kontrolės sistemą, įskaitant geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartų ir teisės aktais nustatytą valdymo reikalavimų laikymąsi;

⁽¹⁾ OL C 41, 2019 2 1, p. 1.

⁽²⁾ OL C 62, 2019 2 15, p. 214.

⁽³⁾ OL C 86, 2019 3 7, p. 173.

⁽⁴⁾ 2021 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2021 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimas.

- (4) BŽŪP apima įvairias intervencines priemones ir priemones, kurių daugelis yra įtrauktos į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115 ⁽⁵⁾ III antraštinėje dalyje nurodytus BŽŪP strateginius planus. Kitos iš jų tebėra grindžiamos tradiciniu reikalavimų laikymusi grindžiamu požiūriu. Svarbu teikti finansavimą visoms intervencinėms priemonėms ir priemonėms siekiant padėti siekti BŽŪP tikslų. Tos abi intervencinės priemonės ir priemonės turi tam tikrų bendrų elementų, todėl jų finansavimas turėtų būti reglamentuojamas tomis pačiomis nuostatomis. Tačiau, kai reikia, tomis nuostatomis turėtų būti leidžiama taikyti skirtingas sąlygas. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 ⁽⁶⁾ reglamentuojami du Europos žemės ūkio fondai: būtent Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP). Tie abu fondai turėtų toliau veikti ir pagal šį reglamentą. Atsižvelgiant į dabartinės BŽŪP reformos mastą, tikslinga pakeisti Reglamentą (ES) Nr. 1306/2013;
- (5) šiame reglamente nustatytoms intervencinėms priemonėms ir priemonėms turėtų būti taikomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 ⁽⁷⁾ (toliau – Finansinis reglamentas) nuostatos, visų pirma, nuostatos, kuriomis reglamentuojamas pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis, akredituotų įstaigų funkcija ir biudžeto principai;
- (6) siekiant suderinti valstybių narių praktiką dėl force majeure sąlygos taikymo, šiame reglamente, kai tikslinga, turėtų būti numatytos BŽŪP taisyklių išimtys force majeure atvejais ir išimtinėmis aplinkybėmis, taip pat pateiktas nebaigtinis galimų force majeure ir išimtinių aplinkybių atvejų, kuriuos turi pripažinti nacionalinės kompetentingos institucijos, sąrašas. Nacionalinės kompetentingos institucijos sprendimus dėl force majeure arba išimtinių aplinkybių turėtų priimti kiekvienu atveju atskirai, remdamosi atitinkamais įrodymais;
- (7) be to, šiame reglamente turėtų būti numatytos BŽŪP taisyklių išimtys **force majeure** atvejais ir išimtinėmis aplinkybėmis, pavyzdžiui, kai vyksta pavojingas meteorologinis reiškinys, turintis didelį neigiamą poveikį paramos gavėjo valdai tokiu būdu, kad jį galima palyginti su didele gaivaline nelaime;
- (8) BŽŪP išlaidos, įskaitant išlaidas, patiriamas vykdant BŽŪP strateginiuose planuose nustatytas intervencines priemones pagal Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinę dalį, turėtų būti finansuojamos iš Sąjungos bendrojo biudžeto (toliau – Sąjungos biudžetas) – tiesiogiai EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis arba taikant pasidalijamąjį valdymą su valstybėmis narėmis. Išlaidų, kurios gali būti finansuojamos tų abiejų fondų lėšomis, rūšys turėtų būti tiksliai apibrėžtos;
- (9) kad būtų pasiekti SESV 39 straipsnyje nustatyti BŽŪP tikslai ir laikomasi pasidalijamojo valdymo principo, kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnyje, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų įdiegtos būtinos valdymo sistemos. Todėl šiame reglamente turėtų būti numatytas valdymo įstaigų, t. y., kompetentingos institucijos, mokėjimo agentūros, koordinavimo įstaigos ir tvirtinančiosios įstaigos paskyrimas;
- (10) būtina numatyti, kad valstybės narės akredituotų mokėjimo agentūras ir paskirtų bei akredituotų koordinavimo įstaigas, ir kad būtų nustatomos procedūros, pagal kurias būtų gaunami valdymo pareiškimai, metinės patvirtinimo ataskaitos, metinė galutinių audito ataskaitų santrauka ir veiklos rezultatų ataskaitos, būtų tvirtinamos valdymo ir stebėsenos sistemos bei ataskaitų teikimo sistemos, o nepriklausomos įstaigos tvirtintų metines ataskaitas. Be to, siekiant užtikrinti nacionaliniu lygmeniu atlitinių, ypač su leidimų suteikimo, patvirtinimo ir mokėjimo procedūromis susijusių patikrų sistemos skaidrumą ir sumažinti Komisijai bei valstybėms narėms, kurioms

⁽⁵⁾ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

⁽⁶⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549).

⁽⁷⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

privaloma akredituoti kiekvieną atskirą mokėjimo agentūrą, tenkančią administracinę ir audito našą, tų institucijų ir įstaigų, kurioms perduodama ši atsakomybė, skaičius turėtų būti ribojamas, kartu laikantis kiekvienos valstybės narės konstitucinių nuostatų. Kai valstybės narės konstitucinėje sistemoje yra numatyti regionai, tai valstybei narei turėtų būti suteikta galimybė, laikantis tam tikrų sąlygų, akredituoti regionines mokėjimo agentūras;

- (11) jeigu valstybė narė akredituoja daugiau kaip vieną mokėjimo agentūrą, ji turėtų paskirti vieną viešąją koordinavimo įstaigą, kad būtų užtikrintas nuoseklus EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšų valdymas, palaikomi ryšiai tarp Komisijos ir įvairių akredituotų mokėjimo agentūrų ir užtikrinama, kad Komisijos prašoma informacija apie kelių mokėjimo agentūrų veiksmus būtų pateikiama nedelsiant. Ta koordinavimo įstaiga taip pat turėtų imtis veiksmų bei koordinuoti veiksmus, kad būtų šalinami bet kokie nacionaliniu lygmeniu nustatyti bendro pobūdžio trūkumai, turėtų nuolat informuoti Komisiją apie tolesnius veiksmus, taip pat turėtų užtikrinti, kad Sąjungos taisyklės būtų taikomos suderintai, atsižvelgiant į apribojimus ar suvaržymus dėl galiojančių konstitucinių nuostatų;
- (12) taikant naują BŽŪP įgyvendinimo modelį itin svarbu, kad būtų įtrauktos valstybių narių akredituotos mokėjimo agentūros, siekiant pagrįstai užtikrinti, kad Sąjungos biudžeto lėšomis finansuojamomis intervencinėmis priemonėmis būtų pasiekti atitinkamuose BŽŪP strateginiuose planuose nustatyti tikslai ir siektinos reikšmės. Todėl šiame reglamente turėtų būti aiškiai nustatyta, kad iš Sąjungos biudžeto gali būti padengiamos tik akredituotų mokėjimo agentūrų patirtos išlaidos. Be to, Sąjungai finansuojant Reglamente (ES) 2021/2115 nurodytų intervencinių priemonių išlaidas, turėtų būti gauti atitinkami produktai ir turėtų būti laikomasi pagrindinių Sąjungos reikalavimų bei valdymo sistemose nustatytos tvarkos;
- (13) kad Komisija susidarytų bendrą viešų ir privačių tvirtinančiųjų įstaigų sąrašą ir turėtų naujausią informaciją apie veikiančias įstaigas, ji turėtų gauti informaciją iš valstybių narių ir nuolat atnaujinti tų įstaigų registrą. Be to, kad Europos Parlamentas turėtų tikslią ir naujausią informaciją, būtina, kad Komisija kasmet jam pateiktų paskirtų tvirtinančiųjų įstaigų sąrašą;
- (14) biudžetinės drausmės laikymosi kontekste būtina nustatyti EŽŪGF lėšomis finansuojamų išlaidų metinę viršutinę ribą, atsižvelgiant į didžiausias EŽŪGF skirtas sumas, nustatytas daugiametėje finansinėje programoje, kuri nustatyta Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2020/2093 ⁽⁸⁾;
- (15) laikantis biudžetinės drausmės taip pat būtina EŽŪGF lėšomis finansuojamų išlaidų metinės viršutinės ribos laikytis bet kokiomis aplinkybėmis ir kiekviename biudžeto procedūros ir biudžeto vykdymo etape. Todėl kiekvienos valstybės narės tiesioginių išmokų nacionalinė viršutinė riba, nustatyta Reglamente (ES) 2021/2115, turi būti laikoma tokių tiesioginių išmokų atitinkamai valstybei narei finansine viršutine riba ir tų išmokų kompensavimas neturi viršyti tos finansinės viršutinės ribos;
- (16) siekiant užtikrinti, kad BŽŪP finansavimui skirtos sumos neviršytų metinių viršutinių ribų, reikėtų toliau taikyti finansinės drausmės mechanizmą, pagal kurį koreguojamas tiesioginės paramos dydis. Turėtų būti išlaikytas žemės ūkio rezervas, skirtas žemės ūkio sektoriui remti tuo atveju, jei rinkos pokyčiai ar krizės padarytų poveikį žemės ūkio gamybai ar žemės ūkio produktų platinimui. Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies d punkte numatyta, kad išpareigojimams nepriskirtus asignavimus galima perkelti tik į kitus finansinius metus, kaip jie suprantami Finansinio reglamento 9 straipsnyje (toliau – biudžetiniai metai). Siekiant labai supaprastinti įgyvendinimo procesą paramos gavėjams ir nacionalinėms administracijoms, turėtų būti taikomas perkėlimo mechanizmas, naudojant bet kokias nepanaudotas žemės ūkio sektoriaus krizių rezervo, kuris bus sukurtas 2022 m., sumas. Tuo tikslu būtina nuostata, leidžianti nukrypti nuo Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies d punkto, leidžiant išpareigojimams nepriskirtus žemės ūkio rezervo asignavimus perkelti, kad žemės ūkio rezervas būtų finansuojamas būsimais biudžetiniais metais iki 2027 m. Be to, būtina nukrypti leidžianti nuostata dėl 2022 biudžetinių metų, nes visa

⁽⁸⁾ 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11).

nepanaudota žemės ūkio sektoriaus krizių rezervo suma, turima 2022 biudžetinių metų pabaigoje, turėtų būti perkelta į 2023 biudžetinius metus, į atitinkamą šiuo reglamentu įsteigto naujojo žemės ūkio rezervo eilutę, užuot ją visiškai grąžinus į tas biudžeto eilutes, kurios skirtos tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms pagal BŽŪP strateginį planą. Tačiau, siekiant kuo labiau padidinti ūkininkams 2023 biudžetiniais metais kompensuotinas sumas, visos kitos turimos lėšos, neviršijančios Reglamente (ES, Euratomas) 2020/2093 nustatytos EŽŪGF 2023 m. tarpinės viršutinės ribos, pirmiausia turėtų būti panaudotos naujam žemės ūkio rezervui sukurti 2023 biudžetiniais metais;

- (17) siekiant išvengti pernelyg didelės administracinės naštos nacionalinėms administracijoms ir ūkininkams, kuo labiau supaprastinti procedūras ir sumažinti paramos paraiškų formų sudėtingumą, iš praėjusių finansinių žemės ūkio metų (toliau – finansiniai metai) dėl finansinės drausmės taikymo perkeltų sumų kompensavimas neturėtų būti atliekamas, kai finansinė drausmė taikoma antrus iš eilės metus (N + 1 metai) arba kai bendra išpareigojimams nepriskirtų asignavimų suma nesiekia 0,2 % EŽŪGF metinės viršutinės ribos;
- (18) priemonės, kurių imamasi siekiant nustatyti EŽŪGF ir EŽŪFKP fondų finansinį įnašą apskaičiuojant finansines viršutines ribas, nedaro poveikio pagal SESV paskirtos biudžeto valdymo institucijos įgaliojimams. Todėl tos priemonės turėtų būti grindžiamos finansiniais paketais, nustatytais pagal 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo ^(*);
- (19) laikantis biudžetinės drausmės taip pat turi būti nuolat tikrinama vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto padėtis. Komisija prirėkus turėtų pasiūlyti Europos Parlamentui ir Tarybai tinkamas priemones, kad būtų užtikrinta, kad valstybės narės laikytųsi viršutinių ribų, numatytų Reglamente (ES, Euratomas) 2020/2093. Be to, Komisija turėtų visada naudotis visais jai suteiktais valdymo įgaliojimais, kad būtų užtikrintas metinės viršutinės ribos laikymasis, ir prirėkus turėtų Europos Parlamentui ir Tarybai arba tik Tarybai, kai taikytina, pasiūlyti tinkamas priemones biudžeto padėčiai ištaisyti. Jei biudžetinių metų pabaigoje metinės viršutinės ribos negalima laikyti dėl valstybių narių prašomų kompensacijų, Komisija turėtų galėti imtis priemonių, kad turimas sumas būtų galima preliminariai paskirstyti valstybėms narėms proporcingai dar neišmokėtoms jų prašomoms kompensacijoms, ir priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi atitinkamiems metams nustatytos viršutinės ribos. Tų metų išmokos turėtų būti priskirtos kitiems biudžetiniams metams ir turėtų būti galutinai nustatyta visa kiekvienai valstybei narei skiriamo Sąjungos finansavimo suma, taip pat visos valstybėms narėms mokėtinos kompensacijos, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi nustatytos sumos;
- (20) vykdamas biudžetą, Komisija turėtų taikyti mėnesinę žemės ūkio išlaidoms skirtą išankstinio perspėjimo ir stebėsenos sistemą, kad, jei kiltų rizika viršyti metinę viršutinę ribą, ji galėtų kuo anksčiau imtis tinkamų priemonių, naudodamasi jai suteiktais valdymo įgaliojimais, o jei paaiškėtų, kad ankstesnių priemonių nepakanka – siūlyti kitas priemones. Komisijos periodiškai teikiamoje ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai iki tol patirtų išlaidų raida turėtų būti palyginta su išlaidų sąmatomis ir turėtų būti pateiktas numatomo biudžeto vykdymo likusiu tų biudžetinių metų laikotarpiu vertinimas;
- (21) kiek tai susiję su EŽŪGF, akredituotų mokėjimo agentūrų patirtoms išlaidoms padengti reikalingus finansinius išteklius Komisija valstybėms narėms turėtų skirti kaip kompensacijas, remdamasi tų agentūrų patirtų išlaidų apskaita. Iki tol, kol tokios kompensacijos bus išmokėtos kaip mėnesinės išmokos, finansinius išteklius pagal savo akredituotų mokėjimo agentūrų poreikius turėtų sutelkti pačios valstybės narės. Šiame reglamente turėtų būti aiškiai išdėstyta, kad valstybių narių ir paramos gavėjų, dalyvaujančių įgyvendinant BŽŪP, patirtas administracinės ir personalo išlaidas turi padengti tos valstybės narės ir tie paramos gavėjai;

^(*) OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

- (22) siekiant suteikti Komisijai priemonių visų pirma tam, kad būtų galima valdyti žemės ūkio rinkas, palengvinti žemės ūkio išlaidų stebėseną ir stebėti žemės ūkio išteklius vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, įskaitant atsparumą aplinkos pokyčiams bei klimato kaitai ir pažangą siekiant susijusių Sąjungos siektinų reikšmių, turėtų būti numatyta naudoti agrometeorologinę sistemą ir įsigyti bei tobulinti palydovų duomenis;
- (23) Komisijai turėtų būti suteiktos priemonės rinkoms stebėti atsižvelgiant į Sąjungos tikslus ir išsipareigojimus, įskaitant politikos suderinamumą vystymosi labui, prisidedant prie rinkų skaidrumo;
- (24) dėl EŽŪFKP finansinio valdymo turėtų būti nustatytos biudžetinių išsipareigojimų, mokėjimo terminų ir išsipareigojimų panaikinimo bei pertraukimo nuostatos. Kaimo plėtros intervencinės priemonės turėtų būti finansuojamos iš Sąjungos biudžeto pagal išsipareigojimus išmokant metines dalis. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė naudotis suteiktomis Sąjungos fondų lėšomis iškart, kai tik bus patvirtinti BŽŪP strateginiai planai. Todėl reikalinga tinkamai apribota išankstinio finansavimo sistema siekiant užtikrinti nuolatinį lėšų srautą, kad pagal intervencines priemones išmokos paramos gavėjams būtų mokamos laiku;
- (25) be išankstinio finansavimo, taip pat būtina atskirti tarpines išmokas ir galutinius mokėjimus, Komisijos išmokamus akredituotoms mokėjimo agentūroms. Taip pat būtina nustatyti išsamias taisykles, kuriomis šie mokėjimai būtų reglamentuojami. Taikoma automatiško išsipareigojimų panaikinimo taisyklė turėtų padėti paspartinti intervencinių priemonių vykdymą ir prisidėti prie patikimo finansų valdymo. Taisyklėmis, reglamentuojančiomis nacionalines sistemas valstybėse narėse, vykdančiose regionines intervencines priemones, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2021/2115, valstybėms narėms taip pat suteikiama priemonė, kad jos galėtų užtikrinti biudžeto vykdymą ir patikimą finansų valdymą;
- (26) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Sąjungos paramos lėšos gavėjams būtų išmokamos laiku, kad paramos gavėjai galėtų jas veiksmingai naudoti. Jei valstybės narės nesilaikytų Sąjungos teisėje nustatytų mokėjimo terminų, paramos gavėjai gali dėl to patirti didelių sunkumų, tai taip pat galėtų trukdyti sudaryti metinį Sąjungos biudžetą. Todėl Sąjungos lėšomis neturėtų būti finansuojamos tos išlaidos, kurios patirtos nesilaikant mokėjimo terminų. Tačiau pagal proporcingumo principą Komisija turėtų galėti numatyti tos bendrosios taisyklės išimtis dėl EŽŪGF ir EŽŪFKP;
- (27) vykdydama savo pareigas, susijusias su Sąjungos biudžeto vykdymu, Komisija turėtų laikytis proporcingumo principo, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 5 straipsnyje. Be to, taikant EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos įgyvendinimo ir naudojimo tvarką būtina laikytis to proporcingumo principo ir atsižvelgti į bendrą tikslą sumažinti administracinę naštą toms įstaigoms, kurios dalyvauja valdant ir kontroliuojant programas;
- (28) atsižvelgiant į naujo BŽŪP įgyvendinimo modelio struktūrą ir pagrindinius ypatumus, valstybių narių atliktų išmokų tinkamumas finansuoti Sąjungos lėšomis nebeturėtų priklausyti nuo mokėjimų atskiriems paramos gavėjams teisėtumo ir tvarkingumo. Vietoje to, kalbant apie Reglamente (ES) 2021/2115 nurodytos intervencinės priemonės rūšis ir nedarant poveikio tame reglamente nustatytoms konkrečioms specialiosios išmokos už medvilnę tinkamumo finansuoti taisyklėms, valstybių narių išmokos turėtų būti tinkamos finansuoti, jei jos siejasi su atitinkamu produktu ir laikomasi taikytinų pagrindinių Sąjungos reikalavimų;
- (29) Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 numatyta sumažinti mėnesines arba tarpines išmokas ir sustabdyti jų mokėjimą siekiant padėti kontroliuoti teisėtumą ir tvarkingumą. Taikant naują BŽŪP įgyvendinimo modelį tos priemonės turėtų būti naudojamos siekiant prisidėti prie veiklos rezultatais grindžiamo įgyvendinimo. Be to, reikėtų išaiškinti skirtumą tarp išmokų sumažinimo ir mokėjimo sustabdymo;
- (30) procedūra, pagal kurią EŽŪGF išmokos sumažinamos dėl Sąjungos teisėje nustatytų finansinių viršutinių ribų nesilaikymo, turėtų būti supaprastinta ir suderinta su atitinkama šiame kontekste EŽŪFKP išmokoms taikoma procedūra;

- (31) valstybės narės turėtų ne vėliau kaip kiekvienų metų vasario 15 d. nusiųsti Komisijai metines ataskaitas, BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo rezultatų metinę ataskaitą, metinę galutinių audito ataskaitų santrauką ir valdymo pareiškimą. Jeigu tie dokumentai nenusiunčiami ir todėl Komisija negali patvirtinti atitinkamos mokėjimo agentūros sąskaitų arba patikrinti išlaidų tinkamumo finansuoti pagal gautus produktus, apie kuriuos pranešta, Komisija turėtų galėti sustabdyti mėnesinių išmokų mokėjimą ir pertraukti kas ketvirtį mokamų kompensacijų mokėjimą iki tol, kol bus gauti trūkstami dokumentai;
- (32) turėtų būti nustatyta nauja mokėjimų sustabdymo tvarka tiems atvejams, kai gauti produktai yra neįprastai menki. Kai gauti produktai, apie kuriuos pranešta, yra neįprastai menki, palyginti su deklaruotomis išlaidomis, ir kai valstybės narės negali pateikti deramai pagrįstų priežasčių, kodėl susiklostė ši padėtis, Komisija turėtų galėti ne tik sumažinti N – 1 finansinių metų išlaidas, bet ir sustabdyti būsimų su ta intervencine priemone, su kuria susiję gauti produktai buvo neįprastai menki, susijusių išlaidų finansavimą. Tokie sustabdymai turėtų būti patvirtinami sprendime dėl metinio veiklos rezultatų patvirtinimo;
- (33) vykdydama daugiametę veiklos rezultatų stebėseną Komisija taip pat turėtų galėti sustabdyti mokėjimus. Todėl tais atvejais, kai siekiant valstybės narės BŽŪP strateginiame plane nustatytų siektinų reikšmių vėluojama daryti pažangą arba tokia pažanga yra nepakankama ir dėl jos valstybė narė negali pateikti tinkamai pagrįstų priežasčių, Komisija turėtų galėti pareikalauti, kad atitinkama valstybė narė imtųsi būtinų taisomųjų veiksmų pagal veiksmų planą, kuris turi būti parengtas konsultuojantis su Komisija ir kuriame turi būti nustatyti aiškūs pažangos rodikliai ir laikotarpis, per kurį turi būti padaryta pažanga. Jei valstybė narė nepateiktų ar neįgyvendintų veiksmų plano, jei šio veiksmų plano akivaizdžiai nepakaktų padėčiai ištaisyti arba jei jis nebūtų pakeistas atsižvelgiant į rašytinį Komisijos reikalavimą, Komisija turėtų galėti sustabdyti mėnesinių arba tarpinių išmokų mokėjimą. Komisija turėtų kompensuoti sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, jei atlikus veiklos rezultatų peržiūrą arba remiantis biudžetinėmis metais savanoriškai pateiktu valstybės narės pranešimu apie veiksmų plano įgyvendinimo pažangą ir taisomuosius veiksmus, kurių imtasi trūkumui pašalinti, matyti pakankama pažanga įgyvendinant siektinas reikšmes;
- (34) atsižvelgiant į būtiną perėjimą prie veiklos modelio, orientuoto į rezultatus, prašymas parengti 2025 finansinių metų veiksmų planą neturėtų sustabdyti išmokų mokėjimo prieš veiklos rezultatų peržiūrą 2026 finansiniams metams;
- (35) kaip ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 1306/2013, Komisija turėtų galėti sustabdyti mokėjimus, kai yra didelių tinkamo valdymo sistemos veikimo trūkumų, įskaitant Sąjungos pagrindinių reikalavimų nesilaikymą ir ataskaitų nepatikimumą. Tačiau mokėjimų sustabdymo sąlygas būtina peržiūrėti, kad šis mechanizmas taptų veiksmingesnis. Dėl tokių sustabdymų finansinių padarinių turėtų būti nuspręsta atliekant *ad hoc* atitikties patvirtinimo procedūrą;
- (36) kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų visiškai išmokėti paramos gavėjams pagal Sąjungos teisę skiriamas BŽŪP išmokas;
- (37) kad tam tikrų rūšių pajamas, susijusias su BŽŪP, būtų galima pakartotinai naudoti BŽŪP tikslais, jos turėtų būti laikomos asignuotosiomis pajamomis. Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 43 straipsnyje pateiktas sumų sąrašas turėtų būti iš dalies pakeistas ir tos nuostatos turėtų būti suderintos bei sujungtos su esamomis nuostatomis dėl asignuotųjų pajamų;
- (38) Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 pateikiamas su BŽŪP susijusių informavimo priemonių bei jų tikslų sąrašas ir nustatytos jų finansavimo ir atitinkamų projektų įgyvendinimo taisyklės. Konkrečios nuostatos dėl finansuotinių informavimo priemonių tikslų ir rūšių turėtų būti perkeltos į šį reglamentą;
- (39) priemonių ir intervencinių priemonių finansavimas pagal BŽŪP daugiausia vykdomas taikant pasidalijamojo valdymo principą. Siekama užtikrinti, kad Sąjungos fondai būtų patikimai valdomi, Komisija turėtų atlikti patikras, kaip už išmokų mokėjimą atsakingos valstybių narių institucijos valdo fondų lėšas. Tikslinga apibrėžti Komisijos atliktinų patikrų pobūdį, išsamiai nustatyti jos atsakomybės už Sąjungos biudžeto vykdymą sąlygas ir išaiškinti valstybių narių bendradarbiavimo pareigas;

- (40) kad Komisija galėtų vykdyti savo pareigą tikrinti, ar valstybėse narėse yra ir tinkamai veikia Sąjungos išlaidų valdymo ir tikrinimo sistemos, turėtų būti numatyta, kad, nepriklausomai nuo pačių valstybių narių atliekamų patikrinimų, patikras atliktų asmenys, Komisijos įgalioti veikti jos vardu – jie turėtų galėti prašyti valstybių narių pagalbos atlikti šį darbą;
- (41) rengiant Komisijai siųsti skirtą informaciją turi būti kuo daugiau naudojamos informacinės technologijos. Atlikdama patikras, Komisija turėtų iškart gauti neribotą prieigą prie visų informacijos apie išlaidas įrašų tiek popierine forma, tiek elektroniniu formatu;
- (42) siekiant taikyti Finansinio reglamento reikalavimus dėl tarpusavio pasikliovimo auditais ir mažinti įvairių institucijų auditų dubliavimosi riziką, kuo labiau sumažinti kontrolės sąnaudas ir paramos gavėjams bei valstybėms narėms tenkančią administracinę naštą, būtina nustatyti taisykles dėl vieno bendro audito principo ir numatyti Komisijai galimybę užtikrintai remtis patikimų tvirtinančiųjų įstaigų darbu, tinkamai atsižvelgiant į vieno bendro audito bei proporcingumo principus, kiek tai susiję su rizikos Sąjungos biudžetui lygiu;
- (43) kiek tai susiję su vieno bendro audito principo įgyvendinimu, pagal kurį Komisija paprastai turėtų užtikrintai remtis tvirtinančiųjų įstaigų darbu, atsižvelgdama į savo pačios atliktą rizikos vertinimą dėl poreikio jai vykdyti patikras atitinkamoje valstybėje narėje, Komisija turėtų galėti atlikti patikras, kai yra informavusi atitinkamą valstybę narę, kad negali pasikliauti tvirtinančiosios įstaigos darbu. Be to, Komisija, siekdama vykdyti savo pareigas pagal SESV 317 straipsnį, turėtų galėti atlikti patikras tais atvejais, kai gali būti valdymo sistemų didelių tinkamo veikimo trūkumų, dėl kurių ta valstybė narė nesiima tolesnių veiksmų;
- (44) siekiant nustatyti akredituotų mokėjimo agentūrų ir Sąjungos biudžeto finansinį ryšį, Komisija turėtų kasmet patvirtinti mokėjimo agentūrų sąskaitas atlikdama metinio finansinio patvirtinimo procedūrą. Sprendime dėl sąskaitų patvirtinimo turėtų būti atsižvelgiama tik į sąskaitų išsamumą, tikslumą ir teisingumą ir jame neturėtų būti vertinama, ar išlaidos atitinka Sąjungos teisę;
- (45) pagal naują BŽŪP įgyvendinimo modelį turėtų būti nustatytas metinis veiklos rezultatų patvirtinimas siekiant patikrinti išlaidų tinkamumą finansuoti remiantis gautais produktais, apie kuriuos pranešta. Siekiant spręsti situacijas, kai deklaruotos išlaidos nėra susijusios su atitinkamais gautais produktais, apie kuriuos būtų pranešta, ir valstybės narės to nukrypimo negali pagrįsti, turėtų būti nustatytas išmokų sumažinimo mechanizmas;
- (46) Komisija yra atsakinga už Sąjungos biudžeto vykdymą bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis pagal SESV 317 straipsnį. Todėl Komisija turėtų galėti nuspręsti, ar valstybių narių patirtos išlaidos atitinka Sąjungos teisę. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė pagrįsti savo sprendimus išmokėti išmokas, o jei valstybėms narėms nepavyksta pasiekti sutarimo su Komisija, joms turėtų būti suteikta galimybė naudotis taikinio procedūra. Siekiant suteikti valstybėms narėms teises ir finansines garantijas dėl praeityje patirtų išlaidų, reikėtų nustatyti senaties terminą, per kurį Komisija turės nuspręsti, kokie turėtų būti reikalavimų nesilaikymo finansiniai padariniai;
- (47) pagal Reglamento (ES) 2021/2115 9 straipsnį valstybės narės privalo įgyvendinti savo BŽŪP strateginius planus, kuriuos pagal to reglamento 118 ir 119 straipsnius patvirtina Komisija. Kadangi ta pareiga priskiriama pagrindiniams Sąjungos reikalavimams, tais atvejais, kai nustatoma didelių valstybės narės BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo trūkumų, Komisija turėtų galėti nuspręsti su rizika susijusių išlaidų, kurias paveikė tokie trūkumai, Sąjungos lėšomis nefinansuoti;
- (48) siekiant apsaugoti Sąjungos biudžeto finansinius interesus, valstybės narės turėtų sukurti sistemas, kad užtikrintų, jog EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamos intervencinės priemonės yra faktiškai vykdomos ir tinkamai įgyvendinamos, o kartu turėtų būti išlaikyta dabartinė griežta patikimo finansų valdymo sistema. Tos sistemos turėtų apimti paramos gavėjų patikras, įvertinant, ar jie laikosi tinkamumo kriterijų ir kitų sąlygų, taip pat BŽŪP strateginiuose planuose ir taikytinose Sąjungos taisyklėse nustatytų pareigų;

- (49) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ⁽¹⁰⁾ ir Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 ⁽¹¹⁾, (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ⁽¹²⁾ ir (ES) 2017/1939 ⁽¹³⁾ Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant priemones, susijusias su pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencija, nustatymu, ištaisymu ir tyrimu, prarastų, neteisingai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimu ir, kai tinkama, administracinių nuobaudų skyrimu.

Visų pirma, vadovaujantis reglamentais (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371 ⁽¹⁴⁾, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Audito Rūmams ir, kiek tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai, ir užtikrinti, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios įgyvendinant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;

- (50) valstybės narės turėtų turėti sistemas, kurios joms suteiktų galimybę pateikti Komisijai informaciją, kad OLAF galėtų vykdyti savo įgaliojimus ir užtikrinti efektyvią pažeidimų atvejų analizę: jos turėtų pranešti apie nustatytus pažeidimus ir kitus atvejus, kai nesilaikoma valstybės narės BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų sąlygų, įskaitant sukčiavimą, ir apie atitinkamus tolesnius veiksmus, kurių imamasi, taip pat apie tolesnius veiksmus po OLAF tyrimų. Valstybės narės turėtų nustatyti reikiamą tvarką siekdamas užtikrinti, kad su EŽŪGF ir EŽŪFKP susiję skundai būtų nagrinėjami efektyviai;
- (51) pagal subsidiarumo principą valstybės narės Komisijos prašymu turėtų nagrinėti Komisijai pateiktus skundus, patenkančius į jų BŽŪP strateginių planų taikymo sritį, ir informuoti Komisiją apie to nagrinėjimo rezultatus. Komisija turėtų užtikrinti, kad jai tiesiogiai pateiktų skundų atžvilgiu būtų imamasi tinkamų tolesnių veiksmų, atsižvelgiant į Komisijos turimą diskreciją spręsti, kuriuos atvejus nagrinėti ⁽¹⁵⁾;
- (52) siekdama padėti valstybėms narėms užtikrinti veiksmingą Sąjungos finansinių interesų apsaugą, Komisija turėtų suteikti galimybę joms naudotis duomenų gavybos priemone rizikai įvertinti. Komisija, ne vėliau kaip 2025 m., turėtų pateikti ataskaitą, kurioje įvertinamas vienos bendros duomenų gavybos priemonės naudojimas ir jos sąveikumas, kad valstybės narės galėtų ją plačiai naudoti, prireikus kartu su atitinkamais pasiūlymais;

⁽¹⁰⁾ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

⁽¹¹⁾ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

⁽¹²⁾ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

⁽¹³⁾ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

⁽¹⁴⁾ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

⁽¹⁵⁾ Žr. visų pirma 1989 m. gruodžio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-329/88 *Europos Bendrijų Komisija prieš Graikijos Respubliką*, ECLI:EU:C:1989:618; 1994 m. birželio 1 d. Teisingumo teismo sprendimą byloje C-317/92 *Europos Bendrijų Komisija prieš Vokietijos Federacinę Respubliką*, ECLI:EU:C:1994:212; 2009 m. spalio 6 d. Teisingumo teismo (pirmosios kolegijos) sprendimą byloje C-562/07 *Europos Bendrijų Komisija prieš Ispanijos Karalystę*, ECLI:EU:C:2009:614; 1995 m. rugsėjo 14 d. Pirmosios instancijos teismo (antroji kolegija) sprendimą byloje T-571/93 *Lefebvre frères et soeurs, GIE Fructifruit, Association des mûrisseurs indépendants ir Star fruits Cie prieš Europos Bendrijų Komisiją*, ECLI:EU:T:1995:163; 2009 m. gegužės 19 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimą byloje C-531/06 *Europos Bendrijų Komisija prieš Italijos Respubliką*, ECLI:EU:C:2009:315.

- (53) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal SESV 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Tos taisyklės nustatytos Finansiniame reglamente ir jomis visų pirma nustatoma biudžeto sudarymo ir vykdymo pasitelkiant dotacijas, viešuosius pirkimus, apdovanojimus ir netiesioginį vykdymą tvarka ir numatomos finansų pareigūnų atsakomybės patikros. Pagal SESV 322 straipsnį priimtos taisyklės taip pat yra susijusios su Sąjungos biudžeto apsauga esant bendrų teisinės valstybės principo laikymosi valstybėse narėse trūkumų, nes teisinės valstybės principo laikymasis yra būtina išankstinė patikimo finansų valdymo ir veiksmingo Sąjungos finansavimo sąlyga;
- (54) tikslinga užtikrinti, kad atsisakymas atlikti mokėjimus arba tokių mokėjimų susigrąžinimas dėl viešųjų pirkimų taisyklių nesilaikymo atitiktų tokio reikalavimų nesilaikymo mastą ir kad būtų laikomasi proporcingumo principo, pavyzdžiui, kaip nurodyta atitinkamose Komisijos nustatytose gairėse dėl finansinių pataisų, kurios turėtų būti taikomos taikant pasidalijamąjį valdymą patiriamoms Sąjungos finansuojamoms išlaidoms tokių taisyklių nesilaikymo atveju. Be to, tikslinga paaiškinti, kad toks nesilaikymas poveikį sandorių teisėtumui ir tvarkingumui daro tik tiek, kiek tai susiję su paramos dalimi, kuri neturi būti išmokėta arba turi būti atšaukta;
- (55) pagal įvairias žemės ūkio teisės aktų nuostatas, siekiant užtikrinti, kad pareigos neįvykdymo atveju būtų sumokėta tam tikra suma, yra privaloma pateikti užstatą. Siekiant stiprinti užstatų sistemą, visoms toms nuostatomis turėtų būti taikoma viena horizontali taisyklė;
- (56) valstybės narės turėtų sukurti ir taikyti integruotą administravimo ir kontrolės sistemą (toliau – integruota sistema) tam tikroms Reglamente (ES) 2021/2115 numatytoms intervencinėms priemonėms, taip pat Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 228/2013⁽¹⁶⁾ IV skyriuje ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 229/2013⁽¹⁷⁾ IV skyriuje nurodytoms priemonėms. Siekiant didinti Sąjungos paramos veiksmingumą ir gerinti jos stebėseną, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama šią integruotą sistemą naudoti ir kitoms Sąjungos intervencinėms priemonėms;
- (57) siekiant sudaryti vienodas sąlygas paramos gavėjams įvairiose valstybėse narėse, Sąjungos lygmeniu turėtų būti nustatytos tam tikros bendrosios taisyklės dėl kontrolės ir nuobaudų;
- (58) reikėtų išlaikyti esamus pagrindinius integruotos sistemos elementus ir visų pirma nuostatas dėl žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinės ir su gyvūnais susijusių paraiškų teikimo sistemos, teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistemos, paramos gavėjų tapatybės registravimo sistemos, taip pat kontrolės ir nuobaudų sistemos. Valstybės narės turėtų toliau naudotis duomenimis arba informaciniais produktais, teikiamais pagal programą „Copernicus“, kartu su tokiomis informacinėmis technologijomis, kaip Galileo ir EGNOS, siekiant užtikrinti, kad visoje Sąjungoje būtų prieinami išsamūs ir palyginami duomenys, reikalingi žemės ūkio, aplinkos ir klimato politikos stebėsenai, įskaitant BŽŪP poveikį, aplinkosauginį veiksmingumą ir pažangą siekiant Sąjungos siektinų reikšmių, ir siekiant didinti naudojimąsi išsamiais, nemokamais ir atvirais duomenimis bei informacija, gaunama iš „Copernicus“ palydovų „Sentinel“ ir teikiant „Copernicus“ paslaugas. Tuo tikslu į integruotą sistemą turėtų būti įtraukta ir plotų stebėjimo sistema;
- (59) integruotoje sistemoje, kuri yra reikiamų BŽŪP įgyvendinimo valdymo sistemų dalis, turėtų būti užtikrinama, kad metinėse veiklos rezultatų ataskaitose teikiami bendri duomenys būtų patikimi ir juos būtų galima patikrinti. Kadangi labai svarbu, kad integruota sistema tinkamai veiktų, būtina nustatyti jos kokybės reikalavimus. Valstybės narės turėtų kasmet atlikti žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinės paraiškų teikimo sistemos ir plotų stebėjimo sistemos kokybės vertinimą. Valstybės narės taip pat turėtų imtis veiksmų dėl bet kokių trūkumų ir, jei Komisija prašo, parengti veiksmų planą;
- (60) Komisijos komunikatuose „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“, „Europos žaliasis kursas“, „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ ir „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija – Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ nustatyta strateginė būsimo BŽŪP kryptis yra aplinkos apsaugos ir klimato srities veiksmų stiprinimas ir pagalba siekiant Sąjungos aplinkos ir klimato srities tikslų ir siektinų reikšmių. Todėl, siekiant aplinkos ir klimato tikslų, tapo būtina nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis dalytis Žemės sklypų

⁽¹⁶⁾ 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 247/2006 (OL L 78, 2013 3 20, p. 23).

⁽¹⁷⁾ 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egėjo jūros saloms ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1405/2006 (OL L 78, 2013 3 20, p. 41).

identifikavimo sistemos ir kitais integruotos administravimo ir kontrolės sistemos duomenimis. Taigi, reikėtų numatyti dalijimąsi tais integruotoje sistemoje surinktais duomenimis, kurie yra svarbūs siekiant aplinkos ir klimato tikslų, tarp valstybių narių valdžios institucijų ir su Sąjungos institucijomis bei įstaigomis. Siekiant efektyviau naudoti įvairių valdžios institucijų turimus duomenis Europos statistiniams duomenims rengti, taip pat reikėtų numatyti integruotos sistemos duomenis statistikos tikslais teikti Europos statistikos sistemos įstaigoms;

- (61) išmokas gaunančių ar išmokančių įmonių komercinių dokumentų tikrinimas gali būti labai veiksminga sandorių, sudarančių finansavimo EŽŪGF lėšomis sistemos dalį, priežiūros priemonė. Šiuo tikrinimu papildomos kitos patikros, kurias jau atlieka valstybės narės. Be to, nacionalinės su tikrinimu susijusios nuostatos gali būti platesnės nei numatytos Sąjungos teisėje;
- (62) dokumentai, kuriais remiantis reikėtų atlikti tokį tikrinimą, turėtų būti atrenkami taip, kad būtų galima atlikti visapusišką tikrinimą. Įmonės, kurios bus tikrinamos, turėtų būti atrenkamos remiantis sandorių, vykdomų jų atsakomybe, pobūdžiu, o pagal sektorius išmokas gaunančios ar išmokančios įmonės turėtų būti parinktos atsižvelgiant į jų finansinę svarbą EŽŪGF teikiamo finansavimo sistemoje;
- (63) būtina nustatyti už tikrinimą atsakingų pareigūnų teises ir įmonių pareigas nustatytu laikotarpiu pateikti tokiems pareigūnams komercinius dokumentus, taip pat suteikti bet kokią informaciją, kurios tie pareigūnai gali prašyti. Be to, turėtų būti įmanoma tam tikrais atvejais komercinius dokumentus konfiskuoti;
- (64) atsižvelgiant į tarptautinę prekybos žemės ūkio produktais struktūrą ir siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, būtina organizuoti valstybių narių bendradarbiavimą. Taip pat būtina Sąjungos lygmeniu sukurti centralizuotą dokumentų sistemą dėl trečiosiose valstybėse įsisteigusių įmonių, kurios gauna arba išmoka išmokas;
- (65) nors už savo tikrinimo programų priėmimą atsako valstybės narės, būtina tas programas pateikti Komisijai, kad ji galėtų imtis savo priežiūros ir koordinavimo užduoties, įsitikindama, kad tos programos priimtose remiantis tinkamais kriterijais, ir užtikrindama, kad tikrinimas būtų daugiausia atliekamas tuose sektoriuose ar tose įmonėse, kuriuose kyla didelė sukčiavimo rizika. Ypač svarbu, kad kiekviena valstybė narė paskirtų už komercinių dokumentų tikrinimo stebėseną ir to tikrinimo koordinavimą atsakingą įstaigą (-as). Tos paskirtos įstaigos turėtų būti nepriklausomos nuo departamentų, atliekančių tikrinimą prieš mokėjimą. To tikrinimo metu gauta informacija turėtų būti saugoma kaip profesinė paslaptis;
- (66) paramos sąlygos yra svarbus BŽŪP elementas, kuriuo užtikrinama, kad išmokomis būtų skatinamas aukšto lygio tvarumas ir ūkininkams jų valstybėje narėje ir Sąjungoje sukuriamos vienodos sąlygos, ypač susijusios su socialiniais, BŽŪP aplinkos ir klimato elementais, taip pat su visuomenės sveikata ir gyvūnų gerove. Tai reiškia, kad siekiant užtikrinti paramos sąlygų sistemos veiksmingumą, turėtų būti vykdoma kontrolė ir prireikus turėtų būti taikomos nuobaudos. Siekiant užtikrinti tokias vienodas sąlygas paramos gavėjams įvairiose valstybėse narėse, Sąjungos lygmeniu turėtų būti nustatytos tam tikros bendrosios paramos sąlygų taisyklės ir kontrolės priemonės bei nuobaudos, susijusios su reikalavimų nesilaikymu;
- (67) siekiant užtikrinti, kad valstybės narės darniai užtikrintų paramos sąlygų laikymąsi, Sąjungos lygmeniu būtina nustatyti minimalų kontrolės lygį, o dėl kompetentingų kontrolės įstaigų darbo organizavimo ir kontrolės priemonių valstybės narės turėtų spręsti savo nuožiūra;
- (68) valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti konkrečias nuostatas dėl nuobaudų, tačiau tos nuobaudos turėtų būti proporcingos, veiksmingos ir atgrasomos ir neturėtų daryti poveikio kitoms pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę nustatytoms nuobaudoms. Siekiant užtikrinti nuobaudų proporcingumą, veiksmingumą ir atgrasomąjį poveikį, tikslinga nustatyti tokių nuobaudų taikymo ir apskaičiavimo taisykles. Atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo

Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) sprendimą byloje C-361/19 ⁽¹⁸⁾, siekiant užtikrinti ryšį tarp ūkininko elgesio ir nuobaudos, reikėtų nustatyti, kad nuobauda paprastai turėtų būti apskaičiuojama remiantis išmokomis, išmokėtomis ar numatytomis išmokėti per kalendorinius metus, kuriais nesilaikyta reikalavimų. Tačiau, kai dėl nustatyto fakto pobūdžio neįmanoma nustatyti metų, kuriais nesilaikyta reikalavimų, siekiant užtikrinti nuobaudų sistemos veiksmingumą, būtina nustatyti, kad tokiais atvejais nuobauda turėtų būti apskaičiuojama remiantis išmokomis, išmokėtomis ar numatytomis išmokėti per kalendorinius metus, kuriais reikalavimų nesilaikymas buvo nustatytas. Siekiant užtikrinti efektyvų ir nuoseklų valstybių narių požiūrį, Sąjungos lygmeniu būtina nustatyti minimalų nuobaudos dydį. Valstybės narės turėtų taikyti tokius minimalius dydžius atsižvelgdamos į nustatyto reikalavimų nesilaikymo atvejo sunkumą, mastą, pastovumą arba pasikartojimą ir į tai, ar tas reikalavimų nesilaikymas tyčinis. Siekdamas užtikrinti nuobaudų proporcingumą, valstybės narės turėtų numatyti, kad nuobaudos netaikomos, jei reikalavimų nesilaikymas neturi pasekmių atitinkamo standarto ar reikalavimo tikslo įgyvendinimui arba turi jam tik nereikšmingų pasekmių, ir sukurti informuotumo didinimo mechanizmą siekiant užtikrinti, kad paramos gavėjai būtų informuojami apie nustatytus reikalavimų nesilaikymo atvejus ir galimus taisomuosius veiksmus, kurių turi būti imtasi;

- (69) socialinių paramos sąlygų mechanizmas turėtų būti grindžiamas vykdymo užtikrinimo procedūromis, kurias vykdo kompetentingos vykdymo užtikrinimo institucijos ar įstaigos, atsakingos už darbo ir įdarbinimo sąlygų bei taikytinų darbo standartų kontrolę. Atsižvelgiant į nacionalinę sistemą, tokios vykdymo užtikrinimo procedūros gali būti įvairios. Apie kontrolės priemonių ir vykdymo užtikrinimo procedūros rezultatus turėtų būti pranešama mokėjimo agentūroms, kartu pateikiant atitinkamų teisės aktų pažeidimo sunkumo įvertinimą;
- (70) taikant socialinių paramos sąlygų mechanizmą pagal BŽŪP strateginius planus ir atitinkamus susitarimus tarp mokėjimo agentūrų ir institucijų ar įstaigų, atsakingų už socialinės bei užimtumo teisės aktų ir taikytinų darbo standartų vykdymo užtikrinimą, reikėtų griežtai paisyti tų vykdymo užtikrinimo institucijų ar įstaigų savarankiškumo ir atsižvelgti į tai, kaip konkrečiai socialinės bei užimtumo teisės aktai ir taikytini darbo standartai įgyvendinami ir kaip užtikrinamas jų vykdymas kiekvienoje valstybėje narėje. Tas mechanizmas turėtų išlikti nepriklausomas nuo kiekvienos valstybės narės konkretaus socialinio modelio ir neturėtų daryti poveikio jo veikimui, jis taip pat neturėtų daryti jokio poveikio teismų nepriklausomumui. Tuo tikslu turėtų būti užtikrinamas aiškus institucijų ar įstaigų, atsakingų už socialinės bei užimtumo teisės aktų ir taikytinų darbo standartų vykdymo užtikrinimą, ir žemės ūkio srities mokėjimo agentūrų atsakomybės atskyrimas, nes pastarųjų vaidmuo yra išmokyti vykdymas ir nuobaudų taikymas. Turėtų būti visapusiškai gerbiamas socialinių partnerių savarankiškumas, taip pat jų teisė derėtis ir sudaryti kolektyvines sutartis. Jų savarankiškumas taip pat turėtų būti gerbiamas, kai socialiniai partneriai atsako už darbo sąlygų kontrolės priemonių vykdymą;
- (71) siekiant užtikrinti darnų Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimą dėl BŽŪP išlaidų finansavimo ir, visų pirma, siekiant užtikrinti, kad Komisija galėtų stebėti valstybių narių atliekamą finansų valdymą ir patvirtinti akredituotų mokėjimo agentūrų sąskaitas, būtina, kad valstybės narės saugotų tam tikrą informaciją ir pateiktų ją Komisijai;
- (72) siekiant surinkti duomenis, kuriuos reikia siųsti Komisijai, ir kad Komisija galėtų nedelsiant gauti neribotą prieigą prie išlaidų duomenų tiek popierine forma, tiek elektroniniu formatu, turi būti nustatytos tinkamos duomenų pateikimo ir perdavimo taisyklės, įskaitant taisykles dėl terminų;
- (73) kadangi taikant nacionalines kontrolės sistemas ir atitikties patvirtinimo procedūrą gali būti daromas poveikis asmens duomenims ar neskelbtinai verslo informacijai, valstybės narės ir Komisija turėtų užtikrinti šiomis aplinkybėmis gautos informacijos konfidencialumą;
- (74) siekiant užtikrinti patikimą Sąjungos biudžeto finansų valdymą ir požiūrio nešališkumą tiek valstybių narių, tiek paramos gavėjų lygmeniu, turėtų būti nustatytos euro naudojimo taisyklės;
- (75) euro perskaičiavimo į nacionalinę valiutą kursas tam tikro veiksmo vykdymo laikotarpiu gali keistis. Todėl atitinkamoms sumoms taikomas kursas turėtų būti nustatomas atsižvelgiant į įvykį, kuriuo pasiekiamas ekonominis veiksmo tikslas. Turėtų būti taikomas to įvykio dienos valiutos kursas. Būtina nurodyti tą operacinį įvykį arba atsisakymą jį taikyti laikantis tam tikrų kriterijų, visų pirma susijusių su valiutos judėjimo sparta. Turėtų būti

⁽¹⁸⁾ 2021 m. sausio 27 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-361/19 *De Ruiter vof prieš Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit*, ECLI:EU:C:2021:71.

nustatytos specialios taisyklės, kaip elgtis išimtinėmis su pinigais susijusiomis aplinkybėmis, susidarantiomis Sąjungoje arba pasaulinėje rinkoje, kai būtini skubūs veiksmai siekiant užtikrinti, kad pagal BŽŪP nustatytos priemonės būtų veiksmingos;

- (76) euro neįsivedusioms valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė išlaidas, patirtas taikant BŽŪP teisės aktus, padengti eurais, o ne nacionaline valiuta. Reikalingos specialios taisyklės, kuriomis būtų užtikrinama, kad dėl naudojimosi tokia galimybe nesusidarytų jokio nepagrįsto pranašumo išmoką gaunančioms arba išmokančioms šalims;
- (77) valstybėms narėms ir Komisijai renkant asmens duomenis, reikalingus atliekant jų atitinkamas valdymo, kontrolės, audito ir stebėsenos bei vertinimo pareigas pagal šį reglamentą, turėtų būti taikoma Sąjungos teisė dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) 2016/679 ⁽¹⁹⁾ ir (ES) 2018/1725 ⁽²⁰⁾;
- (78) EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjų vardų ir pavardžių ar pavadinimų skelbimas suteikia priemonių stiprinti viešąją tų fondų lėšų naudojimo kontrolę ir yra būtinas užtikrinant tinkamą Sąjungos finansinių interesų apsaugos lygį. Tai pasiekama iš dalies tokio paskelbimo prevenciniu ir atgrasomuoju poveikiu, iš dalies atgrasant pavienius paramos gavėjus nuo neteisėto elgesio ir iš dalies padidinant asmeninę ūkininkų atskaitomybę už gautų viešųjų lėšų naudojimą. Atitinkamos informacijos paskelbimas atitinka naujausią Teisingumo Teismo jurisprudenciją, taip pat Finansiniame reglamente išdėstytą požiūrį;
- (79) tomis aplinkybėmis turėtų būti tinkamai pripažintas pilietinės visuomenės, įskaitant žiniasklaidą ir nevyriausybinės organizacijas, vaidmuo ir įnašas stiprinant administracinės kontrolės sistemą kovojant su sukčiavimu ir bet koku netinkamu viešųjų lėšų naudojimu;
- (80) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1060 ⁽²¹⁾ nustatytos taisyklės dėl skaidraus Europos struktūrinių ir investicijų fondų įgyvendinimo ir pranešimo apie tų fondų lėšomis finansuojamas programas. Siekiant užtikrinti nuoseklumą turėtų būti numatyta, kad tos taisyklės, kai aktualu, būtų taikomos ir EŽŪGF bei EŽŪFKP intervencinių priemonių paramos gavėjams;
- (81) kad būtų pasiektas viešosios EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšų naudojimo kontrolės tikslas, tam tikro lygio informacija apie paramos gavėjus turi būti skelbiama visuomenei. Ta informacija turėtų apimti duomenis apie paramos gavėjo tapatybę, skirtą sumą, lėšas skyrusį fondą ir atitinkamo veiksmo konkretų tikslą. Ta informacija turėtų būti skelbiama taip, kad būtų kuo mažiau ribojama paramos gavėjų teisė į privatų gyvenimą ir teisė į asmens duomenų apsaugą. Tos abi teisės pripažįstamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniuose;
- (82) atsižvelgiant į tai, kad reikia didesnio skaidrumo, susijusio su EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšų paskirstymu BŽŪP, įskaitant su BŽŪP paramos gavėjais susijusias nuosavybės struktūras, pagal valstybės narės *ex post* paskelbtą BŽŪP lėšų gavėjų sąrašą taip pat turėtų būti galima nustatyti įmonių grupių tapatybę. Tai iš esmės padėtų vykdyti nuosavybės struktūrų stebėseną ir palengvintų galimo netinkamo Sąjungos lėšų naudojimo, interesų konfliktų ir korupcijos tyrimą;

⁽¹⁹⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁽²⁰⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

⁽²¹⁾ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienuų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

- (83) paskelbus informaciją apie veiksmą, pagal kurį ūkininkas turi teisę gauti paramą, ir apie tos paramos konkretų tikslą, visuomenė gautų konkrečios informacijos apie subsidijuojamą veiklą ir tikslą, kurio suteikta parama. Tokios priežiūros galimybės suteikimas visuomenei turėtų prevencinį ir atgrasomąjį poveikį ir padėtų apsaugoti Sąjungos finansinius interesus;
- (84) viešai skelbiant tokią informaciją kartu su šiame reglamente nurodyta bendrąja informacija, didinamas Sąjungos fondų lėšų naudojimo pagal BŽŪP skaidrumas, taigi prisidedama prie didesnio šios politikos matomumo ir geresnio jos supratimo. Taip piliečiai gali aktyviau dalyvauti sprendimų priėmimo procese ir užtikrinamas didesnis administracijos teisėtumas, veiksmingumas ir atskaitomybė piliečiams. Taip pat piliečiams parodoma konkrečių pavyzdžių, kaip ūkininkavimu kuriamos „viešosios gėrybės“, taip pagrindžiant nacionalinės ir Sąjungos paramos žemės ūkio sektoriui teisėtumą;
- (85) taigi, tai reiškia, kad plačiai skelbiant atitinkamą informaciją neviršijama to, kas būtina demokratinėje visuomenėje atsižvelgiant į poreikį apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir pagrindinį tikslą vykdyti EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšų naudojimo viešąją priežiūrą;
- (86) siekiant laikytis duomenų apsaugos reikalavimų, EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjai turėtų būti informuojami apie jų duomenų paskelbimą prieš paskelbiant jų duomenis. Jie turėtų būti informuojami ir apie tai, kad Sąjungos finansinių interesų apsaugos tikslais jų duomenis gali tvarkyti Sąjungos ir valstybių narių audito ir tyrimų įstaigos. Be to, paramos gavėjai turėtų būti informuojami apie jų teises pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir apie procedūras, pagal kurias naudojamosi tomis teisėmis;
- (87) siekiant papildyti arba iš dalies pakeisti tam tikrus neesminius šio reglamento elementus, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ⁽²²⁾ nustatytais principais. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu, kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, atliekančių su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (88) siekiant užtikrinti patikimą mokėjimo agentūrų ir koordinavimo įstaigų veikimą, viešosios intervencijos priemonių išlaidų finansavimą EŽŪGF lėšomis ir tinkamą į Sąjungos biudžetą įrašytų EŽŪGF asignavimų valdymą, tie deleguotieji įgaliojimai turėtų būti taikomi mokėjimo agentūrų akreditavimo ir koordinavimo įstaigų būtiniausioms paskyrimo ir akreditavimo sąlygoms, su viešąja intervencija susijusioms mokėjimo agentūrų pareigoms ir taisyklėms dėl mokėjimo agentūrų valdymo ir kontrolės įgaliojimų turinio. Be to, siekiant užtikrinti nuoseklų finansinės drausmės taikymą valstybėse narėse, tokie deleguotieji įgaliojimai taip pat turėtų apimti taisykles, pagal kurias valstybės narės apskaičiuoja finansinės drausmės pritaikymą ūkininkams. Siekiant užtikrinti viešosios intervencijos išlaidų tinkamą valdymą, tokie deleguotieji įgaliojimai taip pat turėtų apimti taisykles dėl iš Sąjungos biudžeto finansuojamų viešosios intervencijos priemonių rūšių ir kompensacijų skyrimo sąlygų, tinkamumo finansuoti sąlygų ir apskaičiavimo metodų, taikomų remiantis mokėjimo agentūrų faktiškai surinkta informacija ar Komisijos nustatytais fiksuotaisiomis normomis, arba konkrečių sektorių žemės ūkio teisės aktuose nustatytais fiksuotaisiomis arba nefiksuotaisiomis normomis, su viešąja intervencija susijusių veiksmų vertinimo, priemonių, kurių reikia imtis, kai prarandami arba sugadinami produktai, kuriems taikoma viešoji intervencija, taip pat dėl finansuotinių sumų nustatymo.
- (89) siekiant, kad Komisija galėtų pripažinti išlaidas, patirtas prieš anksčiausią galimą mokėjimo datą arba po vėliausios galimos mokėjimo datos, tinkamomis finansuoti Sąjungos lėšomis, kartu apribodama tokio veiksmo finansinį poveikį, deleguotieji įgaliojimai taip pat turėtų apimti nukrypti leidžiančias nuostatas, taikytinas, kad mokėjimo agentūrų prieš anksčiausią galimą mokėjimo datą arba po vėliausios galimos mokėjimo datos paramos gavėjams išmokėtos išmokos nebūtų laikomos netinkamomis finansuoti. Be to, siekiant valstybėms narėms nustatyti aiškias taisykles ir sąlygas, tie deleguotieji įgaliojimai turėtų apimti mokėjimų sustabdymo lygį pagal metinio patvirtinimo procedūras, taip pat mokėjimų sustabdymo lygį bei trukmę ir sąlygas, kuriomis tos sumos yra kompensuotinos arba mažintinos vykstant daugiametę veiklos rezultatų stebėseną. Siekiant užtikrinti, kad būtų nuosekliai laikomasi

⁽²²⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 nustatytų taisyklių ir atitinkamų įgyvendinimo bei deleguotųjų aktų, laikantis Finansinio reglamento 11 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytų finansinių apribojimų, tie deleguotieji įgaliojimai taip pat turėtų apimti intervencines ar kitas priemones, pagal kurias valstybės narės gali vykdyti išankstinį mokėjimą. Siekiant atsižvelgti į mokėjimo agentūrų Sąjungos biudžetui surenkamas pajamas, atliekant mokėjimus pagal valstybių narių pateiktas išlaidų deklaracijas, tie deleguotieji įgaliojimai taip pat turėtų apimti sąlygas, kuriomis turi būti kompensuojamos tam tikrų rūšių su EŽŪGF ir EŽŪFKP susijusios išlaidos ir pajamos. Be to, siekiant suteikti galimybę teisingai paskirstyti turimus asignavimus valstybėms narėms, tie deleguotieji įgaliojimai turėtų apimti metodus, taikytinus išipareigojimams ir sumų išmokėjimui, jei Sąjungos biudžetas nėra priimtas iki biudžetinių metų pradžios arba jei bendra numatytų išipareigojimų suma viršija Finansinio reglamento 11 straipsnio 2 dalyje nustatytą ribą;

- (90) be to, siekiant užtikrinti teisingą ir veiksmingą su patikromis vietoje ir galimybe susipažinti su dokumentais bei informacija susijusių nuostatų taikymą, tie deleguotieji įgaliojimai turėtų apimti konkrečias pareigas, kurias turės vykdyti valstybės narės dėl patikrų ir dėl galimybės susipažinti su dokumentais bei informacija, valstybių narių pateikiamų pagrindimų kriterijus ir metodiką bei kriterijus, pagal kuriuos taikomas su metiniu veiklos rezultatų patvirtinimu susijęs sumažinimas, taip pat kriterijus ir metodiką, pagal kuriuos vykdomas atitikties patvirtinimo procedūrą taikomos finansinės pataisos;
- (91) be to, siekiant užtikrinti, kad patikros būtų vykdomos teisingai bei veiksmingai ir kad tinkamumo finansuoti sąlygos būtų tikrinamos veiksmingai bei nuosekliai, nediskriminuojant ir apsaugant Sąjungos finansinius interesus, tie deleguotieji įgaliojimai turėtų apimti, kai to reikia tinkamam sistemos veikimui užtikrinti, taisykles dėl papildomų reikalavimų, susijusių su muitinės procedūromis, visų pirma nustatytomis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 952/2013 ⁽²³⁾. Siekiant užtikrinti nediskriminacines ir vienodas sąlygas bei proporcingumo principo paisymą pateikiant užstatą, tie deleguotieji įgaliojimai turėtų apimti taisykles dėl užstatų, atsakingos šalies nustatymo tuo atveju, kai nevykdoma pareiga, konkrečių aplinkybių, kada kompetentinga institucija gali netaikyti reikalavimo pateikti užstatą, nustatymo, pateiktinam užstatui ir garantui taikomų sąlygų, užstato pateikimo ir grąžinimo sąlygų, konkrečių sąlygų, susijusių su užstatu, pateikiamu dėl išankstinio mokėjimo, ir pareigų, dėl kurių pateiktas užstatas, nevykdymo padarinių nustatymo;
- (92) be to, kalbant apie integruotą sistemą, tie deleguotieji įgaliojimai turėtų apimti žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinės paraiškų teikimo sistemos ir plotų stebėjimo sistemos kokybės vertinimo taisykles, taip pat žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, paramos gavėjų identifikavimo sistemos ir teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistemos taisykles;
- (93) be to, siekiant reaguoti į žemės ūkio sektorių teisės aktų dėl konkrečių sektorių pakeitimus ir užtikrinti *ex post* kontrolės sistemos veiksmingumą, tie deleguotieji įgaliojimai turėtų apimti taisykles dėl intervencinių priemonių, kurioms netaikomas sandorių tikrinimas. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas valstybėse narėse ir dėl paramos sąlygų nesilaikymo taikomos nuobaudų sistemos veiksmingumą, proporcingumą bei atgrasomąjį poveikį, Komisija turėtų būti įgaliota priimti deleguotuosius aktus dėl tokių nuobaudų taikymo ir apskaičiavimo;
- (94) be to, dėl priežasčių, susijusių su rinkos organizavimu arba atitinkama suma, siekiant nurodyti operacinį įvykį arba jį nustatyti ir užtikrinti, kad euro neįsivedusios valstybės narės gautų pajamų arba paramos gavėjams išmokėtos paramos sąskaitose kita valiuta nei euro netaikytų skirtingų valiutos kursų, ir nustatyti mokėjimo agentūros parengtą išlaidų deklaraciją, tie deleguotieji įgaliojimai turėtų apimti taisykles dėl operacinio įvykio ir valiutos kurso, kurį turėtų taikyti euro neįsivedusios valstybės narės, ir dėl valiutos kurso, taikytino mokėjimo agentūrai rengiant išlaidų deklaracijas ir į mokėjimo agentūros sąskaitas įrašant viešo saugojimo operacijas. Siekiant užkirsti kelią su nacionaline valiuta susijusiai išskirtinei monetarinei praktikai, kuri gali trukdyti Sąjungos teisės taikymui, tie deleguotieji įgaliojimai turėtų apimti nuo šio reglamento taisyklių dėl euro naudojimo nukrypti leidžiančias nuostatas;

⁽²³⁾ 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

- (95) siekiant užtikrinti, kad būtų sklandžiai pereita nuo Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 nustatytų taisyklių prie šiame reglamente nustatytų taisyklių taikymo, tie deleguoti įgaliojimai turėtų apimti pereinamojo laikotarpio nuostatų nustatymą;
- (96) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ⁽²⁴⁾.
- (97) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai turėtų būti susiję su taisyklėmis dėl akreditacijos mokėjimo agentūroms suteikimo, atšaukimo ir peržiūros bei koordinavimo įstaigų paskyrimo ir jų akreditavimo procedūrų, taip pat dėl mokėjimo agentūrų akreditacijos priežiūros procedūrų; dėl tvarkos ir procedūrų, susijusių su patikromis, kuriomis grindžiamas mokėjimo agentūrų valdymo pareiškimas, taip pat jos struktūros ir formato; dėl koordinavimo įstaigos veikimo ir tos koordinavimo įstaigos informacijos pateikimo Komisijai, dėl tvirtinančiųjų įstaigų veikimo, įskaitant atliktinas patikras ir tikrintinas įstaigas, ir dėl sertifikatų, ataskaitų bei kartu pateikiamų dokumentų, kuriuos tos įstaigos turi parengti;
- (98) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti audito principus, kuriais grindžiamos tvirtinančiųjų įstaigų nuomonės, įskaitant rizikos vertinimą, vidaus kontrolę ir reikiamą audito įrodymų lygį, ir audito metodus, kuriuos pagal tarptautinius audito standartus turi taikyti tvirtinančiosios įstaigos, teikdamos savo nuomones;
- (99) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti pagal finansinės drausmės procedūrą intervencinėms priemonėms tiesioginių išmokų forma taikomo koregavimo koeficiento nustatymą ir pritaikymą, taip pat nepriskirtų asignavimų sumos perkėlimą pagal Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies d punktą, siekiant finansuoti tas intervencines priemones; o pagal biudžetinės drausmės procedūrą – preliminarų išmokų sumos nustatymą ir preliminarų turimo biudžeto paskirstymą valstybėms narėms ir bendros Sąjungos finansavimo sumos, suskirstytos pagal valstybes nares, nustatymą;
- (100) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti viešosios intervencijos priemonių finansavimo sumų nustatymą, taisykles, susijusias su Komisijos išigyjamų palydovinių duomenų, reikalingų plotų stebėjimo sistemai, išigijimo finansavimu, ir veiksmus, kurių Komisija imasi naudodamasi žemės ūkio išteklių stebėjime naudojamomis tolimojo stebėjimo taikomosiomis programomis, taip pat procedūrą, taikomą Komisijai išigyjant tuos palydovinius duomenis, žemės ūkio išteklių stebėjimą ir palydovinių vaizdų bei meteorologinių duomenų išigijimo, gerinimo ir naudojimo sistemą bei atitinkamus terminus;
- (101) be to, Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai turėtų apimti laikotarpių, per kuriuos akredituotos mokėjimo agentūros turi parengti ir nusiųsti Komisijai tarpines su kaimo plėtros intervencinėmis priemonėmis susijusių išlaidų deklaracijas, nustatymą, taip pat taisykles dėl procedūros ir kitų praktinių priemonių, susijusių su tinkamu mokėjimo terminų mechanizmo veikimu; mėnesinių arba tarpinių išmokų valstybėms narėms sustabdymą ir sustabdymo atšaukimą bei sumažinimą, taip pat taisykles dėl veiksmų planų elementų ir jų rengimo procedūros. Įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti išsamesnes taisykles dėl mokėjimo agentūrų atskirų sąskaitų tvarkymo ir konkrečias sąlygas, taikomas informacijai, kuri turi būti registruojama mokėjimo agentūrų tvarkomose sąskaitose; taisykles, kurios yra būtinos ir pagrįstos susiklosčius ekstremaliajai situacijai, siekiant išspręsti konkrečias su mokėjimo laikotarpiais ir išankstiniais mokėjimais susijusias problemas; taisykles dėl viešo saugojimo intervencinių priemonių finansavimo bei apskaitos ir kitų EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamų išlaidų, taip pat automatiško išipareigojimų panaikinimo procedūros vykdymo sąlygas;

⁽²⁴⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (102) be to, Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai turėtų apimti sąlygas, kuriomis turi būti saugomi atliktų mokėjimų patvirtinamieji dokumentai ir informacija; procedūras, susijusias su bendradarbiavimo pareigomis, kurias valstybės narės turi vykdyti dėl Komisijos atliekamų patikrų ir galimybės gauti informaciją; metinį finansinį patvirtinimą, įskaitant taisykles, taikomas veiksams, kurių reikia imtis siekiant priimti ir įgyvendinti tuos įgyvendinimo aktus, metinį veiklos rezultatų patvirtinimą, įskaitant taisykles, taikomas veiksams, kurių reikia imtis siekiant priimti ir įgyvendinti tuos įgyvendinimo aktus, ir keitimąsi informacija tarp Komisijos ir valstybių narių, taip pat procedūras bei terminus, kurių reikia laikytis, atitikties patvirtinimo procedūrą, įskaitant taisykles, taikomas veiksams, kurių reikia imtis siekiant priimti ir įgyvendinti tuos įgyvendinimo aktus, keitimąsi informacija tarp Komisijos ir valstybių narių, terminus, kurių reikia laikytis, ir taikinimo procedūras; taisykles dėl galimo sumų, gautų susigrąžinus nepagrįstai išmokėtas sumas, įskaitymo ir Sąjungos finansavimo netaikymo Sąjungos biudžetui priskiriamoms sumoms ir reikiamų formų pranešimų bei informacijos, kuriuos valstybės narės turi teikti Komisijai, kai lėšos susigrąžinamos dėl reikalavimų nesilaikymo;
- (103) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti taisykles, kuriomis siekiama vienodo su Sąjungos finansinių interesų apsauga susijusių valstybių narių pareigų taikymo, ir taisykles, kurios yra būtinos vienodam patikrų taikymui Sąjungoje;
- (104) be to, Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai turėtų apimti pateiktinų užstatų formą, taip pat užstatų pateikimo, priėmimo ir ankstesnių užstatų pakeitimo naujais procedūras; užstatų grąžinimo procedūras; ir pranešimą, kurį dėl užstatų turi pateikti valstybės narės arba Komisija;
- (105) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti taisykles dėl žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinės paraiškų teikimo sistemos ir plotų stebėjimo sistemos kokybės vertinimo ataskaitų formos, turinio ir jų siuntimo arba pateikimo Komisijai tvarkos, taip pat dėl taisomųjų veiksmy, kuriuos valstybės narės turi įgyvendinti dėl tose sistemose nustatytų trūkumų, ir dėl paramos paraiškų teikimo sistemos, taip pat plotų stebėjimo sistemos pagrindinių funkcijų ir taisyklių, įskaitant pastarosios sistemos laipsnišką diegimą;
- (106) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti taisykles, kurios yra būtinos, kad būtų vienodai taikomos komercinių dokumentų tikrinimo taisyklės. Jie taip pat turėtų apimti taisykles dėl valstybių narių informacijos teikimo Komisijai ir priemonės, kuriomis užtikrinamas Sąjungos teisės taikymas tais atvejais, kai jam gali trukdyti su nacionaline valiuta susijusi išskirtinė monetarinė praktika;
- (107) be to, Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai turėtų apimti taisykles dėl EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjų paskelbimo formos ir terminų, vienodo pareigos informuoti paramos gavėjus apie tai, kad duomenys apie juos bus paskelbti viešai, taikymo ir Komisijos bei valstybių narių bendradarbiavimo dėl EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjų paskelbimo;
- (108) patariamoji procedūra turėtų būti taikoma tam tikriems įgyvendinimo aktams priimti. Įgyvendinimo aktų dėl Komisijos atliekamo sumų apskaičiavimo atveju, patariamoji procedūra suteikia Komisijai galimybę visiškai prisiimti atsakomybę už biudžeto valdymą ir ja siekiama didinti darbo efektyvumą, nuspėjamumą ir spartą, laikantis terminų ir biudžeto procedūrų. Įgyvendinimo aktų dėl išmokų valstybėms narėms ir dėl sąskaitų patvirtinimo procedūros bei metinio veiklos rezultatų patvirtinimo procedūros taikymo, patariamoji procedūra suteikia Komisijai galimybę visiškai prisiimti atsakomybę už biudžeto valdymą ir nacionalinių mokėjimo agentūrų metinių ataskaitų tikrinimą siekiant patvirtinti tokias ataskaitas arba, jei išlaidos patirtos nesilaikant Sąjungos taisyklių, neskirti Sąjungos finansavimo tokioms išlaidoms padengti. Priimant kitus įgyvendinimo aktus turėtų būti taikoma nagrinėjimo procedūra;

- (109) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, netaikant Reglamento (ES) Nr. 182/2011, dėl EŽŪGF išlaidų grynojo balanso nustatymo, remiantis valstybių narių išlaidų deklaracijomis Komisijos mokėtinų mėnesinių išmokų nustatymo ir papildomų mokėjimų arba išskaitymų pagal mėnesinių išmokų procedūrą nustatymo;
- (110) todėl Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 turėtų būti panaikintas;
- (111) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti dėl šio reglamento ir kitų BŽŪP priemonių sąsajų ir dėl ribotų valstybių narių finansinių išteklių, o tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu naudojantis daugiamete Sąjungos finansavimo garantija ir finansavimą skiriant Sąjungos prioritetinėms sritims, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (112) siekiant užtikrinti sklandų numatytų priemonių įgyvendinimą ir tai padaryti skubos tvarka, šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

TAIKYMO SRITIS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Taikymo sritis

Šiuo reglamentu nustatomos bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) finansavimo, valdymo ir stebėsenos taisyklės ir, visų pirma, taisyklės dėl:

- BŽŪP išlaidų finansavimo;
- valdymo ir kontrolės sistemų, kurias turi įdiegti valstybės narės;
- sąskaitų patvirtinimo ir atitikties patvirtinimo procedūrų.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- pažeidimas – pažeidimas, kaip apibrėžta Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalyje;
- valdymo sistemos – šio reglamento II antraštinės dalies II skyriuje nurodytos valdymo įstaigos ir pagrindiniai Sąjungos reikalavimai, įskaitant valstybių narių pareigas, susijusias su šio reglamento 59 straipsnyje nurodyta Sąjungos finansinių interesų apsauga, taip pat jų BŽŪP strateginių planų, kuriuos patvirtino Komisija, įgyvendinimu pagal Reglamento (ES) 2021/2115 9 straipsnį bei sąskaitų teikimo sistema, įdiegta siekiant parengti to reglamento 134 straipsnyje nurodytą metinę veiklos rezultatų ataskaitą;
- pagrindiniai Sąjungos reikalavimai – Reglamente (ES) 2021/2115, šiame reglamente, Finansiniame reglamente ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES ⁽²⁵⁾ nustatyti reikalavimai;

⁽²⁵⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

- d) dideli valdymo sistemų tinkamo veikimo trūkumai – esamas sisteminis trūkumas, atsižvelgiant į jo pasikartojimą, rimtumą ir neigiamą poveikį teisingam išlaidų deklaravimui, informacijos apie veiklos rezultatus teikimui arba Sąjungos teisės laikymuisi;
- e) produkto rodiklis – produkto rodiklis, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/2115 7 straipsnio 1 dalies a punkte;
- f) rezultato rodiklis – rezultato rodiklis, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/2115 7 straipsnio 1 dalies b punkte;
- g) veiksmų planas – šio reglamento 41 ir 42 straipsnių tikslais, planas, kurį Komisijos prašymu ir su ja konsultuodamasi valstybė narė parengia tuo atveju, jei nustatoma didelių tos valstybės narės tinkamo valdymo sistemų veikimo trūkumų, arba susidarius Reglamento (ES) 2021/2115 135 straipsnyje nurodytoms aplinkybėms, ir kuris apima būtinus taisomuosius veiksmus ir atitinkamą jo įgyvendinimo laikotarpį pagal šio reglamento 41 ir 42 straipsnius.

3 straipsnis

Išimtys, taikomos force majeure atvejais ir išimtinėmis aplinkybėmis

1. BŽŪP finansavimo, valdymo ir stebėsenos tikslais force majeure ir išimtinės aplinkybės gali visų pirma būti pripažįstamos šiais atvejais:
 - a) didelė gaivalinė nelaimė arba pavojingas meteorologinis reiškinys, turintis didelį neigiamą poveikį valdai;
 - b) gyvuliams skirtų pastatų valdoje atsitiktinis sunaikinimas;
 - c) epizootinės ligos, augalų ligos protrūkis arba augalų kenkėjų atsiradimas, dėl kurių suserga dalis ar visi paramos gavėjo gyvuliai ar pasėliai;
 - d) visos valdos arba didelės jos dalies ekspropriacija, jei ta ekspropriacija negalėjo būti numatyta paraiškos pateikimo dieną;
 - e) paramos gavėjo mirtis;
 - f) ilgai trunkantis paramos gavėjo profesinis nedarbingumas.
2. Jei 1 dalies a punkte nurodyta didelė gaivalinė nelaimė arba pavojingas meteorologinis reiškinys daro didelį poveikį aiškiai apibrėžtai teritorijai, atitinkama valstybė narė gali laikyti visą tą teritoriją labai nukentėjusia nuo tos nelaimės ar reiškinio.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS DĖL ŽEMĖS ŪKIO FONDŲ

I SKYRIUS

Žemės ūkio fondai

4 straipsnis

Žemės ūkio išlaidų finansavimo fondai

Įvairios intervencinės priemonės ir priemonės, kurias apima BŽŪP, finansuojamos iš Sąjungos bendrojo biudžeto (toliau – Sąjungos biudžetas):

- a) Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) lėšomis;
- b) Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis.

*5 straipsnis***EŽŪGF išlaidos**

1. Vadovaujantis 2 dalimi, EŽŪGF veikla pagal pasidalinamąjį valdymą įgyvendinama valstybių narių ir Sąjungos arba, vadovaujantis 3 dalimi, ji įgyvendinama pagal tiesioginį valdymą.
2. Pagal pasidalijamąjį valdymą EŽŪGF lėšomis finansuojamos:
 - a) priemonių, kuriomis reguliuojamos arba remiamos žemės ūkio rinkos, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1308/2013 ⁽²⁶⁾, išlaidos;
 - b) Sąjungos finansinio įnašo į intervencines priemones konkrečiuose sektoriuose, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies III skyriuje, išlaidos;
 - c) intervencinių priemonių tiesioginių išmokų ūkininkams forma pagal BŽŪP strateginį planą, nurodytą Reglamento (ES) 2021/2115 16 straipsnyje, išlaidos;
 - d) Sąjungos finansinio įnašo remiant valstybių narių taikomas priemones, kuriomis Sąjungos vidaus rinkoje ir trečiojoje valstybėse skleidžiama informacija apie žemės ūkio produktus ir skatinamas šių produktų pardavimas ir kurias atrinko Komisija, išlaidos;
 - e) Sąjungos finansinio įnašo remiant specialias žemės ūkio priemones, taikomas atokiausiuose Sąjungos regionuose, nustatytuose Reglamente (ES) Nr. 228/2013, ir specialias žemės ūkio priemones, taikomas mažosioms Egėjo jūros saloms, nustatytoms Reglamente (ES) Nr. 229/2013, išlaidos.
3. Pagal tiesioginį valdymą EŽŪGF lėšomis finansuojamos:
 - a) žemės ūkio produktų pardavimo skatinimo, vykdomo tiesiogiai Komisijos arba per tarptautines organizacijas, išlaidos;
 - b) pagal Sąjungos teisę taikomų priemonių, skirtų žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimui, apibūdinimui, rinkimui ir naudojimui užtikrinti, išlaidos;
 - c) žemės ūkio apskaitos informacinių sistemų sukūrimo ir priežiūros išlaidos;
 - d) žemės ūkio tyrimų sistemų, įskaitant žemės ūkio valdų struktūros tyrimus, išlaidos.

*6 straipsnis***EŽŪFKP išlaidos**

EŽŪFKP veiklą pagal pasidalijamąjį valdymą įgyvendina valstybės narės ir Sąjunga. Jo lėšomis finansuojamas Sąjungos finansinis įnašas remiant BŽŪP strateginiuose planuose nustatytas kaimo plėtrai skirtas intervencines priemones, nurodytas Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies IV skyriuje, ir veiksmus, nurodytus to reglamento 125 straipsnyje.

*7 straipsnis***Kitos išlaidos, įskaitant techninę pagalbą**

Kiekvieno EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis Komisijos iniciatyva arba jos vardu gali būti tiesiogiai finansuojama parengiamosios, stebėsenos, administracinės ir techninės paramos veikla, taip pat vertinimo, audito ir tikrinimo priemonės, reikalingos BŽŪP įgyvendinti. Tai visų pirma:

- a) BŽŪP analizei, valdymui, stebėsenai, keitimuisi informacija ir įgyvendinimui reikalingas priemones, įskaitant jos poveikio, aplinkosauginio veiksmingumo ir pažangos siekiant Sąjungos tikslų vertinimą, taip pat su kontrolės sistemų įgyvendinimu ir technine bei administracine pagalba susijusias priemones;

⁽²⁶⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 671).

- b) Komisijos išsilygijamus palydovų duomenis, reikalingus plotų stebėjimo sistemos taikymui pagal 24 straipsnį;
- c) Komisijos vykdomus nuotolinio stebėjimo taikomosiomis programomis grindžiamus veiksmus, skirtus žemės ūkio ištekliams stebėti pagal 25 straipsnį;
- d) priemonės, reikalingas fondų finansiniam valdymui skirtiems informavimo, sujungimo, stebėsenos ir kontrolės metodams bei techninėms priemonėms palaikyti ir plėtoti;
- e) informacijos apie BŽŪP teikimą pagal 46 straipsnį;
- f) BŽŪP tyrimus ir EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamų priemonių vertinimą, įskaitant vertinimo metodų tobulinimą ir keitimąsi informacija apie geriausią praktiką BŽŪP srityje ir konsultacijas su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, taip pat su Europos investicijų banku (EIB) atliekamus tyrimus;
- g) kai aktualu, įnašą, skiriamą vykdomosioms įstaigoms, įsteigtoms pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003 ⁽²⁷⁾ ir veikiančioms BŽŪP srityje;
- h) įnašą, skirtą priemonėms, kurios susijusios su informacijos sklaida, informuotumo didinimu, bendradarbiavimo skatinimu ir keitimusi patirtimi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais Sąjungos lygmeniu, kurių imamasi įgyvendinant kaimo plėtrai skirtas intervencines priemones, įskaitant suinteresuotųjų šalių tinklaveiką;
- i) informacinių technologijų tinklus, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama informacijos tvarkymui ir keitimuisi ja, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas, kurių reikia BŽŪP valdyti;
- j) priemonės, reikalingas logotipams kurti, registruoti ir apsaugoti pagal Sąjungos kokybės sistemas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012 ⁽²⁸⁾ 44 straipsnio 2 dalį, bei apsaugoti su jais susijusias intelektinės nuosavybės teises, ir būtiną informacinių technologijų plėtojimą.

II SKYRIUS

Valdymo įstaigos

8 straipsnis

Kompetentinga institucija

1. Kiekviena valstybė narė paskiria ministerijos lygmens kompetentingą instituciją, atsakingą už:
 - a) 9 straipsnio 2 dalyje nurodytų mokėjimo agentūrų akreditacijos suteikimą, peržiūrą ir panaikinimą;
 - b) 10 straipsnyje nurodytos koordinavimo įstaigos paskyrimą ir akreditacijos suteikimą, peržiūrą ir panaikinimą;
 - c) 12 straipsnyje nurodytos tvirtinančiosios įstaigos paskyrimą ir paskyrimo panaikinimą, užtikrinant, kad tvirtinančioji įstaiga būtų nuolat paskirta;
 - d) šiame skyriuje kompetentingai institucijai pavestų užduočių vykdymą.
2. Kompetentinga institucija, remdamasi būtiniausiomis sąlygomis, kurias pagal 11 straipsnio 1 dalies a punktą turi priimti Komisija, oficialiu aktu priima sprendimą dėl mokėjimo agentūros akreditavimo arba, atlikus peržiūrą, dėl akreditacijos panaikinimo ir koordinavimo įstaigos paskyrimo bei akreditacijos suteikimo ir akreditacijos panaikinimo.

⁽²⁷⁾ 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 58/2003, nustatantis vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus (OL L 11, 2003 1 16, p. 1).

⁽²⁸⁾ 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų (OL L 343, 2012 12 14, p. 1).

3. Kompetentinga institucija oficialiu aktu nusprendžia dėl tvirtinančiosios įstaigos paskyrimo ir tokio paskyrimo panaikinimo, užtikrinant, kad tvirtinančioji įstaiga būtų nuolat paskirta.

4. Kompetentinga institucija nedelsdama informuoja Komisiją apie visus mokėjimo agentūros akreditacijos bei akreditacijos panaikinimo atvejus ir koordinavimo įstaigos paskyrimą bei akreditavimą ir akreditacijos panaikinimą, taip pat apie tvirtinančiosios įstaigos paskyrimą ir tokio paskyrimo panaikinimą.

9 straipsnis

Mokėjimo agentūros

1. Mokėjimo agentūros – valstybių narių ir, jei taikytina, jų regionų departamentai arba įstaigos, atsakingi už 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytų išlaidų valdymą ir kontrolę.

Mokėjimo agentūros gali deleguoti pirmoje pastraipoje nurodytų užduočių, išskyrus mokėjimą, vykdymą.

2. Valstybės narės kaip mokėjimo agentūras akredituoja departamentus arba įstaigas, turinčius administracinę struktūrą ir vidaus kontrolės sistemą, kuria pakankamai garantuojama, kad mokėjimai būtų teisėti, tvarkingi ir tinkamai apskaitomi. Tuo tikslu mokėjimo agentūros turi atitikti būtiniausias akreditavimo sąlygas dėl vidaus aplinkos, kontrolės veiklos, informavimo bei komunikacijos ir stebėsenos, nustatytas Komisijos pagal 11 straipsnio 1 dalies a punktą.

Kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į savo konstitucines nuostatas, sumažina savo akredituotų mokėjimo agentūrų skaičių:

- a) iki vienos nacionalinio lygmens mokėjimo agentūros arba, kai taikytina, iki vienos mokėjimo agentūros regionui ir
- b) iki vienos mokėjimo agentūros, administruojančios tiek EŽŪGF, tiek EŽŪFKP išlaidas, jei mokėjimo agentūrų esama tik nacionaliniu lygmeniu.

Jei mokėjimo agentūros yra įsteigtos regiono lygmeniu, valstybės narės arba papildomai akredituoja ir nacionalinio lygmens mokėjimo agentūrą, skirtą toms pagalbos schemoms, kurios dėl jų pobūdžio turi būti valdomos nacionaliniu lygmeniu, arba perduoda tų schemų valdymą savo regioninėms mokėjimo agentūroms.

Nukrypstant nuo šios dalies antros pastraipos, valstybės narės gali išlaikyti mokėjimo agentūras, kurios buvo akredituotos anksčiau nei 2020 m. spalio 15 d., su sąlyga, kad kompetentinga institucija 8 straipsnio 2 dalyje nurodytu sprendimu patvirtina, kad jos atitinka šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas būtiniausias akreditavimo sąlygas.

Mokėjimo agentūrų, kurios bent trejus metus neadministravo EŽŪGF arba EŽŪFKP išlaidų, akreditacija panaikinama.

Po 2021 m. gruodžio 7 d. valstybės narės neskiria naujų papildomų mokėjimo agentūrų, išskyrus antros pastraipos a punkte numatytus atvejus, kai, atsižvelgiant į konstitucines nuostatas, gali būti reikalingos papildomos regioninės mokėjimo agentūros.

3. Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 ir 6 dalių tikslais už akredituotą mokėjimo agentūrą atsakingas asmuo ne vėliau kaip metų, einančių po atitinkamų finansinių žemės ūkio metų (toliau – finansiniai metai), vasario 15 d. parengia ir Komisijai pateikia:

- a) išlaidų, patirtų vykdant tai akredituotai mokėjimo agentūrai patikėtas užduotis, metines ataskaitas, kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalies a punkte, kartu su joms patvirtinti pagal šio reglamento 53 straipsnį reikalinga informacija;
- b) metinę veiklos rezultatų ataskaitą, nurodytą šio reglamento 54 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnyje, kurioje parodyta, kad išlaidos buvo patirtos pagal šio reglamento 37 straipsnį;

- c) metinę galutinių audito ataskaitų ir vykdytos kontrolės santrauką, valdymo sistemose nustatytų klaidų bei trūkumų pobūdžio bei masto analizę, taip pat įgyvendintus ar planuojamus taisomuosius veiksmus, kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalies b punkte;
- d) valdymo pareiškimą, kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 6 dalyje, kuriame patvirtinama, kad:
 - i) informacija yra tinkamai pateikta, išsami ir tiksli, kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 6 dalies a punkte,
 - ii) tinkamai veikia įdiegtos valdymo sistemos, išskyrus šio reglamento 8 straipsnyje nurodytą kompetentingą instituciją, 10 straipsnyje nurodytą koordinavimo įstaigą ir 12 straipsnyje nurodytą tvirtinančiąją įstaigą, užtikrinant, kad išlaidos buvo patirtos pagal šio reglamento 37 straipsnį, kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 6 dalies b ir c punktuose.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytą terminą (vasario 15 d.) atitinkamos valstybės narės pranešimu Komisija gali išimties tvarka pratęsti iki kovo 1 d., kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje.

4. Jeigu akredituota mokėjimo agentūra neatitinka arba nebeatitinka vieno ar kelių 2 dalies antroje pastraipoje nurodytų būtinausių akreditavimo sąlygų, atitinkama valstybė narė savo iniciatyva arba Komisijos prašymu panaikina tos mokėjimo agentūros akreditaciją, išskyrus tuos atvejus, kai mokėjimo agentūra per laikotarpį, kurį, atsižvelgdama į problemos mastą, nustato tos valstybės narės kompetentinga institucija, padaro reikiamus pakeitimus.

5. Mokėjimo agentūros valdo su viešosios intervencijos priemonėmis, už kurias jos atsakingos, susijusius veiksmus bei užtikrina jų kontrolę ir joms tenka visa atsakomybė šioje srityje.

Kai parama teikiama pagal EIB arba kitos tarptautinės finansų įstaigos, kurios akcininkė yra valstybė narė, įgyvendinamą finansinę priemonę, mokėjimo agentūra remiasi kontrolės ataskaita, kuria pagrindžiamos pateiktos mokėjimo paraiškos. Tos institucijos valstybėms narėms pateikia kontrolės ataskaitą.

6. 33 straipsnio tikslais, kalbant apie EŽŪFKP išlaidas, ne vėliau kaip 2030 m. birželio 30 d. pagal šio straipsnio 3 dalį ir 10 straipsnio 3 dalį pateikiama papildoma veiklos rezultatų ataskaita, apimanti laikotarpį iki 2029 m. gruodžio 31 d.

10 straipsnis

Koordinavimo įstaigos

1. Jeigu valstybėje narėje akredituota daugiau kaip viena mokėjimo agentūra, ta valstybė narė paskiria viešąją koordinavimo įstaigą, kuriai paveda šias užduotis:

- a) surinkti informaciją, kuri turi būti teikiama Komisijai, ir nusiųsti tą informaciją Komisijai;
- b) teikti Komisijai šio reglamento 54 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnyje nurodytą metinę veiklos rezultatų ataskaitą;
- c) imtis veiksmų arba juos koordinuoti siekiant pašalinti bendro pobūdžio trūkumus ir informuoti Komisiją apie tolesnę tų veiksmų eigą;
- d) skatinti ir, kai įmanoma, užtikrinti suderintą Sąjungos taisyklių taikymą.

2. Koordinavimo įstaigai valstybės narės suteikia specialią akreditaciją dėl 1 dalies a punkte nurodytos finansinio pobūdžio informacijos tvarkymo.

3. Šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta metinė veiklos rezultatų ataskaita įtraukiama į 12 straipsnio 2 dalyje nurodytos nuomonės taikymo sritį ir pateikiama Komisijai kartu su valdymo pareiškimu, susijusiu su visos ataskaitos rengimu.

11 straipsnis

Su mokėjimo agentūromis ir koordinavimo įstaigomis susiję Komisijos įgaliojimai

1. Siekiant užtikrinti patikimą 9 ir 10 straipsniuose numatytų mokėjimo agentūrų ir koordinavimo įstaigų veikimą, Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl:

- a) 9 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų mokėjimo agentūrų akreditavimo ir 10 straipsnyje nurodytų koordinavimo įstaigų paskyrimo ir akreditavimo būtiniausių sąlygų;
- b) mokėjimo agentūrų pareigų viešosios intervencijos priemonių atžvilgiu, taip pat taisyklėmis dėl jų valdymo ir kontrolės pareigų turinio.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) akreditacijos mokėjimo agentūroms suteikimo, panaikinimo ir peržiūros procedūrų bei koordinavimo įstaigų paskyrimo ir akreditacijos joms suteikimo, panaikinimo bei peržiūros procedūrų, taip pat mokėjimo agentūrų akreditacijos priežiūros procedūrų;
- b) tvarkos ir procedūrų, susijusių su patikromis, kuriomis grindžiamas mokėjimo agentūrų valdymo pareiškimas, nurodytas 9 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos d punkte, taip pat dėl jo struktūros ir formato;
- c) koordinavimo įstaigos veikimo ir informacijos pateikimo Komisijai pagal 10 straipsnį.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

12 straipsnis

Tvirtinančiosios įstaigos

1. Tvirtinančioji įstaiga – viešoji arba privačioji audito įstaiga, kurią, nedarant poveikio nacionalinei teisei, bent trejų metų laikotarpiui paskiria valstybė narė. Kai tai privačioji audito įstaiga ir kai taikytinoje Sąjungos arba nacionalinėje teisėje yra įtvirtintas atitinkamas reikalavimas, valstybė narė ją atrenka laikydamasi viešųjų pirkimų procedūros.

Valstybė narė, kuri paskiria daugiau kaip vieną tvirtinančiąją įstaigą, gali nacionaliniu lygmeniu paskirti viešąją tvirtinančiąją įstaigą, kuri būtų atsakinga už koordinavimą.

2. Finansinio reglamento 63 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos tikslais tvirtinančioji įstaiga pateikia nuomonę, parengtą pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus, kurioje nurodo, ar:

- a) finansinėse ataskaitose pateikiama teisinga ir patikima informacija;
- b) tinkamai veikia valstybių narių įdiegtos valdymo sistemos, visų pirma:
 - i) šio reglamento 9 ir 10 straipsniuose ir Reglamento (ES) 2021/2115 123 straipsnyje nurodytos valdymo įstaigos;
 - ii) pagrindiniai Sąjungos reikalavimai;
 - iii) ataskaitų teikimo sistema, įdiegta siekiant rengti metinę veiklos rezultatų ataskaitą, nurodytą Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnyje;
- c) su produkto rodikliais susiję veiklos rezultatai, pranešti šio reglamento 54 straipsnyje nurodyto metinio veiklos rezultatų patvirtinimo tikslais, ir su rezultato rodikliais susiję veiklos rezultatai, pranešti Reglamento (ES) 2021/2115 128 straipsnyje nurodytos daugiametės veiklos rezultatų stebėsenos tikslais, kuriais parodoma, kad laikomasi šio reglamento 37 straipsnio, yra teisingi;

- d) išlaidos, kurias Komisijos prašoma kompensuoti, už priemones, nustatytas reglamentuose (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 229/2013 ir (ES) Nr. 1308/2013 bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1144/2014 ⁽²⁹⁾, yra teisėtos ir tvarkingos.

Toje nuomonėje taip pat nurodoma, ar atlikus nagrinėjamą kilo abejonių dėl 9 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodyto valdymo pareiškimo teiginių. Nagrinėjimas taip pat apima klaidų ir trūkumų, nustatytų valdymo sistemose atliekant auditą ir vykdant kontrolę, pobūdžio bei masto analizę, taip pat taisomuosius veiksmus, kurių ėmėsi ar planuoja imtis mokėjimo agentūra, kaip numatyta 9 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punkte.

Kai parama teikiama pagal EIB arba kitos tarptautinės finansų įstaigos, kurios akcininkė yra valstybė narė, įgyvendinamą finansinę priemonę, tvirtinančioji įstaiga remiasi tų įstaigų išorės auditorių parengta metine audito ataskaita. Tos įstaigos pateikia metinę audito ataskaitą valstybėms narėms.

3. Tvirtinančioji įstaiga turi turėti būtiną techninę kompetenciją ir žinių apie BŽŪP. Veiklos požiūriu ji turi būti nepriklausoma nuo atitinkamos mokėjimo agentūros ir koordinavimo įstaigos, taip pat nuo kompetentingos tą mokėjimo agentūrą akreditavusios institucijos ir įstaigų, atsakingų už BŽŪP įgyvendinimą ir stebėseną.

4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato taisykles dėl tvirtinančiųjų įstaigų veikimo, įskaitant atliktinas patikras ir tikrintinas įstaigas, ir dėl sertifikatų ir ataskaitų, teikiamų kartu su dokumentais, kuriuos tos įstaigos turi parengti.

Įgyvendinimo aktais taip pat nustatomi:

- a) audito principai, kuriais grindžiamos tvirtinančiųjų įstaigų nuomonės, įskaitant rizikos vertinimą, vidaus kontrolę ir reikiamą audito įrodymų lygį;
- b) audito metodai, kuriais naudojamos tvirtinančiosios įstaigos, atsižvelgdamos į tarptautinius audito standartus, pateikia savo nuomones.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

13 straipsnis

Keitimasis gerąja praktika

Komisija skatina valstybes nares keistis gerąja praktika, visų pirma susijusia su valdymo įstaigų darbu pagal šį skyrių.

⁽²⁹⁾ 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1144/2014 dėl informacijos apie žemės ūkio produktus teikimo ir jų pardavimo skatinimo priemonių, įgyvendinamų vidaus rinkoje ir trečiojoje šalyse, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 3/2008 (OL L 317, 2014 11 4, p. 56).

III ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINIS EŽŪGF IR EŽŪFKP VALDYMAS

I SKYRIUS

EŽŪGF

1 skirsnis

Biudžetinė drausmė

14 straipsnis

Viršutinė biudžeto riba

1. Metinę viršutinę EŽŪGF išlaidų ribą sudaro tuo tikslu pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093 nustatytos didžiausios sumos.
2. Jeigu Sąjungos teisėje numatoma, kad iš 1 dalyje nurodytų sumų turi būti atskaičiuojamos arba prie jų pridedamos sumos, Komisija, netaikydama 103 straipsnyje nurodytos procedūros, priima įgyvendinimo aktus, kuriais, remdamasi Sąjungos teisėje nurodytais duomenimis, nustato grynąjį EŽŪGF išlaidoms skiriamą likutį.

15 straipsnis

Viršutinės ribos laikymasis

1. Jei Sąjungos teisėje valstybės narės žemės ūkio išlaidų finansinė viršutinė riba yra numatyta eurais, tokios išlaidos kompensuojamos neviršijant tos viršutinės ribos ir, kai taikomi 39–42 straipsniai, padarius būtinus koregavimus.
2. Reglamento (ES) 2021/2115 87 straipsnyje nurodytoms intervencinėms priemonėms tiesioginių išmokų forma skirti valstybių narių asignavimai, patikslinti šio reglamento 17 straipsnyje nurodytais koregavimais, šio straipsnio 1 dalies tikslais laikomi eurais išreikštomis finansinėmis viršutinėmis ribomis.

16 straipsnis

Žemės ūkio rezervas

1. Kiekvienų metų pradžioje EŽŪGF sukuriama Sąjungos žemės ūkio rezervas (toliau – rezervas), iš kurio žemės ūkio sektoriui būtų teikiama papildoma parama siekiant valdyti arba stabilizuoti rinką ir greitai reaguoti ištikus krizėms, darančioms poveikį žemės ūkio produktų gamybai ar platinimui.

Rezervui skirti asignavimai tiesiogiai įtraukiami į Sąjungos biudžetą. Rezervo lėšos skiriamos vienus ar kelerius finansinius metus, kuriais reikalinga papildoma parama, šioms priemonėms:

- a) žemės ūkio rinkų stabilizavimo priemonėms pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 8–21 straipsnius;
- b) išimtinėms priemonėms pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 219, 220 ir 221 straipsnius.

2. 2023–2027 m. laikotarpiu rezervui skirta suma kiekvienų metų pradžioje yra 450 mln. EUR einamosiomis kainomis, nebent Sąjungos biudžete nustatoma didesnė suma. Komisija per metus gali koreguoti rezervui skirtą sumą, kai to reikia dėl rinkos pokyčių arba einamųjų ar kitų metų perspektyvų, atsižvelgdama į turimus asignavimus pagal EŽŪGF išlaidų kategorijos dalį.

Jeigu tų turimų asignavimų nepakanka, rezervui papildyti iki pradinės šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos sumos kaip kraštutinė priemonė pagal šio reglamento 17 straipsnį gali būti naudojamas finansinės drausmės mechanizmas.

Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos, nepriskirti rezervo asignavimai perkeliama rezervui finansuoti kitais biudžetinais metais iki 2027 m.

Be to, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos, visa nepanaudota 2022 m. pabaigoje turima Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 nustatyto žemės ūkio sektoriaus krizių rezervo suma perkeliama į 2023 m., negrąžinant jos visos į biudžeto eilutes, skirtas šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytiems veiksams, ir reikiama apimtimi suteikiama šiuo straipsniu nustatytam rezervui finansuoti, atsižvelgus į turimus asignavimus pagal EŽŪGF išlaidų kategorijos dalį. Po šiame straipsnyje nustatyto rezervo finansavimo likę nepanaudoti žemės ūkio sektoriaus krizių rezervo asignavimai grąžinami į biudžeto eilutes, skirtas šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytiems veiksams.

17 straipsnis

Finansinės drausmės mechanizmas

1. Komisija nustato koregavimo koeficientą šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytoms intervencinėms priemonėms tiesioginių išmokų forma ir Sąjungos finansiniam įnašui į tiesiogines išmokas pagal Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyrių ir Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyrių, skirtas specialioms priemonėms, nurodytoms šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies e punkte (toliau – koregavimo koeficientas), jei pagal atitinkamą išlaidų kategorijos dalį finansuojamų tų intervencinių ir kitų priemonių finansavimo atitinkamais biudžetinais metais prognozės rodo, kad taikytinos metinės ribos bus viršytos.

Koregavimo koeficientas taikomas 2 000 EUR atitinkamais kalendoriniais metais viršijančioms išmokoms, kurios turi būti skiriamos ūkininkams taikant šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas intervencines priemones ir specialias priemones. Šios pastraipos tikslais *mutatis mutandis* taikoma Reglamento (ES) 2021/2115 17 straipsnio 4 dalis.

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas koregavimo koeficientas, ne vėliau kaip kalendorinių metų, kurių atžvilgiu koregavimo koeficientas taikomas, birželio 30 d. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

2. Iki kalendorinių metų, kurių atžvilgiu taikomas tas koregavimo koeficientas, gruodžio 1 d. Komisija, remdamasi nauja informacija, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais pritaikomas pagal šio straipsnio 1 dalį nustatytas koregavimo koeficientas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

3. Tuo atveju, jei buvo pritaikytas finansinės drausmės mechanizmas, asignavimai, perkelti į kitus metus pagal Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies d punktą, šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytoms išlaidoms finansuoti naudojami tiek, kiek būtina siekiant išvengti pakartotinio finansinės drausmės mechanizmo taikymo.

Jei pagal pirmą pastraipą į kitus metus perkeltini asignavimai lieka nepanaudoti, o bendra kompensacijoms skiriama nepriskirtų asignavimų suma sudaro bent 0,2 % metinės EŽŪGF išlaidų viršutinės ribos, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos kiekvienos valstybės narės nepriskirtų asignavimų sumos, kurios turi būti kompensuojamos galutiniams paramos gavėjams. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

4. Komisijos pagal 3 dalies antrą pastraipą nustatytas sumas valstybės narės kompensuoja galutiniams paramos gavėjams remdamasi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. Valstybės narės gali taikyti minimalią vienam galutiniam paramos gavėjui kompensotinių sumų ribą. Tas kompensavimas taikomas tik tų valstybių narių galutiniams paramos gavėjams, kuriose praėjusiais finansiniais metais taikytas finansinės drausmės mechanizmas.

5. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kurie yra būtini siekiant užtikrinti nuoseklų finansinės drausmės mechanizmo taikymą valstybėse narėse ir kuriais šis reglamentas papildomas finansinės drausmės mechanizmo apskaičiavimo taisyklėmis, kurias valstybės narės turi taikyti ūkininkams.

18 straipsnis

Biudžetinės drausmės procedūra

1. Jei rengiant N biudžetinių metų biudžeto projektą paaiškėja, kad esama rizikos, jog N biudžetinais metais bus viršyta šio reglamento 14 straipsnyje nurodyta suma, Komisija pasiūlo priemones, kurios būtinos užtikrinti, kad ta suma nebūtų viršyta. Tas priemones tvirtina Europos Parlamentas ir Taryba, jei atitinkamos priemonės teisinis pagrindas yra SESV 43 straipsnio 2 dalis, arba Taryba, jei atitinkamos priemonės teisinis pagrindas yra SESV 43 straipsnio 3 dalis.

2. Jei Komisija kuriuo nors metu mano, kad esama rizikos, jog bus viršyta šio reglamento 14 straipsnyje nurodyta suma, ir kad ji negali imtis pakankamų priemonių padėčiai ištaisyti, ji pasiūlo kitas priemones, skirtas užtikrinti, kad ta suma nebūtų viršyta. Tas priemones tvirtina Europos Parlamentas ir Taryba, jei atitinkamos priemonės teisinis pagrindas yra SESV 43 straipsnio 2 dalis, arba Taryba, jei atitinkamos priemonės teisinis pagrindas yra SESV 43 straipsnio 3 dalis.

3. Jei N biudžetinių metų pabaigoje valstybių narių išlaidų kompensavimo prašymuose nurodytos sumos viršija arba, tikėtina, viršys 14 straipsnyje nurodytą sumą, Komisija:

- a) į valstybių narių pateiktus prašymus atsižvelgia *pro rata*, neviršydamą turimo biudžeto, ir priima įgyvendinimo aktus, kuriais preliminariai nustatoma atitinkamo mėnesio išmokų suma;
- b) N + 1 biudžetinių metų vasario 28 d. arba anksčiau visų valstybių narių atžvilgiu įvertina jų padėtį, susijusią su N biudžetinais metais skirtu Sąjungos finansavimu;
- c) priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma bendra Sąjungos finansavimo suma, suskirstyta pagal valstybes nares, remiantis vienoda Sąjungos finansavimo norma, neviršijant mėnesinėms išmokoms skirtos sumos;
- d) ne vėliau kaip išmokant N + 1 biudžetinių metų kovo mėn. mėnesines išmokas, išmoka visas valstybėms narėms mokėtinas kompensacijas.

Šios dalies pirmos pastraipos a ir c punktuose numatyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

19 straipsnis

Išankstinio perspėjimo ir stebėsenos sistema

Siekiant užtikrinti, kad nebūtų viršyta 14 straipsnyje nurodyta biudžeto viršutinė riba, Komisija įdiegia mėnesinę išankstinio perspėjimo ir stebėsenos sistemą, taikomą EŽŪGF išlaidoms.

Tuo tikslu kiekvienų biudžetinių metų pradžioje Komisija nustato planuojamas mėnesines išlaidas, remdamasi, kai tikslinga, ankstesnių trejų metų mėnesio išlaidų vidurkiu.

Komisija periodiškai pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje analizuojama patirtų išlaidų raida, palyginti su planuotomis išlaidomis, ir pateikiamas prognozuojamo panaudojimo einamaisiais biudžetinais metais vertinimas.

2 skirsnis

Išlaidų finansavimas

20 straipsnis

Mėnesinės išmokos

1. Asignavimus, reikalingus 5 straipsnio 2 dalyje nurodytoms išlaidoms finansuoti, valstybėms narėms Komisija skiria mėnesinėmis išmokomis, remdamasi akredituotų mokėjimo agentūrų per ataskaitinį laikotarpį patirtomis išlaidomis.
2. Kol Komisija perves mėnesines išmokas, išlaidoms apmokėti reikalingus išteklius sutelkia valstybės narės, atsižvelgdamos į savo akredituotų mokėjimo agentūrų poreikius.

21 straipsnis

Mėnesinių išmokų mokėjimo tvarka

1. Nedarant poveikio 53, 54 ir 55 straipsniams, mėnesines išmokas Komisija išmoka išlaidoms, kurias per ataskaitinį mėnesį patiria akredituotos mokėjimo agentūros, padengti.
2. Mėnesinės išmokos kiekvienai valstybei narei išmokamos antro mėnesio, einančio po mėnesio, kurį buvo patirtos išlaidos, trečią darbo dieną arba anksčiau, atsižvelgiant į taikomą išmokų sumažinimą ar jų mokėjimo sustabdymą pagal 39–42 straipsnius arba kitus koregavimus. Spalio 1–15 d. valstybių narių patirtos išlaidos priskiriamos spalio mėn. patirtoms išlaidoms. Spalio 16–31 d. patirtos išlaidos priskiriamos lapkričio mėn. patirtoms išlaidoms.
3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos mėnesinės išmokos, kurias ji išmoka remdamasi valstybių narių pateikta išlaidų deklaracija ir pagal 90 straipsnio 1 dalį pateikta informacija. Tie įgyvendinimo aktai priimami netaikant 103 straipsnyje nurodytos procedūros.
4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos papildomos išmokos arba išskaitymai, kuriais koreguojamos pagal 3 dalį mokamos išmokos. Tie įgyvendinimo aktai priimami netaikant 103 straipsnyje nurodytos procedūros.
5. Komisija nedelsdama praneša valstybei narei apie bet kokį tos valstybės narės finansinių viršutinių ribų viršijimą.

22 straipsnis

Administracinės ir personalo sąnaudos

Valstybių narių ir EŽŪGF paramos gavėjų patirtos išlaidos, susijusios su administracinėmis ir personalo sąnaudomis, EŽŪGF lėšomis nefinansuojamos.

23 straipsnis

Viešosios intervencijos priemonių išlaidos

1. Kai pagal bendrą rinkų organizavimą suma už vieną viešosios intervencijos priemonės atžvilgiu nenustatyta, EŽŪGF lėšomis atitinkama priemonė finansuojama taikant vienodas standartines sumas, visų pirma kiek tai susiję su valstybių narių lėšomis, naudojamomis produktų supirkimui, materialinio pobūdžio veiksams, susijusiems su saugojimu, ir, kai tikslinga, Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 11 straipsnyje nurodytų produktų, atitinkančių viešosios intervencijos priemonės reikalavimus, perdirbimui finansuoti.

2. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl:

- a) priemonių, atitinkančių Sąjungos finansavimo ir kompensavimo sąlygas, rūšies;
- b) tinkamumo finansuoti sąlygų ir apskaičiavimo metodų, nustatomų remiantis mokėjimo agentūrų faktiškai surinkta informacija, Komisijos nustatytais fiksuotais normomis arba konkrečių sektorių žemės ūkio teisės aktuose pagal fiksuotąsias arba nefiksuotąsias normas nustatytais sumomis;
- c) veiksmų, susijusių su viešosios intervencijos priemone, vertinimo, priemonių, kurių turi būti imtasi produktų, kuriems taikoma viešosios intervencijos priemonė, praradimo arba sugadinimo atveju, ir finansuotinių sumų nustatymo.

3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 1 dalyje nurodytos sumos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros.

24 straipsnis

Palydovų duomenų įsigijimas

Komisija ir valstybės narės, atsižvelgdamos į kiekvienos valstybės narės parengtą specifikaciją, susitaria dėl 66 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytai plotų stebėjimo sistemai reikalingų palydovų duomenų sąrašo.

Pagal 7 straipsnio b punktą Komisija tuos palydovų duomenis nemokamai teikia institucijoms, atsakingoms už plotų stebėjimo sistemą, arba paslaugų teikėjams, kuriuos tos institucijos įgaliojo joms atstovauti.

Komisija išlieka palydovų duomenų savininkė.

Komisija gali pavesti specializuotoms įstaigoms atlikti užduotis, susijusias su 66 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos plotų stebėjimo sistemos būdais arba darbo metodais.

25 straipsnis

Žemės ūkio išteklių stebėseną

1. Pagal 7 straipsnio c punktą finansuojamais veiksmais siekiama Komisijai sudaryti galimybes:

- a) valdyti Sąjungos žemės ūkio rinkas pasauliniame kontekste;
- b) užtikrinti agroekonominę ir agrarinę su aplinka ir klimatu susijusią žemės ūkio paskirties žemės naudojimo ir žemės ūkio paskirties žemės naudojimo keitimo, įskaitant agrarinę miškininkystę, stebėseną ir dirvožemio, pasėlių, žemės ūkio kraštovaizdžio ir žemės ūkio paskirties žemės būklės stebėseną, kad būtų galima apskaičiuoti įverčius, visų pirma dėl derliaus bei žemės ūkio produkcijos ir su išimtinėmis aplinkybėmis susijusio poveikio žemės ūkiui, taip pat sudaryti galimybes įvertinti žemės ūkio sistemų atsparumą ir pažangą siekiant atitinkamų Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo;
- c) keistis b punkte nurodytais įverčiais tarptautiniame kontekste, pavyzdžiui, per Jungtinių Tautų organizaciją, įskaitant šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos struktūrą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, arba kitų tarptautinių agentūrų koordinuojamas iniciatyvas;
- d) prisidėti prie konkrečių priemonių, kuriomis didinamas pasaulinių rinkų skaidrumas, atsižvelgiant į Sąjungos tikslus ir įsipareigojimus;
- e) užtikrinti agrometeorologinės sistemos technologinės pažangos stebėjimą.

2. Pagal 7 straipsnio c punktą Komisija finansuoja veiksmus, skirtus:

- a) duomenims, reikalingiems BŽŪP įgyvendinti ir stebėti, įskaitant palydovų duomenis, geoerdvinius duomenis ir meteorologinius duomenis, rinkti ar įsigyti;
- b) erdvinių duomenų infrastruktūros ir svetainės kūrimui;

- c) konkrečių klimato sąlygų tyrimų atlikimui;
- d) nuotoliniam stebėjimui, kuris naudojamas siekiant padėti vykdyti žemės ūkio paskirties žemės naudojimo pasikeitimo ir dirvožemio būklės stebėseną, ir
- e) agrometeorologinių ir ekonometrinių modelių atnaujinimui.

Prireikus tie veiksmai vykdomi bendradarbiaujant su Europos aplinkos agentūra, Jungtiniu tyrimų centru, nacionalinėmis laboratorijomis ir įstaigomis arba įtraukiant privatųjį sektorių.

26 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su 24 ir 25 straipsniais

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma:

- a) su finansavimu pagal 7 straipsnio b ir c punktus susijusios taisyklės;
- b) tvarka, pagal kurią įgyvendinamos 24 ir 25 straipsniuose nurodytos priemonės siekiant įgyvendinti priskirtus tikslus;
- c) palydovų duomenų ir meteorologinių duomenų išsigijimo, kaupimo bei naudojimo sistema ir taikytini terminai.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

II SKYRIUS

EŽŪFKP

1 skirsnis

Bendrosios nuostatos dėl EŽŪFKP

27 straipsnis

Visoms išmokoms taikomos nuostatos

1. 6 straipsnyje nurodytas Komisijos mokamas EŽŪFKP įnašas neviršija biudžetinių įsipareigojimų.

Nedarant poveikio 34 straipsnio 1 daliai, tos išmokos priskiriamos anksčiausiam dar neįvykdytam biudžetiniam įsipareigojimui.

2. Taikomas Finansinio reglamento 110 straipsnis.

2 skirsnis

Finansavimas EŽŪFKP lėšomis pagal BŽŪP strateginį planą

28 straipsnis

EŽŪFKP finansinis įnašas

EŽŪFKP finansinis įnašas pagal BŽŪP strateginius planus patiriamoms išlaidoms kompensuoti nustatomas kiekvienam BŽŪP strateginiam planui, neviršijant Sąjungos teisėje, reglamentuojančioje EŽŪFKP paramą BŽŪP strateginiuose planuose nustatytoms intervencinėms priemonėms taikyti, nustatytų viršutinių ribų.

29 straipsnis

Biudžetiniai įsipareigojimai

1. Komisijos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo patvirtinamas BŽŪP strateginis planas, yra finansavimo sprendimas, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 110 straipsnio 1 dalyje, ir pranešus apie jį atitinkamai valstybei narei jis tampa teisiniu įsipareigojimu pagal tą reglamentą. Tame įgyvendinimo sprendime nustatomas metinis įnašas.
2. Su kiekvienu BŽŪP strateginiu planu susiję Sąjungos biudžetiniai įsipareigojimai mokami metinėmis dalimis nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 111 straipsnio 2 dalies, kiekvieno BŽŪP strateginio plano atveju pirmosios dalies biudžetiniai įsipareigojimai priimami Komisijai patvirtinus tą BŽŪP strateginį planą ir apie tai pranešus atitinkamai valstybei narei. Komisija priiima biudžetinius įsipareigojimus dėl paskesnių dalių iki kiekvienų metų gegužės 1 d., remdamasi šio straipsnio 1 dalyje nurodytu įgyvendinimo sprendimu, išskyrus tuos atvejus, kai taikomas Finansinio reglamento 16 straipsnis.

3 skirsnis

Finansinis įnašas kaimo plėtrai skirtoms intervencinėms priemonėms remti

30 straipsnis

Nuostatos, taikomos kaimo plėtros intervencinėms priemonėms skirtoms išmokoms

1. Asignavimai, reikalingi 6 straipsnyje nurodytoms išlaidoms finansuoti, valstybėms narėms skiriami kaip išankstinis finansavimas, tarpinės išmokos ir likučio mokėjimas, kaip nurodyta šiame skirsnyje.
2. Bendra išankstinio finansavimo ir tarpinių išmokų suma turi neviršyti 95 % EŽŪFKP įnašo, skiriamo kiekvienam BŽŪP strateginiam planui.

Kai pasiekama 95 % viršutinė riba, valstybės narės ir toliau siunčia mokėjimo prašymus Komisijai.

31 straipsnis

Išankstinio finansavimo tvarka

1. Priėmusi įgyvendinimo sprendimą patvirtinti BŽŪP strateginį planą, Komisija valstybei narei išmoka pradinę išankstinio finansavimo sumą visam BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpiui. Ši pradinė išankstinio finansavimo suma mokama tokiomis dalimis:
 - a) 2023 m.: 1 % paramos iš EŽŪFKP sumos visam BŽŪP strateginio plano laikotarpiui;
 - b) 2024 m.: 1 % paramos iš EŽŪFKP sumos visam BŽŪP strateginio plano laikotarpiui;
 - c) 2025 m.: 1 % paramos iš EŽŪFKP sumos visam BŽŪP strateginio plano laikotarpiui.

Jeigu BŽŪP strateginis planas patvirtinamas 2024 m. ar vėliau, ankstesnių metų dalys išmokamos nedelsiant po tokio patvirtinimo.

2. Komisijai sugrąžinama visa išmokėta išankstinio finansavimo suma, jeigu per 24 mėnesius nuo Komisijos išmokėtos pirmosios išankstinio finansavimo sumos dalies išmokėjimo dienos nepatiriama jokių išlaidų ir neatsiunčiama nė vienos su BŽŪP strateginiu planu susijusių išlaidų deklaracijos. Iš tos išankstinio finansavimo sumos išskaitomos anksčiausios deklaruotos su BŽŪP strateginiu planu susijusios išlaidos.

3. Jokios papildomos išankstinio finansavimo lėšos nėra išmokamos arba susigražinamos, jei lėšos perkeliamos į EŽŪFKP arba iš jo pagal Reglamento (ES) 2021/2115 103 straipsnį.
4. Palūkanos už išankstinio finansavimo sumą yra naudojamos atitinkamam BŽŪP strateginiam planui ir išskaičiuojamos iš galutinėje išlaidų deklaracijoje nurodytos viešųjų išlaidų sumos.
5. Visa išankstinio finansavimo suma tvirtinama laikantis 53 straipsnyje nurodytos procedūros prieš baigiant įgyvendinti BŽŪP strateginį planą.

32 straipsnis

Tarpinės išmokos

1. Kiekvieno BŽŪP strateginio plano atveju mokamos tarpinės išmokos. Jos apskaičiuojamos taikant Reglamento (ES) 2021/2115 91 straipsnyje nurodytą įnašo normą patirtoms kiekvienos rūšies intervencinės priemonės viešosioms išlaidoms, išskyrus papildomo nacionalinio finansavimo išmokas, kaip nurodyta to reglamento 115 straipsnio 5 dalyje.

Tarpinės išmokos taip pat apima sumas, nurodytas Reglamento (ES) 2021/2115 94 straipsnio 2 dalyje.

2. Priklausomai nuo turimų išteklių Komisija, atsižvelgdama į pagal 39–42 straipsnius taikomą išmokų sumažinimą ar jų mokėjimo sustabdymą, išmoka tarpines išmokas, skirtas akredituotų mokėjimo agentūrų išlaidoms, patirtoms įgyvendinant BŽŪP strateginius planus, kompensuoti.

3. Kai finansinės priemonės įgyvendinamos pagal Reglamento (ES) 2021/1060 59 straipsnio 1 dalį, į išlaidų deklaraciją įtraukiamos visos sumos, kurias vadovaujančioji institucija išmokėjo galutiniams gavėjams arba, garantijų atveju, atidėjo pagal garantijų sutartis galutiniams gavėjams ar galutinių gavėjų naudai, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/2115 80 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose.

4. Kai finansinės priemonės įgyvendinamos pagal Reglamento (ES) 2021/1060 59 straipsnio 2 dalį, išlaidų deklaracija, apimanti išlaidas finansinėms priemonėms įgyvendinti, pateikiama laikantis šių sąlygų:

- a) į pirmąją išlaidų deklaraciją įtraukta suma turi būti pirmiau sumokėta finansinei priemonei įgyvendinti ir gali sudaryti ne daugiau kaip 30 % visos tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų, išpareigotų finansinėms priemonėms įgyvendinti pagal atitinkamą finansavimo susitarimą, sumos;
- b) į vėlesnes išlaidų deklaracijas, pateiktas Reglamento (ES) 2021/2115 86 straipsnio 4 dalyje nurodytu tinkamumo finansuoti laikotarpiu, įtraukta suma apima tinkamas finansuoti išlaidas, nurodytas to reglamento 80 straipsnio 5 dalyje.

5. Pagal šio straipsnio 4 dalies a punktą išmokėtos sumos 37 straipsnio 2 dalies tikslais laikomos išankstinėmis išmokomis. Į pirmąją išlaidų deklaraciją, nurodytą šio straipsnio 4 dalies a punkte, įtraukta suma turi būti Komisijos tvirtinama ne vėliau kaip paskutinėse atitinkamo BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo metų metinėse ataskaitose.

6. Kiekvieną tarpinę išmoką Komisija išmoka laikantis šių reikalavimų:

- a) pagal 90 straipsnio 1 dalies c punktą Komisijai yra perduota akredituotos mokėjimo agentūros pasirašyta išlaidų deklaracija;
- b) per visą atitinkamo BŽŪP strateginio plano laikotarpį neviršijama bendra kiekvienos rūšies intervencinėms priemonėms skirta EŽŪFKP finansinio įnašo suma;
- c) Komisijai perduoti pagal 9 straipsnio 3 dalį ir 12 straipsnio 2 dalį pateiktini dokumentai.

7. Jeigu kuris nors iš 6 dalyje nustatytų reikalavimų nėra įvykdytas, Komisija nedelsdama apie tai praneša akredituotai mokėjimo agentūrai arba koordinavimo įstaigai, jei tokia yra paskirta. Jeigu neįvykdytas kuris nors iš 6 dalies a arba c punkte nustatytų reikalavimų, išlaidų deklaracija laikoma nepriimtina.

8. Nedarant poveikio 53, 54 ir 55 straipsniams, Komisija tarpines išmokas išmoka per 45 dienas nuo išlaidų deklaracijos, atitinkančios šio straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, užregistravimo dienos.

9. Akredituotos mokėjimo agentūros parengia ir tiesiogiai arba, jei yra paskirta koordinavimo įstaiga, per ją Komisijai pateikia su BŽŪP strateginiais planais susijusių išlaidų tarpines deklaracijas per laikotarpius, kuriuos turi nustatyti Komisija. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi tie laikotarpiai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Išlaidų deklaracijose nurodomos išlaidos, kurias mokėjimo agentūros patyrė per kiekvieną atitinkamą laikotarpį. Jos taip pat apima sumas, nurodytas Reglamento (ES) 2021/2115 94 straipsnio 2 dalyje. Tačiau, jei to reglamento 86 straipsnio 3 dalyje nurodytos išlaidos negali būti deklaruotos Komisijai atitinkamu laikotarpiu, nes Komisija dar nėra patvirtinusi BŽŪP strateginio plano dalinio pakeitimo, vadovaujantis to reglamento 119 straipsnio 10 dalimi, tos išlaidos gali būti deklaruotos vėlesniais laikotarpiais.

Tarpinės išlaidų deklaracijos dėl išlaidų, patirtų nuo spalio 16 d., priskiriamos kitų metų biudžetui.

10. Kai perigaliojimas leidimus suteikiantis pareigūnas reikalauja papildomo patikrinimo dėl ataskaitinio laikotarpio išlaidų deklaracijoje pateiktos neišsamios ar neaiškios informacijos arba neatitikimo, skirtingo aiškinimo arba kitokio nenuoseklumo, atsiradusių visų pirma dėl to, kad nebuvo pateikta informacija, kaip reikalaujama Reglamente (ES) 2021/2115 ir pagal tą reglamentą priimtuose Komisijos aktuose, atitinkama valstybė narė perigaliojamam leidimus suteikiančiam pareigūnui paprašius per prašyme nurodytą laikotarpį, nustatytą atsižvelgiant į problemos rimtumą, pateikia papildomos informacijos.

8 dalyje nustatytas tarpinių išmokų mokėjimo terminas visos prašomos sumos ar jos dalies atžvilgiu gali būti pertrauktas ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui nuo dienos, kurią išsiunčiamas prašymas pateikti informaciją, iki dienos, kurią gauta prašyta informacija, kuri laikoma priimtina. Valstybė narė gali sutikti pertraukimo laikotarpį pratęsti dar trijų mėnesių laikotarpiui.

Jei atitinkama valstybė narė per laikotarpį, nustatytą prašyme pateikti papildomą informaciją, į tą prašymą neatsako arba jei jos atsakymas laikomas netinkamu arba iš jo matyti, kad nebuvo laikomasi taikytinų taisyklių arba kad Sąjungos fondų lėšos buvo naudojamos netinkamai, Komisija gali pagal 39–42 straipsnius sustabdyti išmokų išmokėjimą arba jas sumažinti.

33 straipsnis

Likučio mokėjimas ir BŽŪP strateginiame plane numatytų kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių įgyvendinimo pabaiga

1. Gavusi paskutinę metinę BŽŪP strateginio plano veiklos rezultatų ataskaitą, Komisija, atsižvelgdama į turimus išteklius, išmoka likutį, remdamasi galiojančiu EŽŪFKP intervencinės priemonės rūšių lygmens finansiniu planu, paskutiniųjų atitinkamo BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo metų metinėmis ataskaitomis ir atitinkamais sprendimais dėl sąskaitų patvirtinimo. Tos ataskaitos Komisijai pateikiamos ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo galutinės išlaidų tinkamumo finansuoti datos, numatytos Reglamento (ES) 2021/2115 86 straipsnio 4 dalyje, ir jose nurodomos mokėjimo agentūros išlaidos, patirtos iki paskutinės išlaidų tinkamumo finansuoti dienos.

2. Likutis išmokamas ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo dienos, kurią Komisija šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją ir dokumentus pripažįsta priimtinais ir kurią tvirtinamos paskutinės metinės ataskaitos. Nedarant poveikio 34 straipsnio 5 daliai, Komisija per šešis mėnesius panaikina įsipareigojimus dėl sumų, kurios dar buvo įsipareigosios po likučio išmokėjimo.

3. Jei per šio straipsnio 1 dalyje nustatytą laikotarpį Komisija negauna paskutinės metinės veiklos rezultatų ataskaitos ir dokumentų, reikalingų paskutiniųjų BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo metų metinėms ataskaitoms patvirtinti, įsipareigojimai dėl likučio yra automatiškai panaikinami pagal 34 straipsnį.

34 straipsnis

Automatiškas su BŽŪP strateginiais planais susijusių įsipareigojimų panaikinimas

1. Komisija automatiškai panaikina BŽŪP strateginiame plane nustatytoms kaimo plėtrai skirtoms intervencinėms priemonėms numatyto biudžetinio įsipareigojimo dalis, kurios nebuvo panaudotos išankstiniam finansavimui ar tarpinėms išmokoms arba dėl kurių Komisija negavo 32 straipsnio 6 dalies a ir c punktuose nustatytus reikalavimus atitinkančios išlaidų deklaracijos dėl išlaidų, patirtų ne vėliau kaip antrųjų metų, einančių po biudžetinio įsipareigojimo metų, gruodžio 31 d.

2. Biudžetinių įsipareigojimų dalis, kuri paskutinę išlaidų tinkamumo finansuoti dieną vis dar yra nepanaudota, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/2115 86 straipsnio 4 dalyje, dėl kurios per šešis mėnesius nuo tos dienos nebuvo pateikta išlaidų deklaracija, automatiškai panaikinama.

3. Tuo atveju, jei vyksta teismo procesas arba nagrinėjamas išmokų mokėjimo sustabdymo poveikį turintis administracinis skundas, 1 arba 2 dalyje nurodytas laikotarpis, per kurį įsipareigojimai automatiškai panaikinami, sustabdomas su atitinkamais veiksmais susijusios sumos atžvilgiu, kol trunka teismo procesas arba kol nagrinėjamas administracinis skundas, su sąlyga, kad Komisija iš valstybės narės ne vėliau kaip N + 3 metų sausio 31 d. gauna argumentuotą pranešimą.

4. Apskaičiuojant automatišką įsipareigojimų panaikinimą, nėra atsižvelgiama į:

a) tą biudžetinių įsipareigojimų dalį, dėl kurios buvo pateikta išlaidų deklaracija, tačiau kurių kompensavimą Komisija sumažino arba sustabdė N + 2 metų gruodžio 31 d.;

b) tą biudžetinių įsipareigojimų dalį, kurios mokėjimo agentūra negalėjo apmokėti dėl force majeure aplinkybių, padariusių didelį poveikį BŽŪP strateginio plano įgyvendinimui; force majeure aplinkybėmis besiremiančios nacionalinės institucijos turi įrodyti tiesiogines jų pasekmes visų BŽŪP strateginiame plane numatytų kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių arba jų dalies įgyvendinimui.

Valstybė narė ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d. nusiunčia Komisijai informaciją apie pirmoje pastraipoje nurodytas išimtis dėl sumų, deklaruotų iki praėjusių metų pabaigos.

5. Komisija laiku informuoja valstybes nares, jei esama automatiško įsipareigojimų panaikinimo rizikos. Ji valstybes nares informuoja apie atitinkamą sumą remdamasi savo turima informacija. Gavusios šią informaciją, valstybės narės per du mėnesius nuo tos informacijos gavimo dienos sutinka su atitinkama suma arba pateikia savo pastabas. Komisija automatiškai panaikina įsipareigojimus ne vėliau kaip per devynis mėnesius po 1, 2 ir 3 dalyse nurodyto paskutinio termino.

6. Automatiško įsipareigojimų panaikinimo atveju atitinkamų metų EŽŪFKP įnašas, skirtas atitinkamam BŽŪP strateginiam planui, sumažinamas suma, kuri buvo automatiškai panaikinta. Atitinkama valstybė narė pateikia Komisijai patvirtinti peržiūrėtą finansavimo planą, kuriame sumažinta paramos suma paskirstoma pagal intervencinių priemonių rūšis. Jei valstybė narė to nepadarė, Komisija kiekvienai intervencinės priemonės rūšiai skirtą sumą sumažina *pro rata*.

III SKYRIUS

Bendros nuostatos

35 straipsnis

Finansiniai žemės ūkio metai

Nedarant poveikio specialiosioms nuostatomis dėl išlaidų ir pajamų, susijusių su viešosios intervencijos priemonėmis, Komisijos nustatytais pagal 47 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktą, deklaracijų, finansiniai metai apima apmokėtas išlaidas ir gautas pajamas, kurias mokėjimo agentūros EŽŪGF ir EŽŪFKP biudžeto sąskaitose priskyrė N finansiniams metams, kurie prasideda N – 1 metų spalio 16 d. ir baigiasi N metų spalio 15 d.

36 straipsnis

Dvigubo finansavimo draudimas

Valstybės narės užtikrina, kad išlaidoms, finansuojamoms EŽŪGF arba EŽŪFKP lėšomis, nebūtų skiriamas joks kitas finansavimas iš ES biudžeto.

EŽŪFKP lėšomis veiksmas gali būti finansuojamas, teikiant skirtingų formų paramą pagal BŽŪP strateginį planą kartu su parama iš kitų Reglamento (ES) 2021/1060 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų fondų arba pagal kitas Sąjungos priemones, tik tuo atveju, jeigu visa bendra įvairių formų paramos suma neviršija didžiausio paramos intensyvumo arba paramos sumos, taikytino (-os) tai intervencinės priemonės rūšiai, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinėje dalyje. Tokiais atvejais valstybės narės nedeklaruoja Komisijai tų pačių išlaidų paramai iš:

- a) kito fondo, nurodyto Reglamento (ES) 2021/1060 1 straipsnio 1 dalyje, arba pagal kitą Sąjungos priemonę arba
- b) to paties BŽŪP strateginio plano.

Išlaidų suma, įtrauktina į išlaidų deklaraciją, gali būti apskaičiuojama *pro rata* pagal dokumentą, kuriame išdėstytos paramos teikimo sąlygos.

37 straipsnis

Mokėjimo agentūrų patirtų išlaidų tinkamumas finansuoti

1. 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytas išlaidas Sąjunga gali finansuoti tik tuo atveju, jeigu jas patyrė akredituotos mokėjimo agentūros ir jei:

- a) jos buvo patirtos pagal taikytinas Sąjungos taisykles arba
- b) Reglamente (ES) 2021/2115 nurodytų intervencinių priemonių rūšių atveju:
 - i) jos atitinka atitinkamą praneštą produktą ir
 - ii) jos buvo patirtos laikantis taikytinų valdymo sistemų, neapimančių atskirų paramos gavėjų tinkamumo finansuoti sąlygų, nustatytų atitinkamuose BŽŪP strateginiuose planuose.

2. Išankstinėms išmokoms, mokamoms paramos gavėjams pagal Reglamente (ES) 2021/2115 nurodytas intervencinių priemonių rūšis, 1 dalies b punkto i papunktis netaikomas.

38 straipsnis

Mokėjimo terminų laikymasis

1. Jeigu Sąjungos teisėje yra nustatyti mokėjimo terminai, bet koks mokėjimas, kurį mokėjimo agentūra atlieka paramos gavėjui, prieš anksčiausią galimą mokėjimo datą arba po vėliausios galimos mokėjimo datos, yra netinkamas finansuoti Sąjungos lėšomis.
2. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl aplinkybių ir sąlygų, kuriomis šio straipsnio 1 dalyje nurodytos išmokos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, atsižvelgiant į proporcingumo principą.

39 straipsnis

Mėnesinių ir tarpinių išmokų sumažinimas

1. Jei Komisija, remdamasi išlaidų deklaracijomis arba 90 straipsnyje nurodyta informacija, deklaracijomis ir dokumentais, nustato, kad buvo viršytos Sąjungos teisėje nustatytos finansinės viršutinės ribos, ji sumažina mėnesines arba tarpines išmokas atitinkamai valstybei narei, remdamasi 21 straipsnio 3 dalyje nurodytais įgyvendinimo aktais dėl mėnesinių išmokų arba pagal 32 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimo tvarką.
2. Jei Komisija, remdamasi išlaidų deklaracijomis arba 90 straipsnyje nurodyta informacija, deklaracijomis ir dokumentais, nustato, kad nesilaikyta 38 straipsnyje nurodytų mokėjimo terminų, ji apie tai praneša atitinkamai valstybei narei ir suteikia jai galimybę pateikti pastabas per laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis nei 30 dienų. Jei valstybė narė per tą laikotarpį pastabų nepateikia arba jei Komisija padaro išvadą, kad pateiktas atsakymas akivaizdžiai nepakankamas, Komisija gali sumažinti mėnesines ar tarpines išmokas atitinkamai valstybei narei, remdamasi 21 straipsnio 3 dalyje nurodytais įgyvendinimo aktais dėl mėnesinių išmokų arba pagal 32 straipsnyje nurodytą tarpinių išmokų mokėjimo tvarką.
3. Sumažinimas pagal šį straipsnį nedaro poveikio 53 straipsnio taikymui.
4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 38 straipsnyje numatyto mechanizmo tinkamo veikimo išsamesnės taisyklės ir praktinė tvarka. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

40 straipsnis

Išmokų mokėjimo sustabdymas atsižvelgiant į metinį sąskaitų patvirtinimą

1. Jeigu valstybės narės per 9 straipsnio 3 dalyje nustatytus terminus nepateikia dokumentų, numatytų 9 straipsnio 3 dalyje ir 12 straipsnio 2 dalyje, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas visos 21 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų sumos mokėjimas. Komisija kompensuoja sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, gavusi iš atitinkamos valstybės narės trūkstantus dokumentus, su sąlyga, kad jie gauti ne vėliau kaip per šešis mėnesius po atitinkamo termino.

32 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų atveju išlaidų deklaracijos laikomos nepriimtiniomis pagal to straipsnio 7 dalį.

2. Jei per 54 straipsnyje nurodytą metinį veiklos rezultatų patvirtinimą Komisija nustato, kad deklaruotų išlaidų ir sumos, atitinkančios atitinkamą praneštą produktą, skirtumas sudaro daugiau nei 50 %, o valstybė narė negali nurodyti tinkamai pagrįstų priežasčių, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas 21 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų arba 32 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimas.

Toks sustabdymas taikomas atitinkamoms išlaidoms, patirtoms taikant intervencines priemones, kurioms pritaikytas 54 straipsnio 2 dalyje nurodytas sumažinimas, o suma, kurios mokėjimas sustabdomas, neviršija pagal 54 straipsnio 2 dalį taikomą sumažinimą atitinkančio procentinio dydžio. Sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, Komisija kompensuoja valstybėms narėms arba visam laikui sumažina vėliausiai tada, kai priima 54 straipsnyje nurodytą įgyvendinimo aktą, susijusį su tais metais, už kuriuos sustabdyti mokėjimai. Tačiau jei valstybės narės įrodo, kad buvo imtasi būtinų taisomųjų veiksmų, Komisija gali anksčiau atšaukti sustabdymą atskiru įgyvendinamuoju aktu.

3. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl išmokų mokėjimo sustabdymo lygio.

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Prieš priimdama šio straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodytus įgyvendinimo aktus, Komisija atitinkamą valstybę narę informuoja apie savo ketinimą ir suteikia tai valstybei narėi galimybę per tam tikrą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų, pateikti savo pastabas.

5. Įgyvendinimo aktuose, kuriais nustatomos 21 straipsnio 3 dalyje nurodytos mėnesinės išmokos arba 32 straipsnyje nurodytos tarpinės išmokos, atsižvelgiama į pagal šį straipsnį priimtus įgyvendinimo aktus.

41 straipsnis

Išmokų mokėjimo sustabdymas atsižvelgiant į daugiametę veiklos rezultatų stebėseną

1. Jeigu pagal Reglamento (ES) 2021/2115 135 straipsnio 2 ir 3 dalis Komisija paprašo atitinkamos valstybės narės pateikti veiksmų planą, ta valstybė narė, konsultuodamasi su Komisija, sudaro tokį veiksmų planą. Į tą veiksmų planą įtraukiami numatomi taisomieji veiksmai bei aiškūs pažangos rodikliai ir terminas, per kurį pažanga turi būti padaryta. Tas laikotarpis gali trukti ilgiau nei vienus finansinius metus.

Atitinkama valstybė narė turi atsakyti per du mėnesius nuo Komisijos prašymo dėl veiksmų plano pateikimo.

Per du mėnesius nuo veiksmų plano gavimo iš atitinkamos valstybės narės dienos Komisija, kai tikslinga, raštu informuoja tą valstybę narę apie savo prieštaravimus dėl pateikto veiksmų plano ir paprašo jį pakeisti. Atitinkama valstybė narė laikosi veiksmų plano, kuriam pritarė Komisija, ir numatyto jo įgyvendinimo tvarkaraščio.

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamesnės taisyklės dėl veiksmų planų struktūros ir tų planų sudarymo tvarkos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Jei valstybė narė nepateikia arba neįgyvendina šio straipsnio 1 dalyje nurodyto veiksmų plano arba jei to veiksmų plano akivaizdžiai nepakanka padėčiai ištaisyti, arba jei jis nebuvo pakeistas pagal toje dalyje nurodytą rašytinį Komisijos prašymą, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas 21 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų arba 32 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimas.

Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos, Komisijos prašymas parengti 2025 finansinių metų veiksmų planą nėra pagrindas sustabdyti išmokų mokėjimą prieš veiklos rezultatų peržiūrą 2026 finansiniams metams, kaip numatyta Reglamento (ES) 2021/2115 135 straipsnio 3 dalyje.

Pirmoje pastraipoje nurodytas išmokų mokėjimo sustabdymas laikantis proporcingumo principo taikomas atitinkamoms išlaidoms, susijusioms su intervencinėmis priemonėmis, kurioms turėjo būti taikomas tas veiksmų planas.

Komisija kompensuoja sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, jei, atlikus Reglamento (ES) 2021/2115 135 straipsnyje nurodytą veiklos rezultatų peržiūrą arba remiantis finansiniais metais savanoriškai pateiktu atitinkamos valstybės narės pranešimu apie veiksmų plano įgyvendinimo pažangą ir taisomuosius veiksmus, kurių imtasi trūkumui pašalinti, matyti pakankama pažanga siektinų reikšmių atžvilgiu.

Jei situacija neištaisoma iki 12 mėnesio po išmokų sustabdymo pabaigos, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo galutinai sumažinama atitinkamai valstybei narei skirta suma, kurios mokėjimas sustabdytas.

Šioje pastraipoje numatyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Prieš priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija atitinkamą valstybę narę informuoja apie savo ketinimą ir paprašo per tam tikrą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų, pateikti savo atsakymą.

3. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl išmokų mokėjimo sustabdymo lygio bei trukmės ir tų sumų kompensavimo arba sumažinimo, atsižvelgiant į daugiametę veiklos rezultatų stebėseną, sąlygos.

42 straipsnis

Išmokų mokėjimo sustabdymas atsižvelgiant į valdymo sistemų trūkumus

1. Tuo atveju, jei nustatoma didelių valdymo sistemų tinkamo veikimo trūkumų, Komisija prirėikus paprašo, kad atitinkama valstybė narė pateiktų veiksmų planą, kuriame būtų nurodyti būtini taisomieji veiksmai ir aiškūs pažangos rodikliai. Tas veiksmų planas parengiamas konsultuojantis su Komisija. Atitinkama valstybė narė turi atsakyti per du mėnesius nuo Komisijos prašymo pateikimo, kad būtų įvertintas veiksmų plano poreikis.

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl veiksmų planų struktūros ir tų planų sudarymo tvarkos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Jei valstybės narės nepateikia arba neįgyvendina šio straipsnio 1 dalyje nurodyto veiksmų plano arba jei to veiksmų plano akivaizdžiai nepakanka padėčiai ištaisyti, arba jei jis nebuvo įgyvendintas pagal toje dalyje nurodytą rašytinį Komisijos prašymą, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas 21 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų arba 32 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimas.

Toks sustabdymas, laikantis proporcingumo principo, taikomas valstybės narės patirtoms atitinkamoms išlaidoms, kurių atžvilgiu nustatyti trūkumai, tam tikrą laikotarpį, kuris nustatomas šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytais įgyvendinimo aktais ir neviršija 12 mėnesių. Jei sąlygos, dėl kurių sustabdytas mokėjimas, nepasikeičia, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais tas laikotarpis pratęsiamas papildomais laikotarpiais, kurių bendra trukmė neviršija 12 mėnesių. Į sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, atsižvelgiama priimant 55 straipsnyje nurodytus įgyvendinimo aktus.

3. 2 dalyje numatyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Prieš priimdama tokius įgyvendinimo aktus Komisija apie savo ketinimą informuoja atitinkamą valstybę narę ir paprašo per tam tikrą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų, pateikti savo atsakymą.

4. Įgyvendinimo aktuose, kuriais nustatomos 21 straipsnio 3 dalyje nurodytos mėnesinės išmokos arba 32 straipsnyje nurodytos tarpinės išmokos, atsižvelgiama į pagal šio straipsnio 2 dalį priimtus įgyvendinimo aktus.

43 straipsnis

Atskiros sąskaitos

1. Kiekviena mokėjimo agentūra tvarko atskiras EŽŪGF ir EŽŪFKP skirtų į Sąjungos biudžetą įtrauktų asignavimų sąskaitas.
2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamesnės taisyklės dėl šiame straipsnyje nustatytos pareigos, taip pat dėl konkrečių sąlygų, taikomų informacijai, kuri turi būti registruojama mokėjimo agentūrų tvarkomose apskaitose. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

44 straipsnis

Išmokų mokėjimas paramos gavėjams

1. Jei Sąjungos teisėje aiškiai nenurodyta kitaip, valstybės narės užtikrina, kad paramos gavėjams būtų išmokamos viso dydžio išmokos, susijusios su šiame reglamente numatytu finansavimu.
2. Valstybės narės užtikrina, kad išmokos pagal 65 straipsnio 2 dalyje nurodytas intervencines ir kitas priemones būtų išmokamos anksčiausiai gruodžio 1 d. ir vėliausiai kitų kalendorinių metų birželio 30 d.

Nepaisant pirmos pastraipos, valstybės narės gali:

- a) iki gruodžio 1 d., bet ne anksčiau nei spalio 16 d., išmokėti išankstines išmokas, neviršijančias 50 % pagal intervencines priemones tiesioginių išmokų forma ir pagal priemones, nurodytas Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyriuje ir Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyriuje, teikiamos paramos;
 - b) iki gruodžio 1 d. išmokėti išankstines išmokas, neviršijančias 75 % pagal 65 straipsnio 2 dalyje nurodytas kaimo plėtros intervencines priemones teikiamos paramos.
3. Valstybės narės gali nuspręsti išmokėti išankstines išmokas, neviršijančias 50 % pagal Reglamento (ES) 2021/2115 73 ir 77 straipsniuose nurodytas intervencines priemones teikiamos paramos.
 4. Siekiant užtikrinti, kad išankstinės išmokos būtų išmokamos nuosekliai ir nediskriminuojant, Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis straipsnis iš dalies keičiamas papildant jį taisyklėmis, pagal kurias valstybės narės galėtų išmokėti išankstines išmokas, susijusias su Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies III skyriuje nurodytomis intervencinėmis priemonėmis ir su priemonėmis, kuriomis reguliuojamos ar remiamos žemės ūkio rinkos, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 1308/2013.
 5. Siekiant užtikrinti, kad išankstinės išmokos būtų išmokamos nuosekliai ir nediskriminuojant, Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas konkrečiomis išankstinių išmokų mokėjimo taisyklėmis.

6. Valstybei narei paprašius, ekstremaliosios padėties atveju ir neviršijant Finansinio reglamento 11 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytų ribinių dydžių, Komisija, kai tikslinga, priima įgyvendinimo aktus, susijusius su šio straipsnio taikymu. Tokiais įgyvendinimo aktais gali būti nukrypstama nuo šio straipsnio 2 dalies, tačiau tik tiek ir tokiam laikotarpiui, kiek iš tiesų yra tikrai būtina. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

45 straipsnis

Pajamų asignavimas

1. Asignuotosiomis pajamomis, apibrėžtomis Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalyje, laikomos šios sumos:
 - a) EŽŪGF ir EŽŪFKP išlaidų atveju – sumos, kurios pagal šio reglamento 38, 54 ir 55 straipsnius ir Reglamento (ES) 1306/2013 54 straipsnį, taikytiną remiantis šio reglamento 104 straipsniu, o EŽŪGF išlaidų atveju – pagal šio reglamento 53 ir 56 straipsnius, mokamos į Sąjungos biudžetą, įskaitant palūkanas;

- b) EŽŪGF išlaidų atveju – sumos, atitinkančios nuobaudas, taikomas pagal Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 12 ir 14 straipsnius;
 - c) pagal įgyvendinant BŽŪP priimtus Sąjungos teisės aktus, išskyrus kaimo plėtrai skirtas intervencines priemones, pateikti užstatai, depozitai ar garantijos, kurie vėliau buvo negrąžinti; tačiau negrąžintus užstatus, kurie buvo pateikti išduodant eksporto arba importo licencijas arba per konkursą, siekiant užtikrinti, kad konkurso dalyviai pateiktų tikrus pasiūlymus, pasilieka valstybės narės;
 - d) pagal 41 straipsnio 2 dalį visam laikui sumažintos sumos.
2. 1 dalyje nurodytos sumos sumokamos į Sąjungos biudžetą ir pakartotinio panaudojimo atveju skiriamos tik EŽŪGF ar EŽŪFKP išlaidoms finansuoti.
 3. Šis reglamentas *mutatis mutandis* taikomas 1 dalyje nurodytoms asignuotosioms pajamoms.
 4. EŽŪGF atveju šiame reglamente nurodytų asignuotųjų pajamų sąskaitų tvarkymui *mutatis mutandis* taikomas Finansinio reglamento 113 straipsnis.

46 straipsnis

Informavimo priemonės

1. Pagal 7 straipsnio e punktą finansuojamo informacijos teikimo tikslas yra visų pirma padėti paaiškinti, įgyvendinti ir plėtoti BŽŪP ir didinti visuomenės informuotumą apie jos turinį ir tikslus, įskaitant jos poveikį klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei. Tai daroma siekiant informuoti piliečius apie žemės ūkio ir maisto srityje kylančius iššūkius, informuoti ūkininkus ir vartotojus, rengiant informavimo kampanijas atkurti vartotojų pasitikėjimą po krizių, teikti informaciją kitiems kaimo regionuose veikiantiems subjektams, propaguoti tvaresnį Sąjungos žemės ūkio modelį ir padėti piliečiams jį suprasti.

Šiuo tikslu Sąjungoje ir už jos ribų turi būti teikiama nuosekli, įrodymais grįsta, objektyvi ir išsami informacija ir apibrėžiami komunikacijos veiksmai, numatyti Komisijos daugiamečiame strateginiame žemės ūkio ir kaimo plėtros plane.

2. 1 dalyje nurodytas priemonės gali sudaryti:
 - a) metinės darbo programos arba kitos trečiųjų šalių pasiūlytos specialios priemonės;
 - b) Komisijos iniciatyva vykdoma veikla.

Neįtraukiamos pagal teisės aktus reikalaujamos priemonės arba priemonės, kurioms finansuoti jau skiriamos lėšos pagal kitą Sąjungos veiksmą.

Įgyvendinant pirmos pastraipos b punkte nurodytą veiklą Komisijai gali padėti išorės ekspertai.

Pirmoje pastraipoje nurodytomis priemonėmis taip pat padedama užtikrinti institucinę komunikaciją Sąjungos politinių prioritetų klausimais su sąlyga, kad tie prioritetai yra susiję su bendraisiais šio reglamento tikslais.

3. Komisija kartą per metus skelbia kvietimą teikti pasiūlymus, laikydamosi Finansiniame reglamente nustatytų sąlygų.
4. Apie pagal šį straipsnį numatytas ir taikomas priemones pranešama 103 straipsnio 1 dalyje nurodytam komitetui.
5. Komisija kas dvejus metus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio straipsnio įgyvendinimo ataskaitą.

47 straipsnis

Kiti su šiuos skyriumi susiję Komisijos įgaliojimai

1. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas sąlygomis, pagal kurias kompensuojamos EŽŪGF ir EŽŪFKP tam tikro tipo išlaidos ir pajamos.

Jei Sąjungos biudžetas iki biudžetinių metų pradžios nebuvo priimtas arba jei bendra numatytų įsipareigojimų suma viršija Finansinio reglamento 11 straipsnio 2 dalyje nustatytą ribinį dydį, Komisijai pagal šio reglamento 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl metodo, taikytino tiems įsipareigojimams ir sumų mokėjimui.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) viešojo saugojimo intervencijos priemonių ir EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamų kitų išlaidų finansavimo ir apskaitos;
- b) automatiško įsipareigojimų panaikinimo procedūros įgyvendinimo sąlygų;

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV SKYRIUS

Sąskaitų patvirtinimas

1 skirsnis

Bendrosios nuostatos

48 straipsnis

Vieno bendro audito principas

Vadovaujantis Finansinio reglamento 127 straipsniu, Komisija šio reglamento 12 straipsnyje nurodytų tvirtinančiųjų įstaigų darbą laiko patikimu, išskyrus tuo atveju, jei ji yra informavusi atitinkamą valstybę narę, kad negali pasitikėti tvirtinančiosios įstaigos darbu atitinkamais finansiniais metais, ir savo rizikos vertinime atsižvelgia į poreikį atlikti Komisijos auditus toje valstybėje narėje. Komisija informuoja tą valstybę narę apie priežastis, kodėl ji negali pasitikėti atitinkamos tvirtinančiosios įstaigos darbu.

49 straipsnis

Komisijos atliekamos patikros

1. Nedarant poveikio patikroms, kurias valstybės narės atlieka pagal nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus arba pagal SESV 287 straipsnį, patikroms, kurios atliekamos pagal SESV 322 straipsnį arba remiantis Reglamentu (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 arba Finansinio reglamento 127 straipsniu, Komisija gali atlikti patikras valstybėse narėse siekdama visų pirma patikrinti, ar:

- a) administracinė praktika yra suderinama su Sąjungos taisyklėmis;
- b) išlaidos, kurioms taikoma šio reglamento 5 straipsnio 2 dalis ir 6 straipsnis ir kurios atitinka Reglamente (ES) 2021/2115 nurodytas intervencines priemones, yra susijusios su atitinkamu produktu, apie kurį pranešta metinėje veiklos rezultatų ataskaitoje;

- c) išlaidos priemonėms, nustatytoms Reglamente (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 229/2013, (ES) Nr. 1308/2013 ir (ES) Nr. 1144/2014, yra patirtos ir patikrintos laikantis taikytinų Sąjungos taisyklių;
- d) tvirtinančioji įstaiga savo darbą atlieka pagal 12 straipsnį ir šio skyriaus 2 skirsnio tikslais;
- e) mokėjimo agentūra atitinka būtinausias akreditavimo sąlygas, nustatytas 9 straipsnio 2 dalyje, ir ar valstybė narė teisingai taiko 9 straipsnio 4 dalį;
- f) atitinkama valstybė narė įgyvendina BŽŪP strateginį planą pagal Reglamento (ES) 2021/2115 9 straipsnį;
- g) ar tinkamai įgyvendinami 42 straipsnyje nurodyti veiksmų planai.

Asmenims, Komisijos įgaliotiems jos vardu atlikti patikras, arba Komisijos atstovams, veikiančioms pagal jiems suteiktus įgaliojimus, turi būti suteikta galimybė susipažinti su buhalterinėmis knygomis ir visais kitais dokumentais, įskaitant dokumentus ir metaduomenis, sukurtus arba gautus ir įrašytus elektroninėse laikmenose, susijusiais su EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamomis išlaidomis.

Įgaliojimais atlikti patikras neturi įtakos nacionalinių nuostatų, kuriose numatoma, kad tam tikrus veiksmus atlieka nacionalinės teisės aktais specialiai paskirti atstovai, taikymui. Nedarant poveikio konkrečioms Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 nuostatoms, asmenys, Komisijos įgalioti veikti jos vardu, nedalyvauja, *inter alia*, namuose atliekamuose patikrinimuose arba oficialiose asmenų apklausose, vykdomose pagal atitinkamos valstybės narės teisę. Tačiau jiems turi būti suteikiama galimybė susipažinti su tokiu būdu gauta informacija.

2. Komisija apie patikrą pakankamai iš anksto praneša atitinkamai valstybei narei arba valstybei narei, kurios teritorijoje patikra bus atliekama, ir organizuodama patikras atsižvelgia į administracinį poveikį mokėjimo agentūroms. Atliekant tokias patikras gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės atstovai.

Komisijai paprašius ir valstybei narei sutikus, tos valstybės narės kompetentingos institucijos atlieka papildomas patikras ar šiame reglamente numatytų veiksmų tyrimus. Atliekant tokias patikras gali dalyvauti Komisijos atstovai arba asmenys, Komisijos įgalioti veikti jos vardu.

Siekdama pagerinti patikras Komisija, atitinkamoms valstybėms narėms pritarus, gali prašyti tų valstybių narių institucijų pagalbos tam tikroms patikroms arba tyrimams atlikti.

50 straipsnis

Prieiga prie informacijos

1. Valstybės narės užtikrina Komisijai galimybę susipažinti su visa sklandžiai EŽŪGF ir EŽŪFKP veiklai užtikrinti reikalinga informacija ir imasi visų atitinkamų priemonių patikroms, kurias Komisija laiko tikslingomis Sąjungos finansavimo valdymui, palengvinti.
2. Komisijos paprašytos valstybės narės jai pateikia informaciją apie įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriuos jos priėmė siekdamas įgyvendinti su BŽŪP susijusius Sąjungos teisės aktus ir kurie daro finansinį poveikį EŽŪGF arba EŽŪFKP.
3. Valstybės narės užtikrina Komisijai galimybę susipažinti su informacija apie pažeidimus, apibrėžtus Reglamente (EB, Euratomas) Nr. 2988/95, ir kitus valstybių narių BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų sąlygų nesilaikymo atvejus, nustatytus įtariamo sukčiavimo atvejus ir veiksmus, kurių buvo imtasi pagal šio skyriaus 3 skirsnį siekiant susigrąžinti su tais pažeidimais ir sukčiavimo atvejais susijusias nepagrįstai išmokėtas sumas. Tą informaciją Komisija apibendrina ir skelbia kasmet bei perduoda ją Europos Parlamentui.

51 straipsnis

Prieiga prie dokumentų

1. Akredituotos mokėjimo agentūros saugo išmokėtų išmokų patvirtinamuosius dokumentus ir pagal Sąjungos teisę reikalaujamų patikrų atlikimo dokumentus ir užtikrina Komisijai galimybę susipažinti su tais dokumentais bei susijusia informacija.

Tie dokumentai ir ta informacija gali būti saugomi elektroniniu formatu, laikantis sąlygų, kurias, vadovaudamasi 3 dalimi, nustato Komisija.

Jeigu tuos dokumentus ir tą informaciją saugo mokėjimo agentūros įgaliojimu veikianti institucija, atsakinga už leidimų panaudoti lėšas suteikimą, ta institucija akredituotai mokėjimo agentūrai siunčia ataskaitas apie atliktų patikrų skaičių, jų turinį ir priemones, kurių buvo imtasi atsižvelgus į jų rezultatus.

2. Šis straipsnis *mutatis mutandis* taikomas tvirtinančiosioms įstaigoms.

3. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl sąlygų, kuriomis turi būti saugomi šiame straipsnyje nurodyti dokumentai ir informacija, įskaitant tų dokumentų saugojimo formą ir trukmę. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

52 straipsnis

Komisijos įgaliojimai, susiję su patikromis ir dokumentais bei informacija ir bendradarbiavimo pareiga

1. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kurie yra reikalingi tam, kad būtų užtikrintas teisingas ir veiksmingas šiame skyriuje išdėstytų nuostatų, susijusių su patikromis ir galimybe susipažinti su dokumentais ir informacija, taikymas, ir kuriais šis reglamentas papildomas specialiomis pareigomis, kurių turi laikytis valstybės narės pagal šį skyrių, ir taisyklėmis dėl kriterijų, pagal kuriuos nustatomi Reglamente (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 apibrėžto pažeidimo atvejai ir kiti valstybių narių BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų sąlygų nesilaikymo atvejai, apie kuriuos turi būti pranešama, ir dėl šiame kontekste pateiktinų duomenų.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl procedūrų, susijusių su bendradarbiavimo pareigomis, kurias valstybės narės turi vykdyti 49 ir 50 straipsnių įgyvendinimo tikslais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2 skirsnis

Patvirtinimas

53 straipsnis

Metinis finansinis patvirtinimas

1. Iki metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, gegužės 31 d. Komisija, remdamasi 9 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a ir d punktuose nurodyta informacija, priima įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas jos sprendimas dėl akredituotų mokėjimo agentūrų sąskaitų, susijusių su 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytomis išlaidomis, patvirtinimo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Tie įgyvendinimo aktai apima pateiktų metinių ataskaitų išsamumą, tikslumą ir teisingumą ir jais nedaroma poveikio vėliau pagal 54 ir 55 straipsnius priimtų įgyvendinimo aktų turiniui.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, taikomos veiksams, kurių reikia imtis siekiant priimti ir įgyvendinti 1 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus, įskaitant taisykles dėl Komisijos ir valstybių narių keitimosi informacija ir terminų, kurių turi būti laikomasi. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

54 straipsnis

Metinis veiklos rezultatų patvirtinimas

1. Jeigu išlaidos, nurodytos šio reglamento 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje, atitinkančios Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinėje dalyje nurodytas intervencines priemones, nėra susijusios su atitinkamu produktu, apie kurį pranešta metinėje veiklos rezultatų ataskaitoje, nurodytoje šio reglamento 9 straipsnio 3 dalyje ir 10 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnyje, Komisija iki metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, spalio 15 d. priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos sumos, kuriomis turi būti mažinamas Sąjungos finansavimas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Tais įgyvendinimo aktais nedaromas poveikis vėliau pagal šio reglamento 55 straipsnį priimamų įgyvendinimo aktų turiniui.

2. Komisija įvertina sumas, mažintinas remiantis deklaruotų metinių intervencinės priemonės įgyvendinimo išlaidų ir sumos, atitinkančios atitinkamą praneštą produktą pagal BŽŪP strateginį planą, skirtumu ir atsižvelgdama į valstybės narės pateiktą pagrindimą, išdėstytą metinėse veiklos rezultatų ataskaitose pagal Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnio 8 dalį.

3. Prieš priimdama šio straipsnio 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, Komisija suteikia atitinkamai valstybei narei galimybę pateikti savo pastabas ir pagrįsti visus skirtumus per laikotarpį, kuris tuo atveju, jei 9 straipsnio 3 dalyje, 10 straipsnyje ir 12 straipsnio 2 dalyje nurodyti dokumentai buvo pateikti iki nurodyto galutinio termino, turi būti ne trumpesnis kaip 30 dienų.

4. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl atitinkamos valstybės narės teikiamo pagrindimo kriterijų ir išmokų sumažinimo taikymo metodikos ir kriterijų.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, taikomos veiksams, kurių reikia imtis siekiant priimti ir įgyvendinti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus, įskaitant taisykles dėl Komisijos ir valstybių narių keitimosi informacija ir terminų, kurių turi būti laikomasi. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

55 straipsnis

Atitikties patvirtinimo procedūra

1. Jei Komisija nustato, kad 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytos išlaidos buvo padarytos nesilaikant Sąjungos teisės, ji priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato sumas, kurioms neskiriamas Sąjungos finansavimas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Tačiau kalbant apie Reglamente (ES) 2021/2115 nurodytų intervencinių priemonių rūšis, nuostata dėl šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyto Sąjungos finansavimo neskyrimo taikoma tik tuo atveju, jei nustatomi dideli valstybių narių tinkamo valdymo sistemų veikimo trūkumai.

Pirma pastraipa netaikoma tais atvejais, kai pavieniai paramos gavėjai nesilaiko tinkamumo finansuoti sąlygų, nustatytų BŽŪP strateginiuose planuose ir nacionalinėse taisyklėse.

2. Komisija įvertina sumas, kurioms neskiriamas finansavimas, atsižvelgdama į nustatytų trūkumų sunkumą. Tame kontekste ji tinkamai atsižvelgia į tų trūkumų pobūdį ir į Sąjungos patirtą finansinę žalą.

3. Prieš priimant 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, abiem šalims raštu pateikiamos Komisijos išvados ir atitinkamos valstybės narės pastabos dėl tų išvadų, o paskiau jos stengiasi pasiekti susitarimą dėl veiksmų, kurių reikia imtis. Atitinkamai valstybei narei suteikiama galimybė įrodyti, kad faktinis reikalavimų nesilaikymo mastas yra mažesnis nei nurodyta Komisijos pateiktame įvertinime.

Jei susitarimo nepasiekama, atitinkama valstybė narė gali prašyti pradėti procedūrą, kuria siekiama per keturis mėnesius suderinti abiejų šalių pozicijas. Procedūrą vykdo taikinimo įstaiga. Tos procedūros rezultatų ataskaita pateikiama Komisijai. Komisija atsizvelgia į ataskaitoje pateiktas rekomendacijas prieš nusprendžiant dėl atsisakymo finansuoti, o jei nusprendžia nesilaikyti tų rekomendacijų, pateikia pagrindimą.

4. Neatsisakoma finansuoti:

- a) 5 straipsnio 2 dalyje nurodytų išlaidų, kurios buvo patirtos daugiau kaip prieš 24 mėnesius iki Komisijos išvadų pateikimo raštu valstybei narei;
- b) daugiamečių intervencinių priemonių, kurioms taikoma 5 straipsnio 2 dalis arba kurioms taikomos 6 straipsnyje nurodytos kaimo plėtrai skirtos intervencinės priemonės, išlaidų, jei galutinė paramos gavėjo pareiga įvykdyta daugiau kaip prieš 24 mėnesius iki Komisijos išvadų pateikimo raštu valstybei narei;
- c) 6 straipsnyje nurodytų kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių, išskyrus nurodytąsias šios dalies b punkte, išlaidų, kurioms apmokėti skirtą išmoką arba, atitinkamais atvejais, galutinę apmokėti skirtą išmoką mokėjimo agentūra yra išmokėjusi daugiau kaip prieš 24 mėnesius iki Komisijos išvadų pateikimo raštu valstybei narei.

5. 4 dalis netaikoma:

- a) valstybės narės suteiktos pagalbos, dėl kurios Komisija yra pradėjusi SESV 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą, atveju;
- b) pažeidimų, apie kuriuos Komisija yra pranešusi atitinkamai valstybei narei pateikdama pagrįstą nuomonę pagal SESV 258 straipsnį, atveju;
- c) tuo atveju, jei valstybės narės yra pažeidusios savo pareigas pagal šio reglamento IV antraštinės dalies III skyrių, su sąlyga, kad Komisija jai raštu pateikia savo išvadas per 12 mėnesių nuo valstybės narės atitinkamų išlaidų patikrų rezultatų ataskaitos gavimo.

6. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl finansinių pataisų taikymo kriterijų ir metodikos.

7. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, taikomos veiksmams, kurių reikia imtis siekiant priimti ir įgyvendinti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus, įskaitant taisykles dėl Komisijos ir valstybių narių keitimosi informacija, terminų, kurių turi būti laikomasi, ir šio straipsnio 3 dalyje numatytos taikinimo procedūros, bei taikinimo įstaigos įsteigimo, užduočių, sudėties ir darbo tvarkos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3 skirsnis

Dėl reikalavimų nesilaikymo susigrąžintos lėšos

56 straipsnis

Specialiosios nuostatos dėl EŽŪGF

1. Sumos, kurias valstybės narės susigrąžina dėl paramos gavėjų padarytų pažeidimų ir kitais atvejais, kai jie nesilaiko BŽŪP strateginiuose planuose nurodytų intervencinių priemonių sąlygų, ir su tomis sumomis susijusios palūkanos sumokamos mokėjimo agentūrai, kuri jas apskaitoje nurodo kaip to mėnesio, kurį sumos buvo faktiškai gautos, EŽŪGF asignuotąsias pajamas.

2. Nedarant poveikio 1 daliai, valstybės narės gali nurodyti mokėjimo agentūrai, kaip už skolos susigrąžinimą atsakingai įstaigai, išskaičiuoti visas paramos gavėjo turimas skolas iš būsimų jam skirtų mokėjimų.
3. Kai pajamos įskaitomos į Sąjungos biudžetą taip, kaip nurodyta 1 dalyje, atitinkama valstybė narė kaip fiksuotą sumą sąnaudoms padengti gali pasilikti 20 % susigrąžintos sumos, išskyrus tuos atvejus, kai nustatoma, kad atsakomybė už reikalavimų nesilaikymą tenka tos valstybės narės administracinėms institucijoms ar kitoms oficialioms įstaigoms.

57 straipsnis

Specialiosios nuostatos dėl EŽŪFKP

1. Jeigu nustatomi paramos gavėjų, o kalbant apie finansines priemones – ir specialiųjų fondų, įtrauktų į kontroliuojančiuosius fondus, ar galutinių gavėjų – padaryti pažeidimai ar kiti BŽŪP strateginiuose planuose nustatyti kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių sąlygų nesilaikymo atvejai, valstybės narės atlieka finansinius koregavimus iš dalies arba pagrįstais atvejais visiškai panaikindamos atitinkamą Sąjungos finansavimą. Valstybės narės atsižvelgia į nustatyto reikalavimų nesilaikymo pobūdį bei sunkumą ir EŽŪFKP finansinių nuostolių mastą.

Panaikintos Sąjungos finansavimo EŽŪFKP lėšomis sumos ir susigrąžintos sumos bei su jomis susijusios palūkanos perskirstomos kitiems BŽŪP strateginiuose planuose nurodytiems kaimo plėtros veiksams. Tačiau panaikintas ar susigrąžintas Sąjungos fondų lėšas valstybės narės gali visas pakartotinai panaudoti tik jų BŽŪP strateginiuose planuose numatytam kaimo plėtros veiksmui ir negali jų perskirstyti kaimo plėtros veiksams, kurių atžvilgiu jau buvo atliktas finansinis koregavimas.

Pagal šį straipsnį valstybės narės iš visų būsimų mokėjimų, kuriuos mokėjimo agentūra turi atlikti paramos gavėjui, išskaičiuoja visas dėl paramos gavėjo neištaisytų pažeidimų nepagrįstai sumokėtas sumas.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies antros pastraipos, kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių, kurioms parama teikiama Reglamento (ES) 2021/1060 58 straipsnyje nurodytų finansinių priemonių lėšomis, atveju įnašas, panaikintas dėl atskiro reikalavimų nesilaikymo atvejo, gali būti pakartotinai panaudotas tai pačiai finansinei priemonei šiomis sąlygomis:
 - a) jeigu nustatoma, kad reikalavimų nesilaiko galutinis gavėjas ir todėl įnašas panaikinamas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/1060 2 straipsnio 18 punkte – tik kitiems galutiniams gavėjams pagal tą pačią finansinę priemonę;
 - b) jeigu nustatoma, kad reikalavimų nesilaiko specialusis fondas (ir todėl įnašas panaikinamas), kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/1060 2 straipsnio 21 punkte, įtrauktas į kontroliuojantįjį fondą, kaip apibrėžta to reglamento 2 straipsnio 20 punkte – tik kitiems specialiesiems fondams.

58 straipsnis

Igyvendinimo įgaliojimai, susiję su galimu sumų įskaitymu ir pranešimų formomis

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl galimo sumų, gautų susigrąžinus nepagrįstai išmokėtas sumas, įskaitymo ir pranešimų bei informacijos, kuriuos valstybės narės turi teikti Komisijai, kiek tai susiję šiame skirsnyje nustatytais pareigomis, formų. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

KONTROLĖS SISTEMOS IR NUOBAUDOS

I SKYRIUS

Bendrosios taisyklės

59 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Įgyvendindamos BŽŪP valstybės narės, laikydamosi taikytinų valdymo sistemų, priima visus būtinus įstatymus ir kitus teisės aktus ir imasi visų kitų priemonių, būtinų veiksmingai Sąjungos finansinių interesų apsaugai užtikrinti, be kita ko, veiksmingai taiko 37 straipsnyje nustatytus išlaidų tinkamumo kriterijus. Tie aktai ir priemonės yra visų pirma susiję su:

- a) EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamų veiksmų teisėtumo ir tvarkingumo patikrinimu, be kita ko, paramos gavėjų lygmeniu, kaip nustatyta BŽŪP strateginiuose planuose;
- b) veiksminga sukčiavimo prevencija, ypač didesnės rizikos srityse, kurios poveikis turės būti atgrasomas, atsižvelgiant į tų priemonių išlaidas bei naudą ir proporcingumą;
- c) pažeidimų ir sukčiavimo prevencija, nustatymu ir pašalinimu;
- d) veiksmingų, proporcingų ir atgrasomų nuobaudų skyrimu pagal Sąjungos teisę arba, jei tai neįmanoma, pagal nacionalinę teisę ir prireikus tuo tikslu pradedant teismo procesą;
- e) nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimu su palūkanomis ir prireikus tuo tikslu pradedant teismo procesą, be kita ko dėl pažeidimų, kaip tai suprantama pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalį.

2. Siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos intervencines priemones reglamentuojančių Sąjungos teisės aktų, valstybės narės nustato veiksmingas valdymo ir kontrolės sistemas.

Valstybės narės imasi būtinų veiksmų, kad būtų užtikrintas tinkamas jų valdymo ir kontrolės sistemų veikimas ir Komisijai deklaruotų išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas.

Kad padėtų valstybėms narėms įvykdyti šią užduotį, Komisija joms suteikia galimybę naudotis duomenų gavybos priemone, skirta įvertinti riziką, susijusią su projektais, paramos gavėjais, rangovais ir sutartimis, kartu užtikrindama, kad administracinė našta būtų kuo mažesnė, ir veiksmingą Sąjungos finansinių interesų apsaugą. Ta duomenų gavybos priemonė taip pat gali būti naudojama siekiant išvengti taisyklių apėjimo, kaip nurodyta 62 straipsnyje. Ne vėliau kaip 2025 m. Komisija pateikia ataskaitą, kurioje įvertinama vienos bendros duomenų gavybos priemonės naudojimą ir jos sąveikumą siekiant pasirengti visuotiniam jos naudojimui valstybėse narėse.

3. Valstybės narės užtikrina pranešimų sistemos ir rodiklių duomenų kokybę ir patikimumą.

4. Valstybės narės užtikrina, kad EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjai pateiktų jiems identifikuoti būtiną informaciją, įskaitant, kai taikytina, grupei, kuriai jie priklauso, identifikuoti būtiną informaciją, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/34/ES 2 straipsnio 11 punkte ⁽³⁰⁾.

⁽³⁰⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 19).

5. Valstybės narės imasi tinkamų atsargumo priemonių, kuriomis užtikrinama, kad taikomos nuobaudos, nurodytos 1 dalies d punkte, būtų proporcingos ir laipsniškos atsižvelgiant į nustatyto reikalavimų nesilaikymo atvejo sunkumą, mastą, pastovumą arba pasikartojimą.

Valstybių narių nustatyta tvarka visų pirma užtikrinama, kad nuobaudos nebūtų skiriamos, kai:

- a) reikalavimų nesilaikoma dėl *force majeure* ar išimtinių aplinkybių pagal 3 straipsnį;
- b) reikalavimų nesilaikoma dėl kompetentingos institucijos arba kitos institucijos klaidos ir jei protinga tikėtis, kad asmuo, kuriam skirtina administracinė nuobauda, negalėjo klaidos aptikti;
- c) atitinkamas asmuo gali kompetentingai institucijai įrodyti, jog jis nėra kaltas dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pareigų nevykdymo, arba jei kompetentinga institucija kitais būdais įsitikina, kad atitinkamas asmuo nėra kaltas.

Jeigu paramos skyrimo sąlygų nesilaikoma dėl *force majeure* ar išimtinių aplinkybių pagal 3 straipsnį, paramos gavėjas išsaugo teisę gauti paramą.

6. Valstybės narės į savo valdymo ir kontrolės sistemas gali įtraukti galimybę taisyti paramos paraiškas ir mokėjimo prašymus po jų pateikimo nedarant poveikio teisei gauti paramą, su sąlyga, kad taisytiniai elementai ar praleidimai nepadaryti nesąžiningai, kaip tai buvo pripažinta kompetentingos institucijos, ir kad taisymas turi būti padarytas prieš tai, kai pareiškėjas informuojamas apie tai, kad buvo pasirinktas patikrai vietoje, arba prieš tai, kai kompetentinga institucija priėmė sprendimą dėl tos paraiškos.

7. Valstybės narės nustato tvarką, kuria užtikrinamas veiksmingas su EŽŪGF ir EŽŪFKP susijusių skundų nagrinėjimas, o Komisijos prašymu nagrinėja Komisijai pateiktus skundus, kurie patenka į jų BŽŪP strateginių planų taikymo sritį. Valstybės narės informuoja Komisiją apie to nagrinėjimo rezultatus. Komisija užtikrina, kad būtų imtasi tolesnių veiksmų dėl tiesiogiai jai pateiktų skundų. Kai Komisija perduoda skundą valstybei narei, o valstybė narė nesiima veiksmų per Komisijos nurodytą terminą, Komisija imasi reikiamų veiksmų siekdama užtikrinti, kad valstybė narė atliktų pagal šią dalį nustatytas pareigas.

8. Valstybės narės informuoja Komisiją apie priemones ir veiksmus, kurių imtasi pagal 1 ir 2 dalis.

Visos valstybių narių nustatytos sąlygos, kuriomis papildomos Sąjungos taisyklėmis nustatytos EŽŪGF arba EŽŪFKP lėšomis finansuojamos paramos gavimo sąlygos, turi būti tokios, kad jas būtų įmanoma patikrinti.

9. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, būtinos užtikrinti vienodą šio straipsnio taikymą, ir kurie susiję su:

- a) procedūromis, terminais, keitimusi informacija, reikalavimais dėl duomenų gavybos priemonės ir paramos gavėjų identifikavimui reikalingos surinktinės informacijos, susijusių su 1, 2 ir 4 dalyse nustatytais pareigomis;
- b) valstybių narių pranešimais ir informacija, kurie turi būti teikiami Komisijai, atsižvelgiant į 5 ir 7 dalyse nustatytas pareigas.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

60 straipsnis

Atliktnų patikrų taisyklės

1. Pagal 59 straipsnio 2 dalį valstybių narių nustatytos valdymo ir kontrolės sistemos apima sistemingas patikras, kurios, be kita ko, atliekamos srityse, kuriose klaidų rizika yra didžiausia.

Valstybės narės užtikrina, kad būtų atliekamos reikiamo lygio patikros, būtinos veiksmingam rizikos Sąjungos finansiniams interesams valdymui. Atitinkama institucija tikrinamus pareiškėjus atrenka iš visų pareiškėjų, įtraukdama, kai tikslinga, atsitiktinai atrinktų pareiškėjų grupę ir rizikos laipsniu grindžiamą pareiškėjų grupę.

2. Veiksmų, kuriems teikiama parama pagal Reglamento (ES) 2021/1060 58 straipsnyje nurodytas finansines priemones, patikros atliekamos tik kontroliuojančiojo fondo ir specialiųjų fondų lygmeniu, o garantijų fondų kontekste – pagrindines naujas paskolas teikiančių subjektų lygmeniu.

EIB arba kitų tarptautinių finansų įstaigų, kuriose valstybė narė yra akcininkė, lygmeniu patikros neatliekamos.

3. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad patikros būtų atliekamos teisingai ir veiksmingai ir kad atitikties sąlygos būtų tikrinamos veiksmingai, nuosekliai, nediskriminuojant, tokiu būdu apsaugant Sąjungos finansinius interesus, ir kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl papildomų reikalavimų, susijusių su muitinės procedūromis, visų pirma su nurodytosiomis Reglamente (ES) Nr. 952/2013, kai to reikia norint užtikrinti tinkamą sistemos valdymą.

4. Kiek tai susiję su priemonėmis, nurodytomis žemės ūkio teisės aktuose, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, būtinos siekiant užtikrinti vienodą šio straipsnio taikymą, visų pirma:

- a) Reglamento (ES) 2021/2115 4 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodytų kanapių atžvilgiu – taisyklės dėl tetrahidrokanabinolio kiekių nustatymo specialiųjų kontrolės priemonių ir metodų;
- b) Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 2 poskirsnyje nurodytos medvilnės atžvilgiu – patvirtintų tarpšakinių organizacijų patikrų sistema;
- c) Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nurodyto vyno atžvilgiu – taisyklės dėl plotų matavimo, dėl patikrų ir dėl specialiųjų finansinių procedūrų taisyklių, skirtų patikrų tobulinimui;
- d) bandymai ir metodai, taikytini nustatant produktų atitiktį viešosios intervencijos priemonių ir privataus sandėliavimo kriterijams, taip pat pirkimo procedūrų tiek viešosios intervencijos priemonių, tiek privataus sandėliavimo atveju taikymas;
- e) kitos taisyklės dėl valstybių narių atliktinų patikrų dėl priemonių, nustatytų Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyriuje ir Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyriuje.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

61 straipsnis

Viešųjų pirkimų taisyklių nesilaikymas

Jeigu nesilaikoma Sąjungos ar nacionalinių viešųjų pirkimų taisyklių, valstybės narės užtikrina, kad paramos dalis, kuri turi būti neišmokėta arba turi būti atšaukta, nustatoma atsižvelgiant į nesilaikymo atvejo sunkumą ir laikantis proporcingumo principo.

Valstybės narės užtikrina, kad sandorio teisėtumas ir tvarkingumas galėtų būti paveiktas tik tiek, kiek tai susiję su paramos dalimi, kuri neturi būti išmokėta arba turi būti atšaukta.

62 straipsnis

Nuostata dėl reikalavimų apėjimo

Nedarant poveikio konkrečioms Sąjungos teisės nuostatoms, valstybės narės imasi veiksmingų ir proporcingų priemonių, kuriomis siekiama išvengti Sąjungos teisės nuostatų apėjimo, ir visų pirma užtikrina, kad jokios pagal žemės ūkio teisės aktus numatytos lengvatoms nebūtų taikomos fiziniams arba juridiniams asmenims, kurių atžvilgiu nustatoma, kad tokioms lengvatoms gauti būtinos sąlygos buvo dirbtinai sukurtos, prieštaraujant tų teisės aktų tikslams.

63 straipsnis

Intervencinių priemonių suderinamumas patikrų vyno sektoriuje tikslais

Intervencinių priemonių taikymo vyno sektoriuje, nurodytų Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies III skyriaus 4 skirsnyje, tikslais valstybės narės užtikrina, kad toms intervencinėms priemonėms taikomos administravimo bei kontrolės procedūros būtų suderinamos su šios antraštinės dalies II skyriuje nurodyta integruota sistema, kiek tai susiję su:

- a) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemomis;
- b) patikromis.

64 straipsnis

Užstatas

1. Jei žemės ūkio teisės aktuose tokia galimybė numatyta, valstybės narės reikalauja pateikti užstatą, kuriuo užtikrinama, kad kompetentingai institucijai bus sumokėta arba ji galės negrąžinti tam tikros pinigų sumos, jei nesilaikoma tuose teisės aktuose numatyto konkretaus įsipareigojimo.

2. Išskyrus force majeure atvejus, visas užstatas arba jo dalis negrąžinami, jeigu tam tikras įsipareigojimas neįvykdomas arba įvykdomas tik iš dalies.

3. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis, kuriomis pateikiant užstatą užtikrinamas nediskriminacinis požiūris, teisingumas bei paisoma proporcingumo principo ir kuriose:

- a) nurodoma atsakinga šalis pareigos neįvykdymo atveju;
- b) nustatomi konkretūs atvejai, kuriais kompetentinga institucija gali netaikyti užstato reikalavimo;
- c) nustatomos pateiktinam užstatui ir garantui taikomos sąlygos ir to užstato pateikimo bei grąžinimo sąlygos;
- d) nustatomos su išankstinėmis išmokomis susijusiam užstatui taikomos specialiosios sąlygos;
- e) nustatomos pareigų, dėl kurių pateiktas užstatas, kaip numatyta 1 dalyje, neįvykdymo pasekmės, įskaitant užstatų negrąžinimą ir sumažinimo dydį, kuris turi būti taikomas grąžinant užstatus už grąžinamąsias išmokas, licencijas, pasiūlymus, kvietimus teikti pasiūlymus arba specialias paraiškas, taip pat kai įsipareigojimas, kuriam tas užstatas taikomas, nebuvo įvykdytas arba buvo įvykdytas iš dalies, atsižvelgiant į įsipareigojimo pobūdį, kiekį, kurio atžvilgiu įsipareigojimas buvo neįvykdytas, laikotarpį, kuriuo viršijamas terminas, per kurį įsipareigojimas turėjo būti įvykdytas, ir laiką, per kurį buvo pateikti įrodymai, kad įsipareigojimas buvo įvykdytas.

4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) pateiktino užstato formos, taip pat dėl užstato pateikimo, jo priėmimo ir pirminio užstato pakeitimo kitu užstatu procedūros;
- b) užstato grąžinimo procedūros;
- c) pranešimų, kuriuos turi pateikti valstybės narės ir Komisija.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

II SKYRIUS

Integruota administravimo ir kontrolės sistema

65 straipsnis

Su šiuo skyriumi susijusi taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1. Kiekviena valstybė narė sukuria integruotą administravimo ir kontrolės sistemą (toliau – integruota sistema) ir ją eksploatuoja.
2. Integruota sistema taikoma su plotu ir gyvūnais susijusioms intervencinėms priemonėms, išvardytoms Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies II ir IV skyriuose, ir priemonėms, nurodytoms Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyriuje ir Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyriuje.
3. Tiek, kiek būtina, integruota sistema taip pat naudojama paramos sąlygų valdymui ir kontrolei ir intervencinėms priemonėms vyno sektoriuje, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinėje dalyje.
4. Šiame skyriuje vartojamos terminų apibrėžtys:
 - a) geoerdvinė paraiška – elektroninė paraiškos forma, į kurią integruota geografinė informacinė sistema grindžiama informacinių technologijų taikomoji programa, suteikianti galimybę paramos gavėjams erdvinio deklaravimo būdu deklaruoti valdos, apibrėžtos Reglamento (ES) 2021/2115 3 straipsnio 2 punkte, žemės ūkio paskirties sklypus ir ne žemės ūkio paskirties žemės plotus, už kuriuos prašoma skirti išmoką;
 - b) plotų stebėjimo sistema – reguliaraus ir sistemingo žemės ūkio veiklos ir praktikos žemės ūkio paskirties žemės plotuose stebėjimo, sekimo ir vertinimo procedūra, grindžiama programos „Copernicus“ palydovų „Sentinel“ duomenimis ar kitais bent lygiavertės vertės duomenimis;
 - c) gyvūnų identifikavimo ir registravimo sistema – Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429 ⁽³¹⁾ IV dalies I antraštinės dalies 2 skyriaus 1 skirsnyje nustatyta laikomų sausumos gyvūnų identifikavimo ir registravimo sistema;
 - d) žemės ūkio paskirties sklypas – valstybių narių apibrėžtas žemės ūkio paskirties žemės vienetas, kaip nustatyta vadovaujantis Reglamento (ES) 2021/2115 4 straipsnio 3 dalimi;
 - e) geografinė informacinė sistema – kompiuterinė sistema, galinti fiksuoti, saugoti, analizuoti ir rodyti geografiškai susietą informaciją;
 - f) automatinė prašymų sistema – paraiškų taikyti su plotu ar gyvūnais susijusias intervencines priemones sistema, kurioje administracijos reikalaujami duomenys apie atskirus plotus ar gyvūnus, už kuriuos prašoma skirti paramą, yra saugomi valstybės narės administruojamose oficialiose kompiuterinėse duomenų bazėse ir prirėikus perduodami paramos gavėjui.

66 straipsnis

Integruotos sistemos elementai

1. Integruotą sistemą sudaro šie elementai:
 - a) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema;
 - b) geoerdvinių paraiškų sistema ir, kai taikytina, su gyvūnais susijusių paraiškų sistema;
 - c) plotų stebėjimo sistema;
 - d) paramos pagal intervencines ir kitas priemones, nurodytas 65 straipsnio 2 dalyje, gavėjų identifikavimo sistema;
 - e) kontrolės ir nuobaudų sistema;

⁽³¹⁾ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

- f) kai taikytina, teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistema;
- g) kai taikytina, gyvūnų identifikavimo ir registravimo sistema.

2. Naudojant integruotą sistemą pateikiama informacija, kuri yra svarbi pranešant apie rodiklius, nurodytus Reglamento (ES) 2021/2115 7 straipsnyje.

3. Integruotos sistemos veikimas grindžiamas elektroninėmis duomenų bazėmis ir geografinėmis informacinėmis sistemomis ir ji sudaro galimybę keistis elektroninių duomenų bazių ir geografinių informacinių sistemų duomenimis ir tuos duomenis į jas integruoti. Kai aktualu, geografinės informacinės sistemos sudaro sąlygas keistis duomenimis apie žemės ūkio paskirties sklypus nustatytoje saugomose zonoje ir plotuose, nustatytoje pagal Reglamento (ES) 2021/2115 XIII priede išvardytus Sąjungos teisės aktus, pavyzdžiui, „Natura 2000“ teritorijas arba nitratų pažeidžiamas zonas, kaip tai suprantama Tarybos direktyvos 91/676/EEB ⁽³²⁾ 2 straipsnio k punkte, taip pat kraštovaizdžio elementus, kurių žemės ūkio ir aplinkosaugos būklė yra gera, kaip apibrėžta pagal Reglamento (ES) 2021/2115 13 straipsnį, arba kuriems taikomos to reglamento III antraštinės dalies II ir IV skyriuose išvardytos intervencinės priemonės, ir tuos duomenis integruoti.

4. Nedarant poveikio valstybių narių atsakomybei už integruotos sistemos įgyvendinimą ir taikymą, Komisija gali prašyti specializuotų įstaigų arba asmenų pagalbos, kad būtų sudarytos palankesnės integruotos sistemos sukūrimo, stebėsenos ir taikymo sąlygos, visų pirma siekiant valstybių narių kompetentingoms institucijoms teikti technines konsultacijas.

5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti tinkamą integruotos sistemos sukūrimą bei veikimą ir kuriai nors valstybei narei paprašius teikia viena kitai savitarpio pagalbą, reikalingą šio skyriaus tikslams pasiekti.

67 straipsnis

Duomenų saugojimas ir dalijimasis jais

1. Valstybės narės registruoja ir saugo visus duomenis ir dokumentus apie metinius produktus, apie kuriuos pranešta 54 straipsnyje nurodyto metinio veiklos rezultatų patvirtinimo kontekste, ir apie padarytą pažangą siekiant BŽŪP strateginiame plane išdėstytų siektinų reikšmių, apie kurią pranešta ir kuri stebima pagal Reglamento (ES) 2021/2115 128 straipsnį.

Su pirmoje pastraipoje nurodytais duomenimis ir dokumentais, susijusiais su einamaisiais kalendoriniais arba prekybos metais bei 10 ankstesnių kalendorinių arba prekybos metų, galima susipažinti naudojantis valstybės narės kompetentingos institucijos skaitmeninėmis duomenų bazėmis.

Duomenys, naudojami plotų stebėjimo sistemoje, gali kaip neapdoroti duomenys būti saugomi išoriniame (ne kompetentingų institucijų) serveryje. Tie duomenys serveryje saugomi bent trejus metus.

Nukrypstant nuo antros pastraipos, valstybės narės, kurios įstojo į Sąjungą 2013 m. ar vėliau, turi užtikrinti galimybę susipažinti su duomenimis tik nuo jų įstojimo metų.

Nukrypstant nuo antros pastraipos, valstybės narės turi užtikrinti, kad su duomenimis ir dokumentais, susijusiais su 66 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyta plotų stebėjimo sistema, būtų galima susipažinti tik nuo plotų stebėjimo sistemos įgyvendinimo pradžios dienos.

2. Valstybės narės gali taikyti 1 dalyje nustatytus reikalavimus regioniniu lygmeniu su sąlyga, kad tiek reikalavimai ir duomenų registravimo bei galimybės su jais susipažinti suteikimo administracinės procedūros būtų vienodi visoje valstybės narės teritorijoje ir sudarytų galimybę duomenis agreguoti nacionaliniu lygmeniu.

⁽³²⁾ 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 375, 1991 12 31, p. 1).

3. Valstybės narės užtikrina, kad per integruotą sistemą surinktais duomenų rinkiniais, kurie yra svarbūs siekiant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/2/EB⁽³³⁾ tikslų arba atliekant Sąjungos politikos stebėseną, viešosios valdžios institucijos tarpusavyje dalytūsi nemokamai ir juos skelbtų viešai nacionaliniu lygmeniu. Valstybės narės taip pat suteikia galimybę Sąjungos institucijoms ir įstaigoms susipažinti su tais duomenų rinkiniais.

4. Valstybės narės užtikrina, kad per integruotą sistemą surinktais duomenų rinkiniais, kurie yra svarbūs rengiant Europos statistiką pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 223/2009⁽³⁴⁾, būtų nemokamai dalijamasi su Komisija (Eurostatu), nacionalinėmis statistikos institucijomis ir prirėikus su kitomis nacionalinėmis institucijomis, atsakingomis už Europos statistikos rengimą.

5. Valstybės narės riboja galimybes visuomenei susipažinti su 3 ir 4 dalyse nurodytais duomenų rinkiniais, jeigu tokia galimybė turėtų neigiamo poveikio asmens duomenų konfidencialumui pagal Reglamentą (ES) 2016/679.

6. Valstybės narės savo sistemas sukuria taip, jog užtikrintų, kad paramos gavėjai turėtų galimybę susipažinti su visais jiems svarbiais ir su jais susijusiais duomenimis apie žemę, kurią jie naudoja arba ketina naudoti, kad jie galėtų pateikti tinkamai parengtas paraiškas.

68 straipsnis

Žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema

1. Žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema yra geografinė informacinė sistema, kurią valstybės narės sukuria ir reguliariai atnaujina remdamosi aerofotografiniu ar erdvinio ortofotografiniu vaizdavimu, laikantis vienodo standarto, kuriuo užtikrinamas toks tikslumo lygis, kuris būtų bent lygiavertis 1:5 000 mastelio kartografijai.

2. Valstybės narės užtikrina, kad žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemoje būtų:

- a) unikaliam identifikuojamas kiekvienas žemės ūkio paskirties sklypas ir žemės vienetai, kurie apima ne žemės ūkio paskirties žemės plotus, kuriuos valstybės narės laiko atitinkančiais paramos intervencinėms priemonėms, nurodytoms Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinėje dalyje, skyrimo reikalavimus;
- b) nurodomos naujausios plotų, kuriuos valstybės narės laiko atitinkančiais paramos intervencinėms priemonėms, nurodytoms 65 straipsnio 2 dalyje, skyrimo reikalavimus, vertės;
- c) galima tiksliai lokalizuoti žemės ūkio paskirties sklypus ir ne žemės ūkio paskirties žemės plotus, už kuriuos prašoma skirti išmoką.

3. Valstybės narės kasmet vertina žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos kokybę pagal Sąjungos lygmeniu nustatytą metodiką.

Jei atliekant vertinimą nustatoma sistemos trūkumų, valstybės narės imasi tinkamų taisomųjų veiksmų, arba, jų nesant, Komisija jų paprašo pagal 42 straipsnį parengti veiksmų planą.

Vertinimo ataskaita ir, kai tikslinga, taisomieji veiksmai bei jų įgyvendinimo tvarkaraštis Komisijai pateikiami ne vėliau kaip metų, einančių po atitinkamų kalendorinių metų, vasario 15 d.

⁽³³⁾ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

⁽³⁴⁾ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87 2009 3 31, p. 164).

69 straipsnis

Geoerdvinių ir su gyvūnais susijusių paraiškų sistema

1. Kalbant apie paramą su plotu susijusioms intervencinėms priemonėms, nurodytoms 65 straipsnio 2 dalyje ir įgyvendinamoms pagal jų BŽŪP strateginius planus, valstybės narės reikalauja pateikti paraišką naudojant geoerdvinės paraiškos formą, kurią suteikia kompetentinga institucija.
2. Kalbant apie paramą su gyvūnais susijusioms intervencinėms priemonėms, nurodytoms 65 straipsnio 2 dalyje ir įgyvendinamoms pagal jų BŽŪP strateginius planus, valstybės narės reikalauja pateikti paraišką.
3. Valstybės narės iš anksto užpildo šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas paraiškas įrašydamos sistemose, nurodytose 66 straipsnio 1 dalies g punkte ir 68, 70, 71 bei 73 straipsniuose, arba visose kitose atitinkamose viešosiose duomenų bazėse pateikiamą informaciją.
4. Valstybės narės gali sukurti automatinę prašymų sistemą ir nuspręsti, kurias 1 ir 2 dalyse nurodytas paraiškas ji turi apimti.
5. Jei valstybė narė nusprendžia naudoti automatinę prašymų sistemą, ji sukuria sistemą, sudarančią sąlygas administracijai mokėti išmokas paramos gavėjams oficialiose kompiuterinėse duomenų bazėse turimos informacijos pagrindu. Jeigu buvo pokyčių, ta turima informacija papildoma informacija, kai tai būtina norint atsizvelgti į tą pokytį. Turimą informaciją ir papildomą informaciją, kurią galima rasti automatinėje prašymų sistemoje, patvirtina paramos gavėjas.
6. Valstybės narės kasmet įvertina geoerdvinių paraiškų sistemos kokybę pagal Sąjungos lygmeniu nustatytą metodiką.

Jei atliekant vertinimą nustatoma sistemos trūkumų, valstybės narės imasi tinkamų taisomųjų veiksmų, arba, jų nesant, Komisija jų prašo pagal 42 straipsnį parengti veiksmų planą.

Vertinimo ataskaita ir, kai tikslinga, taisomieji veiksmai bei jų įgyvendinimo tvarkaraštis Komisijai pateikiami ne vėliau kaip metų, einančių po atitinkamų kalendorinių metų, vasario 15 d.

70 straipsnis

Plotų stebėjimo sistema

1. Valstybės narė sukuria plotų stebėjimo sistemą ir užtikrina jos veikimą – ši sistema turi pradėti veikti nuo 2023 m. sausio 1 d. Jei visiškai įdiegti sistemą nuo tos dienos būtų neįmanoma dėl techninių apribojimų, valstybės narės gali nuspręsti tokią sistemą kurti ir pradėti eksploatuoti laipsniškai, teikdamos informaciją tik apie keletą intervencinių priemonių. Tačiau ne vėliau kaip 2024 m. sausio 1 d. plotų stebėjimo sistema turi veikti visu pajėgumu visose valstybėse narėse.
2. Valstybės narės kasmet įvertina plotų stebėjimo sistemos kokybę pagal Sąjungos lygmeniu nustatytą metodiką.

Jei atliekant vertinimą nustatoma sistemos trūkumų, valstybės narės imasi tinkamų taisomųjų veiksmų, arba, jų nesant, Komisija jų prašo pagal 42 straipsnį parengti veiksmų planą.

Vertinimo ataskaita ir, kai tikslinga, taisomieji veiksmai bei jų įgyvendinimo tvarkaraštis Komisijai pateikiami ne vėliau kaip metų, einančių po atitinkamų kalendorinių metų, vasario 15 d.

*71 straipsnis***Paramos gavėjų identifikavimo sistema**

Kiekvieno paramos pagal intervencines ir kitas priemones, nurodytas 65 straipsnio 2 dalyje, gavėjo tapatybės registravimo sistema užtikrinama, kad būtų galima nustatyti visas to paties paramos gavėjo pateiktas paraiškas.

*72 straipsnis***Kontrolės ir nuobaudų sistema**

Valstybės narės nustato kontrolės ir nuobaudų sistemą, kaip nurodyta 66 straipsnio 1 dalies e punkte. Pagal 59 straipsnio 1 dalies a punktą valstybės narės per mokėjimo agentūras arba jų įgaliotas įstaigas kasmet atlieka paramos paraiškų ir mokėjimo prašymų administracines patikras, kad patikrintų teisėtumą ir tvarkingumą. Tos patikros papildomos patikromis vietoje, kurios gali būti atliekamos nuotoliniu būdu, naudojantis technologijomis.

*73 straipsnis***Teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistema**

Teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistema turi sudaryti galimybę patikrinti teises į išmokas pagal paraiškas ir žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemą.

*74 straipsnis***Su integruota sistema susiję Komisijos deleguotieji įgaliojimai**

Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kurie yra būtini siekiant užtikrinti, kad šiame skyriuje numatyta integruota sistema būtų įgyvendinama veiksmingai, nuosekliai ir nediskriminuojant, tokiu būdu apsaugant Sąjungos finansinius interesus, ir kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl:

- a) kokybės vertinimo, nurodyto 68, 69 ir 70 straipsniuose;
- b) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, paramos gavėjų identifikavimo sistemos ir teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistemos, nurodytų 68, 71 ir 73 straipsniuose.

*75 straipsnis***Su 68, 69 ir 70 straipsniais susiję įgyvendinimo įgaliojimai**

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) Komisijai perduodamų ar pateikiamų toliau nurodytų dokumentų formos ir turinio bei tvarkos:
 - i) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinių paraiškų sistemos ir plotų stebėjimo sistemos kokybės vertinimo ataskaitų;
 - ii) taisomųjų veiksmų, nurodytų 68, 69 ir 70 straipsniuose;
- b) paramos paraiškų sistemos pagal 69 straipsnį ir 70 straipsnyje nurodytos plotų stebėjimo sistemos pagrindinių savybių ir taisyklių, įskaitant laipsniško intervencinių priemonių skaičiaus didinimo pagal plotų stebėjimo sistemą parametrus.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III SKYRIUS

Sandorių tikrinimas

76 straipsnis

Su šiuo skyriumi susijusi taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1. Šiame skyriuje nustatomos specialiosios taisyklės dėl subjektų, kurie gauna arba moka su EŽŪGF finansavimo sistema tiesiogiai arba netiesiogiai susijusias išmokas, arba tų subjektų atstovų (toliau – įmonės) komercinių dokumentų tikrinimo siekiant nustatyti, ar sandoriai, kurie yra EŽŪGF finansavimo sistemos dalis, buvo faktiškai įvykdyti ir ar jie buvo įvykdyti teisingai.
2. Šis skyrius netaikomas intervencinėms priemonėms, kurioms taikoma šios antraštinės dalies II skyriuje nurodyta integruota sistema ir Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies III skyrius.

Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl intervencinių priemonių, kurios dėl jų rengimo ir kontrolės reikalavimų yra netinkamos papildomai *ex post* kontrolei tikrinant komercinius dokumentus atlikti ir kurios dėl šios priežasties neturi būti taip tikrinamos pagal šį skyrių, sąrašo.

3. Šiame skyriuje vartojamų terminų apibrėžtys:
 - a) komercinis dokumentas – visos buhalterinės knygos, registrai, kvitai ir patvirtinamieji dokumentai, sąskaitos, gamybos ir kokybės įrašai, korespondencija, susijusi su įmonės verslo veikla, taip pat komerciniai duomenys, neatsižvelgiant į jų formą, įskaitant elektronine forma saugomus duomenis, jei tie dokumentai arba duomenys yra tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su 1 dalyje nurodytais sandoriais;
 - b) trečioji šalis – fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra tiesiogiai ar netiesiogiai susijęs su sandoriais, vykdomais pagal finansavimo EŽŪGF lėšomis sistemą.

77 straipsnis

Valstybių narių atliekamas tikrinimas

1. Valstybės narės atlieka sistemingą įmonių komercinių dokumentų tikrinimą atsižvelgdamos į tikrintinų sandorių pobūdį. Valstybės narės užtikrina, kad tikrintinos įmonės būtų atrenkamos taip, kad būtų kuo geriau užtikrintas pažeidimų prevencijos ir jų nustatymo priemonių veiksmingumas. Atrenkant įmones atsižvelgiama, *inter alia*, į finansinę įmonių svarbą toje sistemoje ir kitus rizikos veiksnius.
2. Atitinkamais atvejais šio straipsnio 1 dalyje numatytas tikrinimas taikomas ir fizinių bei juridinių asmenų, su kuriais yra susijusios įmonės, atžvilgiu, ir kitų fizinių bei juridinių asmenų, kurie gali būti svarbūs siekiant 78 straipsnyje nustatytų tikslų, atžvilgiu.
3. Už šio skyriaus taikymą atsakinga (-os) įstaiga (-os) organizuojama (-os) taip, kad būtų nepriklausoma (-os) nuo departamentų ar departamentų padalinių, kurie yra atsakingi už išmokų išmokėjimą ir iki išmokėjimo vykdomas patikras.
4. Įmonės, kurių atžvilgiu gautų arba išmokėtų lėšų suma buvo mažesnė nei 40 000 EUR, tikrinamos pagal šį skyrių tik dėl konkrečių priežasčių, kurias valstybės narės turi nurodyti 80 straipsnio 1 dalyje minimame savo metiniame kontrolės plane.
5. Pagal šį skyrių atliekamas tikrinimas turi nedaryti poveikio patikroms, atliekamoms pagal 49 ir 50 straipsnius.

78 straipsnis

Kryžminės patikros

1. Tikrinamų pirminių duomenų tikslumui patikrinti atliekamas atitinkamas skaičius kryžminių patikrų, be kita ko, kai būtina, tikrinant trečiųjų šalių komercinius dokumentus, kurios atliekamos atsižvelgiant į esamos rizikos laipsnį ir kurios apima:
 - a) palyginimus su tiekėjų, klientų, vežėjų ir kitų trečiųjų šalių komerciniais dokumentais;
 - b) kai tikslinga, atsargų kiekio ir pobūdžio fizinės patikras;
 - c) palyginimus su finansinių srautų, kurie yra pagal finansavimo EŽŪGF lėšomis sistemą vykdomų sandorių priežastis arba rezultatas, įrašais;
 - d) patikras buhalterinės apskaitos atžvilgiu arba finansinių veiksmų įrašų patikras, iš kurių rezultatų tikrinimo metu matyti, kad mokėjimo agentūros turimi dokumentai, kuriais pagrindžiamas paramos išmokėjimas paramos gavėjui, yra tikslūs.
2. Tais atvejais, kai reikalaujama, kad įmonės tvarkytų specialią atsargų apskaitą pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę, tie apskaitos įrašų duomenys tikrinami juos atitinkamais atvejais lyginant su komerciniais dokumentais ir, kai tikslinga, su faktiniais atsargų kiekiais.
3. Atrenkant tikrintinus sandorius visapusiškai atsižvelgiama į esamos rizikos laipsnį.
4. Už įmonę atsakingi asmenys ar trečioji šalis užtikrina, kad visi komerciniai dokumentai ir papildoma informacija būtų pateikti už tikrinimą atsakingiems pareigūnams arba asmenims, įgaliotiems jų vardu atlikti tikrinimą. Elektronine forma saugomi duomenys pateikiami atitinkamoje duomenų laikmenoje.
5. Už tikrinimą atsakingi pareigūnai ar asmenys, įgalioti jį vykdyti jų vardu, gali reikalauti, kad jiems būtų pateikti 1 dalyje nurodytų dokumentų išrašai arba kopijos.

79 straipsnis

Savitarpio pagalba

Valstybės narės kitos valstybės narės prašymu padeda viena kitai vykdyti šiame skyriuje numatytą tikrinimą šiais atvejais:

- a) kai įmonė arba trečioji šalis yra įsisteigusi kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje atitinkama suma buvo ar turėjo būti išmokėta arba gauta;
- b) kai įmonė arba trečioji šalis yra įsisteigusi kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje gali būti gauti tikrinimui reikalingi dokumentai ir informacija.

80 straipsnis

Planavimas ir ataskaitų teikimas

1. Valstybės narės parengia tikrinimo, kuris pagal 77 straipsnį turi būti atliekamas kitu tikrinimo laikotarpiu, kontrolės planus.
2. Kasmet iki balandžio 15 d. valstybės narės nusiunčia Komisijai:
 - a) savo kontrolės planus, nurodytus 1 dalyje, ir įmonių, kurios bus tikrinamos, skaičių bei jų suskirstymą pagal sektorius, remiantis su jomis susijusiomis sumomis;
 - b) išsamią ataskaitą dėl šio skyriaus taikymo ankstesniu tikrinimo laikotarpiu, įskaitant visų pagal 79 straipsnį atliktų tikrinimų rezultatus.

3. Valstybių narių parengtus ir Komisijai nusiųstus kontrolės planus bei jų dalinius pakeitimus valstybės narės turi įgyvendinti, jei per aštuonias savaites Komisija valstybių narių neinformuoja apie savo pastabas.

81 straipsnis

Prieiga prie informacijos ir Komisijos atliekamas tikrinimas

1. Vadovaujantis atitinkamais nacionalinės teisės aktais, Komisijos pareigūnai turi turėti galimybę susipažinti su visais dokumentais, parengtais rengiantis pagal šį skyrių organizuojamam tikrinimui arba po jo, ir su turimais duomenimis, įskaitant duomenis, saugomus duomenų tvarkymo sistemose. Gavus prašymą, tie duomenys pateikiami tinkamoje duomenų laikmenoje.

2. 77 straipsnyje nurodytą tikrinimą atlieka valstybių narių pareigūnai. Atliekant šį tikrinimą gali dalyvauti Komisijos pareigūnai, bet jie negali naudotis valstybės narės pareigūnams suteiktais tikrinimo įgaliojimais. Tačiau jie turi turėti prieigą prie tų pačių patalpų ir tų pačių dokumentų kaip ir valstybių narių pareigūnai.

3. Nedarant poveikio reglamentų (EB, Euratomas) Nr. 2988/95, (Euratomas, EB) Nr. 2185/96, (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir (ES) 2017/1939 nuostatomis, jei nacionalinėmis baudžiamojo proceso nuostatomis numatyta, kad tam tikrus veiksmus atlieka tik specialiai pagal nacionalinę teisę paskirti pareigūnai, nei Komisijos pareigūnai, nei prašymą pateikusios valstybės narės pareigūnai šiuose veiksmuose nedalyvauja. Bet kuriuo atveju jie visų pirma negali dalyvauti namuose atliekamuose tikrinimuose arba oficialiose asmenų apklausose, vykdomose pagal atitinkamos valstybės narės baudžiamąją teisę. Tačiau jie gali susipažinti su tokiu būdu gauta informacija.

82 straipsnis

Su sandorių tikrinimu susiję įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, būtinos siekiant užtikrinti vienodą šio skyriaus taikymą ir visų pirma susijusias su:

- a) 77 straipsnyje nurodyto tikrinimo atlikimu, kiek tai susiję su tikrintinų įmonių atranka, tikrinimo mastu ir tvarkaraščiu;
- b) 79 straipsnyje nurodytos savitarpio pagalbos teikimu;
- c) 80 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų ataskaitų ir visų kitų pagal šį skyrių teiktinų pranešimų turiniu.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV SKYRIUS

Su paramos sąlygomis susijusi kontrolės sistema ir administracinės nuobaudos

83 straipsnis

Paramos sąlygų kontrolės sistema

1. Valstybės narės sukuria sistemą, skirtą patikrinti, kad toliau nurodytų kategorijų paramos gavėjai laikytųsi Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnio nuostatų:

- a) paramos gavėjai, kurie gauna tiesiogines išmokas pagal Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies II skyrių;
- b) paramos gavėjai, kurie gauna metines išmokas pagal Reglamento (ES) 2021/2115 70, 71 ir 72 straipsnius;

c) paramos gavėjai, kurie gauna paramą pagal Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyrių arba Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyrių.

2. Valstybės narės, taikančios Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnį, gali sukurti supaprastintą kontrolės sistemą:

- a) paramos gavėjų, kurie gauna išmokas pagal Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnį, atžvilgiu arba
- b) smulkiųjų ūkininkų, kaip nustatyta valstybių narių pagal Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnį, nesikreipiančių dėl tokių išmokų, atžvilgiu.

Jei valstybė narė Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnio netaiko, ji gali sukurti supaprastintą kontrolės sistemą, skirtą ūkininkams, kurių turimos valdos maksimalus dydis neviršija 5 hektarų žemės ūkio paskirties žemės ploto, deklaruoto pagal šio reglamento 69 straipsnio 1 dalį.

3. Taisyklių dėl paramos sąlygų laikymuisi užtikrinti valstybės narės gali naudoti savo turimas kontrolės sistemas ir administravimo struktūras.

Tos sistemos turi būti suderinamos su 1 ir 2 dalyse nurodytomis kontrolės sistemomis.

4. Valstybės narės kasmet atlieka 1 ir 2 dalyse nurodytų kontrolės sistemų peržiūrą, atsižvelgdamos į pasiektus rezultatus.

5. Šiame skyriuje vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) reikalavimas – kiekvienas atitinkamame teisės akte nurodytas ir iš esmės nuo visų kitų to paties teisės akto reikalavimų besiskiriantis atskiras pagal Sąjungos teisę teisės aktais nustatytas valdymo reikalavimas, nurodytas Reglamento (ES) 2021/2115 12 straipsnyje;
- b) teisės aktas – bet kuris iš atskirų direktyvų ir reglamentų, nurodytų Reglamento (ES) 2021/2115 12 straipsnyje;
- c) kartotinis reikalavimų nesilaikymas – to paties reikalavimo arba standarto nesilaikymas daugiau kaip vieną kartą trejus kalendorinius metus iš eilės su sąlyga, kad paramos gavėjas buvo informuotas apie ankstesnį reikalavimų nesilaikymo atvejį ir, kai aktualu, jis turėjo galimybę imtis būtinųjų priemonių tą ankstesnį reikalavimų nesilaikymą ištaisyti.

6. Siekdamas laikytis 1–4 dalyse nustatytų su kontrole susijusių pareigų, valstybės narės:

- a) į ją įtraukia patikras vietoje, kad patikrintų, ar paramos gavėjai laikosi Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnyje nustatytų pareigų;
- b) priklausomai nuo reikalavimų, standartų, teisės aktų arba atitinkamų paramos sąlygų sričių, gali nuspręsti taikyti patikras, įskaitant administracines patikras, atliekamas pagal atitinkamam reikalavimui, standartui, teisės aktui arba paramos sąlygų sričiai taikomas kontrolės sistemas, jei tos patikros yra ne mažiau veiksmingos nei a punkte nurodytos patikros vietoje;
- c) atlikdamos a punkte nurodytas patikras vietoje gali, kai tikslinga, naudoti nuotolinį stebėjimą arba plotų stebėjimo sistemą, arba kitas atitinkamas joms padedančias technologijas;
- d) nustato a punkte nurodytų patikrų vietoje, kurios turi būti kasmet atliekamos remiantis rizikos analize, kontrolinę imtį:
 - i) kurią sudarant turi būti atsižvelgta (ir kuriai taikomi svertiniai koeficientai) į ūkių struktūrą, būdingą reikalavimų nesilaikymo riziką ir, kai taikytina, paramos gavėjų dalyvavimą teikiant ūkių konsultavimo paslaugas, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/2115 15 straipsnyje,
 - ii) kuria įtraukiamas atsitiktinumo komponentas ir
 - iii) kuria nustatoma, kad į kontrolinę imtį patektų ne mažiau kaip 1 % šio straipsnio 1 dalyje išvardytų paramos gavėjų;

- e) kalbant apie su paramos sąlygų laikymusi susijusias pareigas Tarybos direktyvos 96/22/EB⁽³⁵⁾ atžvilgiu, šios dalies d punkte išdėstytos mažiausios normos reikalavimą laiko įvykdytu, jei taikomi tam tikro dydžio imties stebėsenos planai;
- f) kai taikoma 2 dalyje nurodyta supaprastinta kontrolės sistema, gali nuspręsti atliekant šios dalies a punkte nurodytas patikras vietoje netikrinti, kaip laikomasi tame punkte nurodytų pareigų, jei gali būti įrodyta, kad tie atvejai, kai atitinkami paramos gavėjai nesilaiko reikalavimų, negalėtų turėti reikšmingų pasekmių atitinkamų teisės aktų tikslų ir standartų tikslų įgyvendinimui.

84 straipsnis

Su paramos sąlygomis susijusių administracinių nuobaudų sistema

1. Valstybės narės sukuria sistemą, pagal kurią būtų numatyta taikyti administracines nuobaudas šio reglamento 83 straipsnio 1 dalyje nurodytiems paramos gavėjams, kurie atitinkamais kalendoriniais metais bet kuriuo metu nesilaiko Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnyje nustatytų pareigų dėl paramos sąlygų (toliau – nuobaudų sistema).

Pirmoje pastraipoje nurodytos administracinės nuobaudos taikomos tik tuo atveju, jei reikalavimų nesilaikymas yra veikimo arba neveikimo, už kurį tiesiogiai atsakingas atitinkamas paramos gavėjas, rezultatas ir jei tenkinama viena arba abi šios sąlygos:

- a) reikalavimų nesilaikymas yra susijęs su paramos gavėjo vykdoma žemės ūkio veikla;
- b) reikalavimų nesilaikymas yra susijęs su valda, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/2115 3 straipsnio 2 punkte, arba kitais plotais, kuriuos valdo tos pačios valstybės narės teritorijoje esantis paramos gavėjas.

Tačiau miško plotų atveju pirmoje pastraipoje nurodytos administracinės nuobaudos netaikomos, jeigu nėra paprašyta paramos už atitinkamą plotą pagal Reglamento (ES) 2021/2115 70 ir 71 straipsnius.

2. Taikydamos 1 dalyje nurodytą savo administracinių nuobaudų sistemą valstybės narės:

- a) į jas įtraukia taisykles dėl administracinių nuobaudų taikymo tais atvejais, kai atitinkamais kalendoriniais metais žemės ūkio paskirties žemė arba žemės ūkio valda ar jos dalis buvo perleista; tos taisyklės grindžiamos sąžiningu ir teisingu atsakomybės už reikalavimų nesilaikymą padalijimu perleidėjams ir perėmėjams;
- b) nepaisant 1 dalies, gali nuspręsti administracinės nuobaudos netaikyti, jei jos dydis vienam paramos gavėjui ir per kalendorinius metus yra 100 EUR arba mažiau; tačiau paramos gavėjas informuojamas apie tai, kad nustatytas reikalavimų nesilaikymas, ir apie pareigą ateityje imtis taisomųjų veiksmų;
- c) nustato, kad administracinė nuobauda neskiriama, jei:
 - i) reikalavimų nesilaikoma dėl *force majeure* ar išimtinių aplinkybių, vadovaujantis 3 straipsniu;
 - ii) reikalavimų nesilaikoma dėl valdžios institucijos nurodymo.

Pirmos pastraipos a punkto tikslu perleidimas – bet kokios rūšies sandoris, pagal kurį žemės ūkio paskirties žemė arba žemės ūkio valda ar jos dalis nustoja priklausyti perleidėjui.

3. Administracinės nuobaudos taikymu nedaromas poveikis išlaidų, kurioms ji taikoma, teisėtumui ir tvarkingumui.

⁽³⁵⁾ 1996 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 96/22/EB dėl draudimo vartoti gyvulininkystėje tam tikras medžiagas, turinčias hormoninį ar tirostatinį poveikį, bei beta antagonistus ir panaikinti direktyvas 81/602/EEB, 88/146/EEB ir 88/299/EEB (OL L 125, 1996 5 23, p. 3).

85 straipsnis

Administracinės nuobaudos taikymas ir apskaičiavimas

1. 84 straipsnyje nurodytos administracinės nuobaudos taikomos sumažinant 83 straipsnio 1 dalyje išvardytų išmokų, kurios skiriamos arba turi būti skiriamos atitinkamam paramos gavėjui pagal paramos paraiškas, kurias tas paramos gavėjas pateikė arba pateiks kalendoriniais metais, kuriais nustatytas reikalavimų nesilaikymas, bendrą sumą arba šios sumos iš viso neskiriant. Toks sumažinimas arba neskyrimas apskaičiuojamas remiantis tais kalendoriniais metais, kuriais buvo nesilaikoma reikalavimų, skirtomis arba skirtinomis išmokomis. Tačiau tais atvejais, kai neįmanoma nustatyti kalendorinių metų, kuriais buvo nesilaikoma reikalavimų, toks sumažinimas arba neskyrimas apskaičiuojamas remiantis tais kalendoriniais metais, kuriais reikalavimų nesilaikymas nustatytas, skirtomis arba skirtinomis išmokomis.

Apskaičiuojant to sumažinimo ir neskyrimo dydį atsižvelgiama į nustatyto reikalavimų nesilaikymo sunkumą, mastą, pastovumą arba pasikartojimą ir į tai, ar nustatytas reikalavimų nesilaikymas yra tyčinis. Skiriamos administracinės nuobaudos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

Administracinės nuobaudos grindžiamos pagal 83 straipsnio 6 dalį atliekama kontrole.

2. Išmoka paprastai sumažinama 3 % nuo bendros 1 dalyje nurodytos išmokų sumos.

3. Jei reikalavimų nesilaikymas neturi pasekmių atitinkamo standarto ar reikalavimo tikslo įgyvendinimui arba turi jam tik nereikšmingų pasekmių, jokia administracinė nuobauda netaikoma.

Valstybės narės sukuria informuotumo didinimo mechanizmą siekdamos užtikrinti, kad paramos gavėjai būtų informuojami apie nustatytus reikalavimų nesilaikymo atvejus ir galimus taisomuosius veiksmus, kurių turi būti imtasi. Tas mechanizmas taip pat apima Reglamento (ES) 2021/2115 15 straipsnyje nurodytas konkrečias ūkių konsultavimo paslaugas, kuriose dalyvavimas atitinkamiems paramos gavėjams gali būti privalomas.

4. Jei 66 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą plotų stebėjimo sistemą valstybė narė naudoja reikalavimų nesilaikymo atvejams nustatyti, ji gali nuspręsti taikyti mažesnę procentinio dydžio sumažinimą, nei numatytasis šio straipsnio 2 dalyje.

5. Jei reikalavimų nesilaikymas turi sunkių pasekmių atitinkamo standarto ar reikalavimo tikslo įgyvendinimui arba kelia tiesioginį pavojų visuomenės ar gyvūnų sveikatai, taikomas didesnis procentinio dydžio sumažinimas nei numatytasis 2 dalyje.

6. Jei to paties reikalavimo ir toliau nesilaikoma arba pakartotinai dar vieną kartą nesilaikoma per trejus iš eilės kalendorinius metus, procentinio dydžio sumažinimas paprastai sudaro 10 % bendros 1 dalyje nurodytos išmokų sumos. Tolesni kartotiniai to paties reikalavimo nesilaikymo atvejai, kai paramos gavėjas nepateikia pagrįstos priežasties, laikomi tyčinio reikalavimų nesilaikymo atvejais.

Tyčinio reikalavimų nesilaikymo atveju taikomas procentinio dydžio sumažinimas turi sudaryti bent 15 % bendros 1 dalyje nurodytos išmokų sumos.

7. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas valstybėms narėms ir administracinių nuobaudų pagal šį skyrių veiksmingumą, proporcingumą bei atgrasomąjį poveikį, Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas išsamiomis nuobaudų taikymo ir tų nuobaudų dydžio apskaičiavimo taisyklėmis.

86 straipsnis

Taikant su paramos sąlygomis susijusias administracines nuobaudas gautos sumos

Valstybės narės gali pasilikti 25 % sumų, kurios susidarė sumažinus išmokas arba jų neskyrus, kaip nurodyta 85 straipsnyje.

V SKYRIUS

Su socialinėmis paramos sąlygomis susijusi kontrolės sistema ir administracinės nuobaudos

87 straipsnis

Socialinių paramos sąlygų kontrolės sistema

1. Valstybės narės sukuria sistemą, pagal kurią būtų numatyta taikyti administracines nuobaudas Reglamento (ES) 2021/2115 14 straipsnyje nurodytiems paramos gavėjams, kurie nesilaiko to reglamento IV priede išvardytų taisyklių dėl socialinių paramos sąlygų.

Tuo tikslu valstybės narės pasinaudoja savo taikytinomis kontrolės ir vykdymo užtikrinimo sistemomis socialinės bei užimtumo teisės aktų ir taikomų darbo standartų srityje, siekdamos užtikrinti, kad Reglamento (ES) 2021/2115 14 straipsnyje, Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyriuje arba Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyriuje nurodytos paramos gavėjai laikytųsi Reglamento (ES) 2021/2115 IV priede nurodytų pareigų.

2. Valstybės narės užtikrina aiškų institucijų ar įstaigų, atsakingų už socialinės bei užimtumo teisės aktų ir taikytinų darbo standartų vykdymo užtikrinimą, ir mokėjimo agentūrų, nes jų vaidmuo yra vykdyti išmokas ir taikyti nuobaudas pagal socialinių paramos sąlygų mechanizmą, atsakomybės atskyrimą.

88 straipsnis

Su socialinėmis paramos sąlygomis susijusių administracinių nuobaudų sistema

1. Pagal 87 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą sistemą mokėjimo agentūrai bent kaip kartą per metus pranešama apie reikalavimų nesilaikymo atvejus, jei 87 straipsnio 2 dalyje nurodytos institucijos ar įstaigos yra priėmusios vykdytinų sprendimų tuo atžvilgiu. Į tą pranešimą įtraukiamas atitinkamo reikalavimų nesilaikymo atvejo sunkumo, masto, pastovumo arba pasikartojimo ir to, ar tas reikalavimų nesilaikymas tyčinis, įvertinimas ir klasifikavimas. Tokiam įvertinimui atlikti valstybės narės gali pasinaudoti bet kuria taikoma nacionaline su darbo santykiais susijusių sankcijų klasifikavimo sistema. Pranešime mokėjimo agentūrai atsižvelgiama į 87 straipsnio 2 dalyje nurodytų institucijų ir įstaigų vidaus organizacinę struktūrą, užduotis ir procedūras.

Mokėjimo agentūrai pranešama tik tuo atveju, jei reikalavimų nesilaikymas yra veikimo arba neveikimo, už kurį tiesiogiai atsakingas atitinkamas paramos gavėjas, rezultatas ir jei tenkinama viena arba abi šios sąlygos:

- a) reikalavimų nesilaikymas yra susijęs su paramos gavėjo vykdoma žemės ūkio veikla;
- b) reikalavimų nesilaikymas yra susijęs su valda, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/2115 3 straipsnio 2 punkte, arba kitais plotais, kuriuos valdo tos pačios valstybės narės teritorijoje esantis paramos gavėjas.

2. Taikydamos 87 straipsnio 1 dalyje nurodytas savo administracines nuobaudų sistemas valstybės narės:

- a) gali nuspręsti administracinės nuobaudos netaikyti, jei jos dydis vienam paramos gavėjui per kalendorinius metus yra 100 EUR arba mažiau; tačiau paramos gavėjas informuojamas apie tai, kad nustatytas reikalavimų nesilaikymas, ir apie pareigą ateityje imtis taisomųjų veiksmų;
- b) nustato, kad administracinė nuobauda neskiriama, jei:
 - i) reikalavimų nesilaikoma dėl force majeure;
 - ii) reikalavimų nesilaikoma dėl valdžios institucijos nurodymo.

3. Administracinės nuobaudos taikymu nedaromas poveikis išlaidų, kurioms ji taikoma, teisėtumui ir tvarkingumui.

89 straipsnis

Administracinės nuobaudos taikymas ir apskaičiavimas

1. Administracinės nuobaudos taikomos sumažinant 83 straipsnio 1 dalyje išvardytų išmokų, kurios skiriamos arba turi būti skiriamos atitinkamam paramos gavėjui pagal paramos paraiškas, kurias tas paramos gavėjas pateikė arba pateiks kalendoriniais metais, kuriais nustatytas reikalavimų nesilaikymas, bendrą sumą arba šios sumos iš viso neskiriant. Toks sumažinimas arba neskyrimas apskaičiuojamas remiantis tais kalendoriniais metais, kuriais buvo nesilaikoma reikalavimų, skirtomis arba skirtinomis išmokomis. Tačiau tais atvejais, kai neįmanoma nustatyti kalendorinių metų, kuriais buvo nesilaikoma reikalavimų, toks sumažinimas arba neskyrimas apskaičiuojamas remiantis tais kalendoriniais metais, kuriais reikalavimų nesilaikymas nustatytas, skirtomis arba skirtinomis išmokomis.

Apskaičiuojant to sumažinimo ir neskyrimo dydį atsižvelgiama į nustatyto reikalavimų nesilaikymo atvejo sunkumą, mastą, pastovumą arba pasikartojimą ir į tai, ar tas reikalavimų nesilaikymas tyčinis, vadovaujantis 87 straipsnio 2 dalyje nurodytų institucijų ar įstaigų atliktu vertinimu. Skiriamos administracinės nuobaudos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

Administracinės nuobaudos taikomos ir apskaičiuojamos *mutatis mutandis* pagal atitinkamas 85 straipsnio 2, 5 ir 6 dalių nuostatas.

2. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas valstybėms narėms ir administracinių nuobaudų pagal šį skyrių veiksmingumą, proporcingumą bei atgrasomąjį poveikį, Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas išsamiais tų nuobaudų taikymo ir jų dydžio apskaičiavimo taisyklėmis.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

I SKYRIUS

Informacijos perdavimas

90 straipsnis

Informacijos teikimas

1. Be įsipareigojimų teikti informaciją pagal Reglamentą (ES) 2021/2115, valstybės narės siunčia Komisijai šią informaciją, deklaracijas ir dokumentus:

- a) dėl akredituotų mokėjimo agentūrų ir paskirtų bei akredituotų koordinavimo įstaigų:
 - i) jų akreditavimo ir, kai aktualu, jų paskyrimo dokumentus,
 - ii) informaciją apie jų funkcijas (akredituota mokėjimo agentūra arba paskirta ir akredituota koordinavimo įstaiga),
 - iii) kai aktualu, informaciją apie akreditacijos panaikinimą;
- b) dėl tvirtinančiųjų įstaigų:
 - i) jų pavadinimą,
 - ii) jų adresą;
- c) dėl priemonių, susijusių su EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamais veiksmais:
 - i) akredituotos mokėjimo agentūros arba paskirtos ir akredituotos koordinavimo įstaigos pasirašytas išlaidų deklaracijas, kurios laikomos ir mokėjimo prašymais, ir reikalingą informaciją,

- ii) EŽŪGF atveju – jų finansinių poreikių sąmatas, o EŽŪFKP atveju – atnaujintas apskaičiuotas išlaidų deklaracijas, kurios bus pateiktos einamaisiais metais, ir apskaičiuotas kitų finansinių metų išlaidų deklaracijas;
- iii) akredituotų mokėjimo agentūrų valdymo pareiškimus ir metines ataskaitas.

2. Valstybės narės reguliariai informuoja Komisiją apie IV antraštinės dalies II skyriuje nurodytos integruotos sistemos taikymą. Komisija organizuoja keitimąsi nuomonėmis šiuo klausimu su valstybėmis narėmis.

91 straipsnis

Konfidencialumas

1. Valstybės narės ir Komisija imasi visų būtinų veiksmų, kad užtikrintų informacijos, pateiktos arba gautos pagal šį reglamentą įgyvendinant sąskaitų tikrinimo ir patvirtinimo priemones, konfidencialumą.

Tai informacijai taikomos Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 8 straipsnyje nustatytos taisyklės.

2. Nedarant poveikio su teismo procesais susijusioms nacionalinėms nuostatoms, informacija, surinkta atliekant IV antraštinės dalies III skyriuje numatytą tikrinimą, saugoma kaip profesinė paslaptis. Jos negalima perduoti kitiems asmenims, išskyrus tuos, kurie dėl savo pareigų valstybėse narėse arba Sąjungos institucijose privalo turėti apie ją žinių, kad galėtų atlikti tas pareigas.

92 straipsnis

Su informacijos perdavimu susiję įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) formos, turinio, laikotarpių, laiko terminų ir tvarkos, kurių laikantis Komisijai perduodami arba pateikiami:
 - i) išlaidų deklaracijos ir išlaidų sąmatos bei jų atnaujintos versijos, įskaitant asignuotąsias pajamas,
 - ii) mokėjimo agentūrų valdymo pareiškimai ir metinės ataskaitos,
 - iii) sąskaitų patvirtinimo ataskaitos,
 - iv) akredituotų mokėjimo agentūrų, paskirtų ir akredituotų koordinavimo įstaigų ir paskirtų tvirtinančiųjų įstaigų pavadinimai ir duomenys,
 - v) tvarka, pagal kurią atsižvelgiama į EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamas išlaidas ir jos apmokamos,
 - vi) pranešimai apie valstybių narių padarytus finansinius koregavimus, susijusius su kaimo plėtros intervencinėmis priemonėmis,
 - vii) informacija apie priemones, kurių imtasi pagal 59 straipsnį;
- b) Komisijos ir valstybių narių keitimąsi informacija ir dokumentais reglamentuojančios tvarkos ir informacinių sistemų, įskaitant tomis sistemomis tvarkytinų duomenų rūšį, formą bei turinį ir atitinkamas duomenų saugojimo taisykles, įgyvendinimo;
- c) valstybių narių Komisijai pateikiamos informacijos, dokumentų, statistinių duomenų ir ataskaitų, taip pat tokio pateikimo terminų ir būdų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*II SKYRIUS***Euro naudojimas***93 straipsnis***Bendrieji principai**

1. Komisijos įgyvendinimo sprendimuose, kuriais patvirtinami BŽŪP strateginiai planai, nurodytos sumos, Komisijos įsipareigojimų ir mokėjimų sumos, įrodytos arba patvirtintos išlaidų sumos ir valstybių narių išlaidų deklaracijose nurodytos sumos išreiškiamos ir išmokamos eurai.
2. Žemės ūkio teisės aktuose nustatytos kainos ir sumos išreiškiamos eurai.

Valstybėse narėse, kurios yra įsivedusios eurą, tos kainos ir sumos gaunamos arba išmokamos eurai, o valstybėse narėse, kurios nėra įsivedusios euro – nacionaline valiuta.

*94 straipsnis***Valiutos kursas ir operacinis įvykis**

1. Valstybėse narėse, kurios nėra įsivedusios euro, 93 straipsnio 2 dalyje nurodytos kainos ir sumos į nacionalinę valiutą konvertuojamos pagal jų valiutos kursą.
2. Valiutos kursą lemiantis operacinis įvykis yra:
 - a) sumų, surinktų arba išmokamų prekiaujant su trečiosiomis valstybėmis, atveju – muitinės importo arba eksporto formalumų užbaigimas;
 - b) visais kitais atvejais – įvykis, kuriuo pasiekiamas veiksmo ekonominis tikslas.
3. Jei Reglamente (ES) 2021/2115 numatyta tiesioginė išmoka paramos gavėjui išmokama kita valiuta nei eurai, valstybės narės eurai išreikštą paramos sumą konvertuoja į nacionalinę valiutą remdamosi naujausiu jų valiutos kursu, kurį nustatė Europos Centrinis Bankas (ECB) iki metų, už kuriuos skiriama parama, spalio 1 d.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės tinkamai pagrįstais atvejais gali nuspręsti atlikti konvertavimą remdamosi valiutos kursu, kuriuos ECB nustatė vieno mėnesio laikotarpiu iki metų, už kuriuos skiriama parama, spalio 1 d., vidurkiu. Valstybės narės, kurios pasirenka tą galimybę, nustato ir paskelbia tą kurso vidurkį anksčiau nei tą metų gruodžio 1 d.

4. EŽŪGF atveju valstybės narės, kurios nėra įsivedusios euro, rengdamos savo išlaidų deklaracijas taiko tą patį valiutos kursą, kurį taikė išmokėdamos išmokas paramos gavėjams arba gaudamos pajamas pagal šį skyrių.
5. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl operacinių įvykių ir taikytino valiutos kurso. Konkretus operacinis įvykis nustatomas atsižvelgiant į šiuos kriterijus:
 - a) faktinę galimybę kuo skubiau pritaikyti valiutos kurso koregavimus;
 - b) operacinių įvykių panašumą vykdančioms analogiškiems veiksmais rinkos organizavimo sistemoje;
 - c) operacinių įvykių nuoseklumą įvairių kainų ir sumų, susijusių su rinkos organizavimu, atvejais;
 - d) patikrų, kuriomis nustatoma, ar taikomi tinkami valiutos kursai, įvykdomumą ir veiksmingumą.

6. Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl valiutos kurso, taikomo rengiant išlaidų deklaracijas ir mokėjimo agentūros apskaitoje registruojant viešojo saugojimo operacijas.

95 straipsnis

Apsaugos priemonės ir nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais užtikrinamas Sąjungos teisės taikymas tais atvejais, kai jam gali trukdyti su nacionaline valiuta susijusi išskirtinė monetarinė praktika. Tais įgyvendinimo aktais gali būti nukrypstama nuo esamų taisyklių tik tokių laikotarpi, kuris yra griežtai būtinas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Apie pirmoje pastraipoje nurodytas priemones nedelsiant pranešama Europos Parlamentui, Tarybai ir valstybėms narėms.

2. Kai su nacionaline valiuta susijusi išskirtinė monetarinė praktika gali trukdyti taikyti Sąjungos teisę, Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuo šio skyriaus nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, šiais atvejais:

- a) kai valstybė narė naudoja neįprastus konvertavimo būdus, pavyzdžiui, kelis valiutų kursus, arba vykdo barterinius susitarimus;
- b) kai valstybių narių valiutos nekotiruojamos oficialiose užsienio valiutų rinkose arba kai tokių valiutų kurso svyravimo tendencijos gali iškreipti prekybą.

96 straipsnis

Euro naudojimas valstybėse narėse, kurios nėra įsivedusios euro

1. Jei valstybė narė, kuri nėra įsivedusi euro, nusprendžia išlaidas, patiriamas taikant žemės ūkio teisės aktus, apmokėti eurai, o ne savo nacionaline valiuta, ji imasi priemonių užtikrinti, kad euro naudojimas netaptų sisteminiu privalumu, palyginti su nacionalinės valiutos naudojimu.

2. Valstybė narė praneša Komisijai apie 1 dalyje nurodytas planuojamas priemones prieš joms įsigaliojant. Tos priemonės neįsigalioja tol, kol Komisija valstybei narei nepraneša joms pritarianti.

III SKYRIUS

Ataskaitų teikimas

97 straipsnis

Metinė finansinė ataskaita

Kasmet ne vėliau kaip metų, einančių po biudžetinių metų, rugsėjo 30 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia finansinę ataskaitą dėl EŽŪGF ir EŽŪFKP administravimo praėjusiais biudžetiniais metais.

IV SKYRIUS

Skaidrumas

98 straipsnis

Informacijos apie paramos gavėjus skelbimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad Reglamento (ES) 2021/1060 49 straipsnio 3 ir 4 dalių tikslais ir vadovaujantis šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalimis, kasmet *ex post* būtų skelbiami EŽŪGF ir EŽŪFKP paramos gavėjai, įskaitant, kai taikytina, informaciją apie grupes, kurioms paramos gavėjai priklauso, vadovaujantis šio reglamento 59 straipsnio 4 dalimi, kurią joms tie paramos gavėjai pateikė pagal šio reglamento 59 straipsnio 4 dalį.
2. Paramos iš EŽŪFKP ir EŽŪGF gavėjams, kai aktualu, taikomi Reglamento (ES) 2021/1060 49 straipsnio 3 dalies a, b, d–j ir l punktai ir 49 straipsnio 4 dalis. To reglamento 49 straipsnio 3 dalies e punktas taikomas tik veiksmo tikslu. EŽŪFKP taikomas to reglamento 49 straipsnio 3 dalies k punktas.
3. Šiame straipsnyje vartojamų terminų apibrėžtys:
 - a) veiksmas – priemonė, sektorius arba intervencinės priemonės rūšis;
 - b) visos veiksmo išlaidos – pagal kiekvieną EŽŪGF arba EŽŪFKP lėšomis finansuojamą priemonę, sektorių arba intervencinės priemonės rūšį skirtų išmokų sumos, kiekvieno paramos gavėjo gautos atitinkamais finansiniais metais; skelbtinos išmokų pagal EŽŪFKP lėšomis finansuojamas intervencinių priemonių rūšis sumos atitinka visą viešąjį finansavimą, įskaitant tiek Sąjungos, tiek nacionalinį įnašą;
 - c) veiksmo vietos nuoroda arba geografinė vieta – savivaldybė, kurioje paramos gavėjas gyvena arba kurioje jis yra registruotas, ir, jei įmanoma, pašto kodas arba savivaldybę nurodanti jo dalis.
4. Kiekviena valstybė narė pateikia Reglamento (ES) 2021/1060 49 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytą informaciją vienoje bendroje interneto svetainėje. Tokia informacija turi išlikti prieinama dvejus metus nuo pirminio jos paskelbimo dienos.

Valstybės narės neskelbia Reglamento (ES) 2021/1060 49 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose nurodytos informacijos, jei paramos gavėjo per vienus metus gautos paramos suma yra ne didesnė nei 1 250 EUR.

99 straipsnis

Paramos gavėjų informavimas apie su jais susijusių duomenų skelbimą

Valstybės narės informuoja paramos gavėjus, kad su jais susiję duomenys bus viešai paskelbti pagal 98 straipsnį ir kad Sąjungos ir valstybių narių audito ir tyrimų įstaigos gali tokius duomenis tvarkyti siekdamos apsaugoti Sąjungos finansinius interesus.

Vadovaujantis Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimais, kai tai susiję su asmens duomenimis, valstybės narės informuoja paramos gavėjus apie jų teises pagal tą reglamentą ir apie taikomas procedūras, pagal kurias naudojamos tokios teisės.

100 straipsnis

Su skaidrumu susiję įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) formos, įskaitant informacijos pateikimo būdą pagal priemonę, sektorių arba intervencinės priemonės rūšį ir 98 ir 99 straipsniuose numatyto skelbimo tvarkaraščio;
- b) 99 straipsnio vienodo taikymo;

c) Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimo.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

V SKYRIUS

Asmens duomenų apsauga

101 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas ir apsauga

1. Nedarant poveikio 98, 99 ir 100 straipsniams, valstybės narės ir Komisija renka asmens duomenis siekdamos vykdyti atitinkamas pagal šį reglamentą joms nustatytas valdymo, kontrolės, audito ir stebėsenos bei vertinimo pareigas, visų pirma II antraštinės dalies II skyriuje, III antraštinės dalies III ir IV skyriuose, IV antraštinėje dalyje ir V antraštinės dalies III skyriuje nustatytas pareigas, taip pat statistikos tikslais, ir negali tvarkyti tų duomenų tokiu būdu, kuris yra nesuderinamas su tais tikslais.
2. Tuo atveju, kai asmens duomenys tvarkomi stebėsenos ir vertinimo tikslais pagal Reglamentą (ES) 2021/2115 ir statistikos tikslais, jie nuasmeninami.
3. Asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis Reglamentais (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725. Visų pirma tokie duomenys nesaugomi tokia forma, kurią naudojant duomenų subjektų tapatybę galima nustatyti ilgiau, nei to reikia tikslais, kuriais tie duomenys buvo surinkti arba kuriais jie toliau tvarkomi, atsižvelgiant į taikytinoje Sąjungos ir nacionalinėje teisėje nustatytus minimalius saugojimo laikotarpius.
4. Valstybės narės informuoja duomenų subjektus apie tai, kad nacionalinės ir Sąjungos įstaigos gali tvarkyti jų duomenis šio straipsnio pagal 1 dalį ir kad šiuo atžvilgiu jie turi duomenų apsaugos teises, nustatytas reglamentais (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

DELEGUOTIEJI AKTAI IR ĮGYVENDINIMO AKTAI

102 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 11 straipsnio 1 dalyje, 17 straipsnio 5 dalyje, 23 straipsnio 2 dalyje, 38 straipsnio 2 dalyje, 40 straipsnio 3 dalyje, 41 straipsnio 3 dalyje, 44 straipsnio 4 ir 5 dalyse, 47 straipsnio 1 dalyje, 52 straipsnio 1 dalyje, 54 straipsnio 4 dalyje, 55 straipsnio 6 dalyje, 60 straipsnio 3 dalyje, 64 straipsnio 3 dalyje, 74 straipsnyje, 76 straipsnio 2 dalyje, 85 straipsnio 7 dalyje, 89 straipsnio 2 dalyje, 94 straipsnio 5 ir 6 dalyse, 95 straipsnio 2 dalyje ir 105 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo 2021 m. gruodžio 7 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki septynerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trim mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 11 straipsnio 1 dalyje, 17 straipsnio 5 dalyje, 23 straipsnio 2 dalyje, 38 straipsnio 2 dalyje, 40 straipsnio 3 dalyje, 41 straipsnio 3 dalyje, 44 straipsnio 4 ir 5 dalyse, 47 straipsnio 1 dalyje, 52 straipsnio 1 dalyje, 54 straipsnio 4 dalyje, 55 straipsnio 6 dalyje, 60 straipsnio 3 dalyje, 64 straipsnio 3 dalyje, 74 straipsnyje, 76 straipsnio 2 dalyje, 85 straipsnio 7 dalyje, 89 straipsnio 2 dalyje, 94 straipsnio 5 ir 6 dalyse, 95 straipsnio 2 dalyje ir 105 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 11 straipsnio 1 dalį, 17 straipsnio 5 dalį, 23 straipsnio 2 dalį, 38 straipsnio 2 dalį, 40 straipsnio 3 dalį, 41 straipsnio 3 dalį, 44 straipsnio 4 ir 5 dalis, 47 straipsnio 1 dalį, 52 straipsnio 1 dalį, 54 straipsnio 4 dalį, 55 straipsnio 6 dalį, 60 straipsnio 3 dalį, 64 straipsnio 3 dalį, 74 straipsnį, 76 straipsnio 2 dalį, 85 straipsnio 7 dalį, 89 straipsnio 2 dalį, 94 straipsnio 5 ir 6 dalis, 95 straipsnio 2 dalį ir 105 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

103 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas – Žemės ūkio fondų komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

11, 12, 17, 18, 23, 26, 32, 39–44, 47, 51–55, 58, 59, 60, 64, 75, 82, 92, 95 ir 100 straipsnių tikslais klausimais, susijusiais su intervencinėmis priemonėmis tiesioginių išmokų forma, intervencinėmis priemonėmis tam tikruose sektoriuose, kaimo plėtrai skirtomis intervencinėmis priemonėmis ir bendru rinkų organizavimu, Komisijai padeda atitinkamai Žemės ūkio fondų komitetas, Reglamentu (ES) 2021/2115 įsteigtas Bendros žemės ūkio politikos komitetas ir Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013 įsteigtas Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo komitetas.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

104 straipsnis

Panaikinimas

1. Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 panaikinamas.

Tačiau:

- a) Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 4 straipsnio 1 dalies b punktas, 5 straipsnis, 7 straipsnio 3 dalis, 9, 17, 21 ir 34 straipsniai, 35 straipsnio 4 dalis, 36, 37, 38, 40–43, 51, 52, 54, 56, 59, 63, 64, 67, 68, 70–75, 77, 91–97, 99 ir 100 straipsniai, 102 straipsnio 2 dalis ir 110 bei 111 straipsniai toliau taikomi:
 - i) kiek tai susiję su patirtomis išlaidomis ir išmokėtomis išmokomis įgyvendinant paramos schemas pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013 2022 kalendoriniais metais ir anksčiau;
 - ii) priemonėms, įgyvendinamoms pagal reglamentus (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 229/2013, (ES) Nr. 1308/2013 ir (ES) Nr. 1144/2014, iki 2022 m. gruodžio 31 d.;

- iii) pagalbos schemoms, nurodytoms Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115 ⁽³⁶⁾ 5 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos c punkte ir 5 straipsnio 7 dalyje, kiek tai susiję su patirtomis išlaidomis ir išmokėtomis išmokomis vykdant veiksmus, įgyvendinamus pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 po 2022 m. gruodžio 31 d. ir iki tų pagalbos schemų galiojimo pabaigos, ir
- iv) EŽŪFKP atveju – kiek tai susiję su paramos gavėjų patirtomis išlaidomis ir mokėjimo agentūros išmokėtomis išmokomis įgyvendinant kaimo plėtros programas pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013;
- b) Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 69 straipsnis toliau taikomas, kiek tai susiję su patirtomis išlaidomis ir išmokėtomis išmokomis įgyvendinant paramos schemas pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013 ir įgyvendinant Komisijos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 patvirtintas kaimo plėtros programas bei kitas Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 II antraštinės dalies I skyriuje nustatytas BŽŪP priemonės, įgyvendinamas iki 2023 m. sausio 1 d.;
- c) Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 54 straipsnio 2 dalis toliau taikoma, kiek tai susiję su pajamomis, deklaruotomis įgyvendinant kaimo plėtros programas, Komisijos patvirtintas pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013, Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 27/2004 ⁽³⁷⁾;
- d) Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 toliau taikomas, kiek tai susiję su išlaidomis, susijusiomis su Reglamento (ES) 2021/2115 155 straipsnio 2 dalyje nurodytais teisiniais įsipareigojimais. Nepaisant to, šio reglamento 31 straipsnis taikomas išlaidoms, apie kurias Komisijai pranešta pagal Reglamento (ES) 2021/2115 155 straipsnio 2 dalį, kuris šiuo tikslu laikomas intervencinės priemonės rūšimi.
2. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą, Reglamentą (ES) 2021/2115 bei Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 ir skaitomos pagal priede pateiktą atitikties lentelę.

105 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Komisijai pagal 102 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kurie yra būtini siekiant užtikrinti sklandų perėjimą nuo Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 numatytos tvarkos, kaip nurodyta šio reglamento 104 straipsnyje, prie šiuo reglamentu nustatytos tvarkos ir kuriais šis reglamentas papildomas nuo jame nustatytų taisyklių leidžiančiomis nukrypti nuostatomis ir kitomis taisyklėmis.

106 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2023 m. sausio 1 d.

Tačiau, kiek tai susiję su EŽŪGF, 16 straipsnis taikomas išlaidoms, patirtoms nuo 2022 m. spalio 16 d.

⁽³⁶⁾ 2021 m. gruodžio 2d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų, (ES) Nr. 251/2014 dėl aromatizuotų vyno produktų apibrėžties, aprašymo, pateikimo, ženklavimo ir geografinių nuorodų apsaugos ir (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

⁽³⁷⁾ 2004 m. sausio 5 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 27/2004, nustatantis pereinamąsias išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 taikymo taisykles dėl Čekijos Respublikos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos kaimo plėtros priemonių finansavimo iš EŽŪOGF Garantijų skyriaus (OL L 5, 2004 1 9, p. 36).

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2021 m. gruodžio 2 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
D. M. SASSOLI

Tarybos vardu
Pirmininkas
J. VRTOVEC

PRIEDAS

ATTIKTIES LENTELĖ

Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013	Šis reglamentas	Reglamentas (ES) 2021/ 2115	Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013
1 straipsnis	1 straipsnis	–	–
2 straipsnis	2 ir 3 straipsniai	–	–
3 straipsnis	4 straipsnis	–	–
4 straipsnis	5 straipsnis	–	–
5 straipsnis	6 straipsnis	–	–
6 straipsnis	7 straipsnis	–	–
7 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	9 straipsnis	–	–
7 straipsnio 4 ir 5 dalys	10 straipsnis	–	–
7 straipsnio 6 dalis	–	–	–
8 straipsnis	11 straipsnis	–	–
9 straipsnis	12 straipsnis	–	–
10 straipsnis	37 straipsnio a punktas	–	–
11 straipsnis	44 straipsnio 1 dalis	–	–
12 straipsnis	–	15 straipsnio 1, 2 ir 4 dalys	–
13 straipsnio 1 dalis	–	15 straipsnio 3 dalis	–
13 straipsnio 2 ir 3 dalys	–	–	–
14 straipsnis	–	–	–
15 straipsnis	–	–	–
16 straipsnis	14 straipsnis	–	–
17 straipsnis	20 straipsnis	–	–
18 straipsnis	21 straipsnis	–	–
19 straipsnis	22 straipsnis	–	–
20 straipsnis	23 straipsnis	–	–
21 straipsnis	24 straipsnis	–	–
22 straipsnis	25 straipsnis	–	–
23 straipsnis	26 straipsnis	–	–
24 straipsnis	15 straipsnis	–	–
25 straipsnis	16 straipsnis	–	–
26 straipsnis	17 straipsnis	–	–
27 straipsnis	18 straipsnis	–	–
28 straipsnis	19 straipsnis	–	–
29 straipsnis	–	–	–
30 straipsnis	36 straipsnis	–	–
31 straipsnis	27 straipsnis	–	–

32 straipsnis	28 straipsnis	–	–
33 straipsnis	29 straipsnis	–	–
34 straipsnis	30 straipsnis	–	–
35 straipsnis	31 straipsnis	–	–
36 straipsnis	32 straipsnis	–	–
37 straipsnis	33 straipsnis	–	–
38 straipsnis	34 straipsnis	–	–
39 straipsnis	35 straipsnis	–	–
40 straipsnis	38 straipsnis	–	–
41 straipsnis	39 straipsnis	–	–
42 straipsnis	–	–	–
43 straipsnis	45 straipsnis	–	–
44 straipsnis	43 straipsnio 1 dalis	–	–
45 straipsnis	46 straipsnis	–	–
46 straipsnis	43 straipsnio 2 dalis ir 47 straipsnis	–	–
47 straipsnis	49 straipsnis	–	–
48 straipsnis	50 straipsnis	–	–
49 straipsnis	51 straipsnio 1 ir 2 dalys	–	–
50 straipsnis	52 straipsnis	–	–
51 straipsnis	53 straipsnis	–	–
52 straipsnis	55 straipsnis	–	–
53 straipsnis	–	–	–
54 straipsnis	–	–	–
55 straipsnis	56 straipsnis	–	–
56 straipsnis	57 straipsnis	–	–
57 straipsnis	58 straipsnis	–	–
58 straipsnis	59 straipsnis	–	–
59 straipsnis	–	–	–
60 straipsnis	62 straipsnis	–	–
61 straipsnis	63 straipsnis	–	–
62 straipsnis	60 straipsnis	–	–
63 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipa ir 2–5 dalys	–	–	–
63 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	61 straipsnis	–	–
64 straipsnis	–	–	–
65 straipsnis	–	–	–
66 straipsnis	64 straipsnis	–	–
67 straipsnis	65 straipsnis	–	–

68 straipsnis	66 straipsnis	–	–
69 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	67 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	–	–
69 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	–	–	–
69 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa	67 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa	–	–
69 straipsnio 2 dalis	67 straipsnio 2 dalis	–	–
70 straipsnis	68 straipsnis	–	–
71 straipsnis	73 straipsnis	–	–
72 straipsnis	69 straipsnis	–	–
73 straipsnis	71 straipsnis	–	–
74 straipsnio 1 dalis	72 straipsnis	–	–
74 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys	–	–	–
75 straipsnis	44 straipsnio 2, 3 ir 5 dalys	–	–
76 straipsnis	74 straipsnis	–	–
77 straipsnis	–	–	–
78 straipsnis	75 straipsnis	–	–
79 straipsnis	76 straipsnis	–	–
80 straipsnis	77 straipsnio 1, 2 ir 5 dalys	–	–
81 straipsnis	78 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	–	–
82 straipsnio 1 ir 2 dalys	78 straipsnio 4 ir 5 dalys	–	–
82 straipsnio 3 ir 4 dalys	–	–	–
83 straipsnio 1 dalis	79 straipsnis	–	–
83 straipsnio 2 ir 3 dalys	–	–	–
84 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalys	80 straipsnis	–	–
84 straipsnio 5 dalis	–	–	–
84 straipsnio 6 dalis	77 straipsnio 4 dalis	–	–
85 straipsnio 1, 3 ir 4 dalys	–	–	–
85 straipsnio 2 dalis	77 straipsnio 3 dalis	–	–
86 straipsnio 1 dalis	80 straipsnio 2 dalies b punktas	–	–
86 straipsnio 2 dalis	–	–	–
87 straipsnis	81 straipsnis	–	–
88 straipsnis	82 straipsnis	–	–
89 straipsnis	–	–	90a straipsnis
90 straipsnis	–	–	116a straipsnis
91 straipsnis	–	12 straipsnis	–

92 straipsnis	–	12 straipsnis	–
93 straipsnis	–	12 straipsnis	–
94 straipsnis	–	14 straipsnis	–
95 straipsnis	–	–	–
96 straipsnis	83 straipsnis	–	–
97 straipsnis	84 straipsnis	–	–
98 straipsnis	–	–	–
99 straipsnis	85 straipsnis	–	–
100 straipsnis	86 straipsnis	–	–
101 straipsnio 1 dalis	–	–	–
101 straipsnio 2 dalis	85 straipsnio 7 dalis	–	–
102 straipsnis	90 straipsnis	–	–
103 straipsnis	91 straipsnis	–	–
104 straipsnis	92 straipsnis	–	–
105 straipsnis	93 straipsnis	–	–
106 straipsnis	94 straipsnis	–	–
107 straipsnis	95 straipsnis	–	–
108 straipsnis	96 straipsnis	–	–
109 straipsnis	97 straipsnis	–	–
110 straipsnis	–	128 straipsnis	–
111 straipsnis	98 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	–	–
112 straipsnis	98 straipsnio 4 dalis	–	–
113 straipsnis	99 straipsnis	–	–
114 straipsnis	100 straipsnis	–	–
115 straipsnis	102 straipsnis	–	–
116 straipsnis	103 straipsnis	–	–
117 straipsnis	101 straipsnis	–	–
118 straipsnis	–	–	–
119 straipsnis	104 straipsnis	–	–
119a straipsnis	–	–	–
120 straipsnis	105 straipsnis	–	–
121 straipsnis	106 straipsnis	–	–
I priedas	–	–	–
II priedas	–	III priedas	–
III priedas	Priedas	–	–